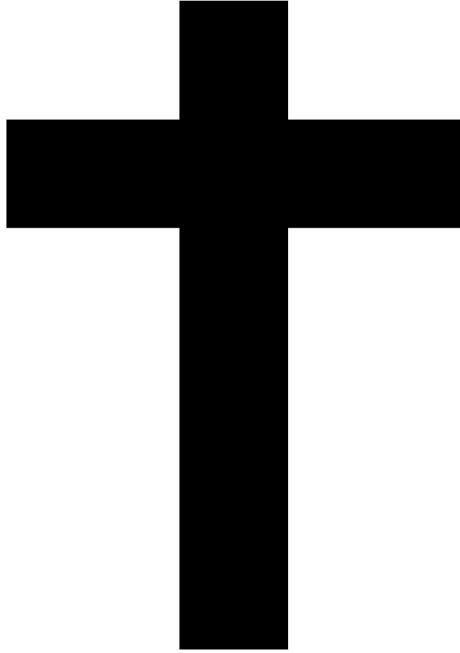

Gava NT

Guduf-Gava: Gava NT (New Testament) of Nigeria

Gava NT
Guduf-Gava: Gava NT (New Testament) of Nigeria

copyright © 2024 The Seed Company

Language: (Guduf-Gava)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word.

See Revelation 22:18-19.

2025-05-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 2 May 2025

c5714267-3149-5dc1-bdf8-ddc43a5cf0fe

Contents

Mat	1
---------------	---

Lav Zəḏane a vinzdga

Mat Farsa kwar lav

Kadkad na, Mat kə vindzgan. Dəge tuku ḏakhana in kwarne, Dadzikan kə bədu. Nen kə dadak li chaw khadam ai ḏuda tlər sar kə nəga kə fur Yasu. Ən kadkad Markus zə Luk, ən ḏakha də tlərna ḏakha sare Lawi ud. Ən vəkakhe a dal, a tēga Yazhigəl ad lanji, diwa vak tlayangakh, kə 6əlaḅəla də Kristu da vak Yakhudakh. Kristu dadake a ghitsa vanan, dadake da saks da man wuliwa tləks. A vindzəga Mat a dina kə kadkad kə sukwatak sar Yakhudakh. Kə əmdlə kwarne, Yasu zər Nazərat, in Kristu, dadak kat. Tsuguna kə əmdlada wakhada gida sar kə tləksa Yazhigəl. A tsukwanan ad ghər kə mədlada ḏule a righanəf Yasu ad vindzakhe ən kadkad mughur lanji ai ən kwar lavən tēghər kə Kristu, dadak man tləks. Ina kə kadkad matla lave ən təbkə mughura lanji zə wilwa lanji wirva kə righada hihisar kə lav tlayang.

Madəv kur tugwado tugwa ad kadkadən, tsənam tsəna ad lav Mat chuwaḏad. Yasu in Kristu, Shik ən tēghər kə shikakh, zə Dadzikan ya dadzikanakh. Dəgakhana daghan kə əmdlənan kwarne, zər Yazhigəl Yasu. Ghərmərs tsuguna, khayanəfkiyam kə ḏabaḏab, wirva Dadzikan mara zə dad kat.

Detla na kə lav

Farsa gida Yasu zə mantlər sar (1:1-4:25)
Kwardu lav Yazhigəl ən təghuḅ (5:1-7:29)
Tsagdutsaga daghanghan, Jakvakh, zə ḏaya dzanakakh (8:1-18:35)
Degal da Wurshalim zə mbasa 6əl magi (19:1-23:39)
Lav tlayangakh ən tēghər kə dəgakhe da dzoghər dzəg (24:1-25:20)
Əmtsa Yasu zə tsiya sar (26:1-28:20)

*Ndazhazhana kə tugwa mbərt Yasu
(Luk 3:23-38)*

¹ Ina ndazhazhana kə tugwa mbərt Yasu Kristu, zər Dod, zər Brakhim.

² Brakhim kə yiga Ishaku,
Ishaku kə yiga Yakub,

Yakub kə yiga Yakhud zə zarbabakh sar,

³ Yakhud kə yiga Perez zə Zera ai yiga Tamar,

Perez kə yiga Khezron,
Khezron kə yiga Ram,

⁴ Ram kə yiga Aminadab,
Aminadab kə yiga Nakhshon,
Nakhshon kə yiga Salmon,

⁵ Salmon kə yiga Boaz, bab sara Rakhab,

Boaz kə yiga Obed bab sara Rutl,
Obed kə yiga Yese,

⁶ Yese kə yiga Dod shik.

Dod kə yiga Sulemanu ai yiga nus Uri.

⁷ Sulemanu kə yiga Rekhobom,
Rekhobom kə yiga Abij.

Abij kə yiga Asa,

⁸ As kə yiga Jekhoshafat.

Jekhoshafat kə yiga Joram,
Joram kə yiga Uzi.

⁹ Uzi kə yiga Jotlam,
Jotlam kə yiga Ahaz.

Ahaz kə yiga Khezikay,

¹⁰ Khezikay kə yiga Manas.

Manas kə yiga Amon,
Amon kə yiga Yosi.

¹¹ Yosi kə yiga Yekoni, zə zarbabakh sar ən tə sarte tsa khutsalud udakh ya Yakhud da man vəḅ ən Khay ya Babil.

¹² Ən tə khal kə 6ətral 6a tsud da khaya Babil.

Ka yiga Yekoni ad Sheyaltiyal.
Sheyaltiyal kə yiga Zerobabel,

¹³ Zerobabel kə yiga Abikhud.
Abikhud kə yiga Eliyakim.

Eliyakim kə yiga Azor,

¹⁴ Azor kə yiga Zadok,
Zadok kə yiga Akim,

Akim kə yiga Eliyud

¹⁵ Eliyud kə yiga Eliyazar,

Eliyazar kə yiga Matan,

Matan kə yiga Yakub,

¹⁶ Yakub kə yiga Yusuvu zil Maryam,
Maryam tsuguna ka yigan ad Yasu ai ḏakhud də Kristu.

¹⁷ Tsiyif ənt Brakhim kakh da tə Dod, a nala kə kəlgwidz klatəm ufaḏ. Tsiyif ən

tə Dod, tsa kəlgwidz klatəm ufađ ən sarte a dzətrarud ak Izrailakh da man və6 ən Babil. Tsiyif ən tə sarte tsən manud və6 ən Babil da tə sarte yigdud Kristu tsa kəlgwidz klatəm ufađ.

*Yig Yasu Kristu
(Luk 2:1-7)*

¹⁸ Auna dule a yigdud Yasu Kristu. Ən sarta səb Maryam bab Yasu kə Jisav, kəda ngudatra səba tsuda, ka dzoghər khud tsin tə dəva də ndzəda Sədikw Chuwadadan.

¹⁹ Jambu sar Jisava ud charan, nagh ba də kədara zhiru ən tatak udakh bi. Ka dayanan ad ghər kə təkaghera tsitar bəghanyan.

²⁰ Madvin ən daya ghəra, dzagwdlam əmdlawala zərbəla Yazhigəl tsin ən suwan. Niya tsin, “Jisav zər Dod, a duwa gədza kə zə6 Maryam kə nəga kə nusagh, wirva khudsarna a sa tədəva də ndzəda Sidikw Chuwadadan.

²¹ Da yigayiga də zər dədungw, da barva bəg kha dakhə Yasu. Wirva in da kat yakhtar ən khaipakh tar.”

²² Daghan ina a dzoghər kə righada däge a kwarga Dadzikan tə dəva də tlayang kwarne,

²³ “Da dləgh khud dughmbəl, da yiga yiga ad zer. Ka da barva dakhud Manuwel.” Dəge tuku Manuwel na in kwarne “Dagha kənda zə Yazhigəl.”

²⁴ Tsiyif kə Yusuvu ən khara, ka gatars kə lave a kwararkhe zərbəla Yazhigəl. Yusuvu tsuguna ka bəf ad Maryam kə nəga kə nus sar.

²⁵ A khənarghər bi, ba yiga tsin zər sar. Ka barva Yusuvu ad dakhə Yasu.

2

Ghulabakhe saro ən mbərt kəs

¹ A yava Yasu ən kəs ya Baitalkhami ən əntla khay ya Yakhudi ən kwarga shik Khiridus. Ən tə yanən kə sart, ka sosəg kə li tsatsəg ən təghər kə kwadladlak səgo ən mbərt kəs, da wurshalim. Ka ndida tsitar

² kwarne, “Ən vara fitl na yavan ai da nəga kə shik Yakhudakh ni? Wirva a nəgha tsəkənda kwadladl sar səgo ən mbərt kəs, wirva yana a so da dabadaba kənd.”

* **2:8** Fitla nəvuda in Zər vunj

³ Tsəna kə Khiridus Shik ad yan, ka tsiyif məkən sar zəva udakh daghan ən Wurshalim.

⁴ Ka dzakhanəf ad zik zikan na kə zil kəsakh, zə li tsagdu ndzikha ndzikh Mus. Ka ndidatərwal ad vake da yigdud Kristu.

⁵ Ka nəv itar tsin, “Ən kəs ya Baitalkhami, ən əntla khay ya Yakhudi. Wirva a vindzga ndək yan tlayangen ad däge a kwarga Yazhigəl kwarne,

⁶ “ ‘Ghəra tsugun Baitalkhami əntla khay ya Yakhud, Khədikan bakhən li man tləkəs ən Yakhud bi;

Wirva da səgawal ən təb tsəkur dadake da man tləks,

Dadake da zighw udakhar ya Israil.’ ”

⁷ Ka dakhga Khiridus ad li tsatsəgən bəghanyan, ki nəghda tsatsəg tsin ad sarte tsa əmdlawala kwadladlen.

⁸ Ka bəlatəral dəgal da Baitalkhami, ka ni, “Dam da nəghamako ndəghər nəgh ad fitlen* dussa nikur. Da tlarghər kur, ka kwara ke kur ki dəgal kə ghərar da dabadab.”

⁹ Udzala tsitar ən tsən lav shika, ka dal itar. Kwadladle tsa nəgha itar ən mbərtə kəsəna ən tə vuk tar. Ka gatars gata tsitar tləm sa tsin da təghər kə vake də fitlen.

¹⁰ Nəgha tsitar ad kwadladlen ka righəf itar də khwadəga char.

¹¹ Da tsitar da məghen, ka nəgha tsitar fitlen zə Maryam bab sar, kalga itar juguv ən tə vuksar, ka dabanəf itar. Ka vadana itar mbəl jiladakh tar ka bara itar ad dawan zə tərshin dīz ai manavadal səgawal ən uf ai dakhud frankinsens, zə ai dakhud Mir ən tlerna uf.

¹² Ka gwiyağh itar ən tə tlərna dūl da kəstar, wirva tsa təkhatəranud ən suwan kwarne, a duwa itar gwiya daks da vak Khiridus.

A khwayal Yusuvu zə Maryam də fitlen da Masar

¹³ Ən tə khal kə daldəg tsitar, ka tlarghər zərbəla Yazhigəl kə Yusuvu ən suwan, avin, “Tsiya, zəba ad fitl na zə bab sar khwaya dəgal da Masar. Gidam gidən vin kwa kwara kurkhai ka saks, wirva da gatagata Khiridus ad zərna kə kədakəd.”

¹⁴ Ka tsiyaf Yusuvu 6af ad fitlen zə babsar kəvid, ka dal da khay Masar.

¹⁵ Ka nndzəgan ən vin da tə sarte a əmtsəga Khiridus. Ina kə digit a dzaughər ki zəda righada dəge a kwarga Dadzikan ən tə dəva də ghay tlayangen kwarne, “A ɖakhadəghər ən Masar ka zərar.”

¹⁶ Katlga kə Khiridus kwarne raja kharghəra liye tsa digit ən təghər kə kwadladlen, ka ngudərəv tsin char. Ka ɓəlanəf ad udakh kə khadzga dēghwa zər dəɖungw ən Baitalkhami zai ən gədzar kəsakhe təvəgh, tsiyif ən tə vэг mits da tə vunj, kalkala sarte tsa kwararkhai li tsatsəgen ən tə ghər kə zəren.

¹⁷ A righif lave tsa kwarga Irimi tlayang;

¹⁸ “Ka tsəna tsena tsud ad kwind ən dləgh tsits.

Kwinda tuwa ziwaziw,

Rakhil ən tuwa wirva zarsar.

A piyarwala kitlandagh rəv.

Wirva a ruga zar sar.”

A ɓəf Yusuvu ad Maryam ze Fitlen kə Saks ən Masar da Nazarat

¹⁹ Təkhəl kə əmtsa Khiridus, ka tlarghər zərɓəla Yazhigəl kə Yusuvu ən suwan ən Masar

²⁰ ni, “Tsiya ɓəf ɓa də fitlən zə bab sar gwiya daks da Izrail, wirva liye gat kəɖ fitl na a ruwargan.”

²¹ Ka tsiyif, ɓəf ad fitlen zə babsar ka gwiya da khay ya Izrail.

²² Ai tsəna tsin kwarne zər Khiridus, ai dakhɖud Arkilayus kə chauga tləksa dad sar, ən man tləks ən khay ya Yakhudi, ka gəɖza tsin dəgal da vinen. Wirva tsa təkhatəranud ən suwana, ka khutsval da əntla khaya Galili.

²³ Ka dal da gidən tlərna kəsən ən dakhɖud də Nazarat. “Ki righada dəge tsa kwarga tlayang kwarne, Zərna da ɖakha də zil Nazarat ud.”

3

Kwardu lav Yazhigəl kə Yukhan dadak paraud

(Markus 1:1-8; Luk 3:1-18; Yukhan 1:19-28)

2:18 Irimi 31:15.

¹ Ən tə yanen kə sart, a sawal Yukhan dadak para ud da kwardu lav Yazhigəl ən təghəl əntla khay ya Yakhudi.

² Ni, “Pəlam pəla ghər, wirva tləksa Yazhigəla a khərzgan.”

³ Tsa Yukhan dadake tsən kwara Ishay tlayang ad laven təghər tsin kwarne,

“Kwinda ud ən tləkh ən təghəl kwarne,

“Dikamarna ɖul kə Dadzikan,

Andz ger nəv ɖulsar.’ ”

⁴ Gabage taləm Yukhan na a manava də guj tləgwam. Ngudan sambal ən tə khukw tsin. Dəg zuwa sara tsəvakwa zə mam təghəl.

⁵ Təkəna udakh ya Wurshalim zə əntla Yakhudi daghan, zə daghan əntla khay zagħ Urdun, ka sakhgawal itar da vaksar,

⁶ ka kwarakh khaipakhtar itar, ka paratəra para tsin ən zagħ Urdun.

⁷ Ai vazga kə Yukhan ad Farisakh zə Sadukiyakh zikən səgawal da vaksar kə paratərapar, ka niya tsitar, “Kur zar ya pushakh. War kə khidakurf kə ngikh kuba rəvakhud Yazhigəl nən saksi?

⁸ Manam gide da əmdla kwarne a palga kur ghər ən khaipakhur.

⁹ Dzamam ɓa ən khudur kwarne, ‘Dadənda Brakhim bi,’ Ən təkha kura təkha kə. Təkha Yazhigəl kə vərdarkhai zara kə Brakhim səgawal ən kurakhan.

¹⁰ Audzalud ən bars khil kə mbərt uf. Itsera kə ufe kwal yig zar charan ka əntlarsud kədagħud da kar.

¹¹ “Ni ka ən para kura də yu kə, kə mətlada kwarne a palga kur ghər, ude ndanga təghər tsəka da saks ən tə khal tsək, ude itsa kimbak sar təkh ɓa ka kə ɓanəf bi. In da para kuran də Səɖikw Chuwadadan, zə kar tsugun.

¹² Khutan ad kwat kava sar, kə kav khi sar ən tə ghwuzay, ka dzanəf ad khi, ɖidagh ən kuvur sar, ka ndəghanan ad tlitl də kare kwal təkha tsud kə kəɖgan.”

Para Yasu

¹³ Ən tə khalak yan ka sagha Yasu ən Galili, da vak Yukhan kə parapara tsud ən zagħa Urdun.

¹⁴ Tsən na Yukhan ad gadlara gadl. Ka niya tsin, “Ka tsən naghə paraka para tsəkha ka kha kə sagha da vakara?”

¹⁵ Ka ngawarkhai Yasu kwarne, “nalnəgin ndək yan, wirva ndək yan khwaran kə righada däge ən nagma Yazhigəl.” Khal kə yana ka khayanəf Yukhan.

¹⁶ Ən tə khal kə Parandal tsud Yasu, madvin ən səgawal ən yu, təvin təvina ka ngurəf garazhigəl, ka nəghan ad sədikw Yazhigəl ən səgadagh ndək kakur, sodagh da təghər tsin.

¹⁷ Ka tsənud lava səgadagh ən gharazhigəl kwarne, “Ina zərare ən waya kə, ən tsən zədə sar ka char.”

4

A kurana wurdu ad Yasu

¹ Ka fiwandal Sədikw Chuwadadan ad Yasu da təghal kə kurakura kə wurdu.

² A zəbga Yasu ad ndəl khəna kul ufad vida zə fatsi. Kə khala ka ndzikənəf way.

³ Ka sa wurdu niya tsin, “Da zər Yazhigəl kha, kwarara kwara kə kurakhan nalnəg itar kə dæg zu.”

⁴ Ka ngawarkhe Yasu kwarne, “Vindzan ən kadkad Yazhigəl kwarne, ‘Uk ən safən tə dæg zuwa kitakul bud bi, khekwa də itsera kə lave ən səgawal ən ghay kə Yazhigəl.’ ”

⁵ Ka 6ala wurdu da dləmdla kəs Chuwadadan ən Wurshalim, ka 6o6a tsin da tə ghər kə bedem fəta Yazhigəl.

⁶ Niya tsin, “Da zər Yazhigəl kha,” ghədzəvdagh ghədzəva dæg dagh da khay, wirva vindzan kwarne,

“ ‘Da batra bəg Yazhigəl ad ndzəda kə zar6əlakh sar kə kat kha kat.

Ka da chau kha chawa itar də dən tar. Khek kədkhe kə kur ən tə sig.’ ”

⁷ Ka nəv Yasu tsin, “Vindzan tsugun kwarne, ‘Kura ba də Dad zikan Yazhigəla bi.’ ”

⁸ Ka gwidən wurdu ad 6o6a dəgo da tə tsə6an na kə ghay ghu6, ka mədlaran ad tləksakh lard zə zika khwara sar daghan.

⁹ Ka niya tsin, “Da kəla ke kha juguv dāba ke kh. Daghan dəgakhana da bakha bəg kə.”

¹⁰ Ka nəv Yasu tsin, Tsiya dəgal ən van kha shatan, wirva vindzan kwarne, “ ‘Dabadaba Dad zikan Yazhigəlakh, tsuguna in kitakul da manara kha tlər.’ ”

¹¹ Khalak yana ka duwars wurdu, ka səgdagh kə zar6əlakh Yazhigəl da nəgharu nəgh.

A farsa Yasu ad tlər sar ən Galili (Markus 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Tsəna kə Yasu kwarne a viyava Yukhan da sal, ka tsiya tsin dəgal da Nazarat ən Galili.

¹³ Ka duwars ad Nazarat, dal da gidən Kafarnakhum, ai təvai ən tuk dəlv ən tə ghala əntla khaya Zəbulun zə Naftali.

¹⁴ Ki da righada lave kwarga Yazhigəl ən tə dəva də Ishay tlayang kwarne,

¹⁵ “Əntla khay mbərt Zəbulun, zə dæg Naftali ən Galili.

Ən tə dūl dəlva Madateri, tangw da tə əntla khay zagha Urdun,

Galili vake ən gidda liye kwal Yakhudakh.

¹⁶ Liye ən gidən gurtl.

Nəgha tsitar kəs khedəf char.

Liye gidən kəs sədikw fayam əmtsa.

A mədlawala khedəfa kes da vak tar.”

¹⁷ Tsif tə yanən kə sart, a farsa Yasu ad kwardu lav Yazhigəl, ən kwar kwarne, “Pəlam pəla ghər, wirva tləksa Yazhigəl a khərzəgan.”

A dakhga Yasu ad li vay kilf ud ufad (Markus 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Madəv Yasu ən dəgal ən tə kalam dəlva Galili ma, ka nəghanəgha tsin zarbabakh mits, Simane dakhdu də Bitrus zə zer bab sar Ndros. Ən dəy sika vay kilf itar da dəlv, wirva li vay kilf itar.

¹⁹ Ka nəv Yasu tsitar, “Gatamakəs gat, da nakurar nəg ka kə li khutsado ud ndəkve ən vāya kur kilf.”

²⁰ Təvin təvina ka duwars itar ad sikakh tar, ka gatars itar.

²¹ Din ən zu vuk də dəga, ka nəghan ad yakhaya kə zarbabakh mits tsugun, ai Yakub zər Zabadi zə zer bab sar Yukhan. Ən peryu itar zə dad tar Zabadi, ən dika sikakh tar itar. Ka dakh tərkhai.

²² Təvin təvina ka dūda itar peryu tar zə dad tar, ka gatars itar.

A məlaru Yasu kə udakh zikən (Luk 6:17-19)

²³ A gwayafkhai Yasu ən kəs Galili daghan, ən tsagakhdū lav Yazhigəl ən gud dzakhav Yakhudakh. Ka kwardu lav zədən təghər kə tləksa yazhigəl. Ən mbakha itsera kə khulf kuz, zə liye kwal yang kə udakh.

²⁴ A tsa tē dēva dē yan kē tlēr ud ad Yasu ən khay ya Suri daghan. Ka zaḃardo li kwal yang ud zē liye ən tuk kuzakh sikh sikh sikh zē li khēḃ dlad, zē li sēdikw bēzan, zē liye tlavarghər wurdu zē li əmtsa kalam vēgh, a mbakhatru daghan.

²⁵ A gatars dzakhava udakh zikən səgawal ən Galili, zē əntla khaya kəsakh kēldək, zē Wurshalim, zē əntla khaya Yakhudi, zəva liye ən ghədzəva zagha Urdun.

5

A kwardu Yasu ad lav Yazhigəl ən tē ghuḃ

¹ Vazga kē Yasu a dzafkhai udakh zikən, do da tē gil, ka nndzəgan. Ka saks kē furakh sar da vak sar,

² ka farsa tsagatəra lava tsin kwarne;

Barkakh (Luk 6:20-23)

³ A batərgħər Yazhigəl ad bark kē liye ən tsa khətsala khətsa tar ən dēgakhe ən naghā Yazhigəl,

Wirva tləksa għarazhigəla da dēg tar.

⁴ Nəg bark kē liye bazan rəvakhud.

Wirva da kitla tēra rəvud.

⁵ Nəg bark kē liye gulandagh ghətar, Da wurawura itar ad dēgakhe manga Yazhigəl ad lanji sar.

⁶ Nəg bark kē liye way man dēgakhe ən naghā Yazhigəl.

Wirva da bagha tēra bagh.

⁷ Nəg bark kē liye mēdla kwidkwidərav.

Wirva da mēdla tēra mēdla Yazhigəl ad kwidkwidərav.

⁸ Nəg bark kē liye chuwaḃad rəva tar.

Da nəghanəgha itar Yazhigəl.

⁹ Nəg bark kē liye matla gidā khwid.

Da ḃakh tər dē zar Yazhigəl ud.

¹⁰ Nəg bark kē liye ən batərud dlad wirvən man dēgakhe ən naghā Yazhigəl itar.

Wirva tləksa Yazhigəla dēg tar.

¹¹ Nəg bark tsəkur, madəv udakh ən lakh kur lakh, zē bakura dlad, zē ngatla filakh ən teghər tsəkur sikh sikh sikh, wirva li gataks gata kur.

¹² Kwam khwadəg zē panakha rəv char, wirva da gəmadu gəma kur dēg sigur zikən ən ghərazhigəl, wirva a batra ndək yan ud dlad ak tlayangakh Yazhigəl liye tsa soghər chak təghər tsəkur.

Tləgul zə Khedəḃ

¹³ Kuram tləgul lard. Da təkaghəra tləgul zə nashnash sar, da wurondəghər ndarud zēḃa sari? Aghba dla dēge ən tukuwin bi akwa ḃiduwwud, ghədlapakh gud.

¹⁴ Kuram khedəḃ lard. Afke dləmdla kəs ai khavən tē bēḃar ən ḃəghafəkhai bi.

¹⁵ Na bud ən vədzanəf kara kazaz ka khəmbarghərud gagay bi, akwa bugud ən tē vak ghitsa sar vake da mēdlaradin ḃul kē li mēgh khedəḃ.

¹⁶ Ndək yan tsugun, namal nəg khedəḃ tsi kē udakh, wirva da nəgha tsitar ad tlər khwarane manakur, da farghərafəg itar kē Dadure ən ghərazhigəl.

Tsagdu tsag ən tē ghər kē nzikha nzikh Mus

¹⁷ Dzamamba kwarne a sodagh da kala ndzikhandzikh Mus zē dēge vindzan ən kadkad tlayangakh ba ka bi. A so da kala kala ba ka bi, a so kē regharegha kē.

¹⁸ Kadī ən kwara kura kē, akwa mbasu ghərazhighəl zē khay, nga itsa khədikanā kē lav ai da ḃəlāl ən dēge a tsagdu Mus bi, kwa reghānaud itsaḃud.

¹⁹ Wirva yan ḃaga ude kəlanəm itsa kitakul ən khədikan nak ndzikha ndzikha khan, zē tsagardu kē udakh ad kəla ndzikha ndzikha khan, da ḃakha dē khədikan kē udud ən tləksa Yazhigəl. Ude gatars, ka tsagardu kē udakh tsugun, da ḃakha dē zikan kē udud ən tləksa Yazhigəl.

²⁰ Ən kwara kura kwara kē, da malga ba kur liye tsagdu nzikha nzikh Mus zē Farisakh kē kanadi bi, na kur daks da tləksa Yazhigəl tsa ndar bi.

Tsagdutsag ən təghər kē rəvrəv (Luk 12:57-59)

²¹ Tsəna tsəkur a kwarar khai yud kē dzidzakh mar kwarne, kēḃam ba safa it-sawar bi, itsera kē ude ən kēḃga saf, ka da takara lavud.

²² Ən təkha kura təkha kē, ude ngudərva rəv kē zər bab sar, ka da takara lavud. Tsugun, ude gamp kha niya kē zər bab sar, da ḃaḃud da təvuk li taka lav ya Yakhudakh. Ude ḃakh zər bab sar tsugun dē dlag, da kēḃ dagh da kara fay ud.

²³ Wirva yan, dən bədu dēg tsufa khən tē vak sadak, da dzamana kha kwarne nəg dēge ən təbur zē zərbaba gh,

²⁴ bəga kha dæg tsufaghen ndan ənt vak sadak. Dæg dəgal ndan da dīkva zə zər babagh. Khalak yan ka saks kha da bədu dæg tsufaghen.

²⁵ Da kəlgə udan ad juguvagh, kujad dīkfəkhəi kha zin təkur ən təghər kə dæg, kəda tsukwa tsukur ən tə vak takalaven. Da na ba ndək yan bi, ka da matlakha zə dadak takalav, dadak takalava tsuguna ka bəkha da vak del, tsuguna ka ngudakhəi yud ən zaw.

²⁶ Jir ən kwara kha kə, na ba itar da bəlakhə bəla bi, kwa pəlgakha kwaḅ na daghan ai gatakhsud din.

Tsagdutsag ən təghər kə gwaragwar

²⁷ A tsəna tsəkur a kwaravan kwarne, a duwa man gwaragwar.*

²⁸ Ən kwara kura kwara ka kwarne, ude kəmgə dæg khər, audzal ən manga gwaragwar zin ən rəvakhud sar.

²⁹ Da di dəva kafagh ən bəg khan da man khaip, ndədadal ndəda tləvarskh. Azəgha bəghal ən tlərna tlepel vəghagh təghər kəddagh dumba vəghagh da kar.

³⁰ Da dəva kafagh ən bəg khan da man khaip, əntlars kha tləvarskh. Azəgha bəghal ən tlərna tlepel vəghakh təghər kəddagh dumba vəghagh da kar.

Tsagdutsag ən təghər kə picha səb

(Mat 19:9; Markus 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ A gwidən ud kwara kwara kwarne, ude təkaghəran zə nus sar, barari bara kadkad təkaghəra tsin.

³² Dəge ən kwara kura ka in kwarne, da təkaghəra udan zə nus sar dən təghər kə khaipa man gwaragwar bin bi, a ba da man gwaragwar. Itsawar ən bu nuse a təkaghəra ze zil sar, gwaragwar ən manin.

Tsagdutsag ən təghər kə wad

³³ Dakhkana a tsəna tsəkur a kwarkhai ud kə dzidzakh mar kwarne, kəla ba də wadə manga kha bi, kwa righanəf kha wadə tsa wadga kha kə Dadzikan.

³⁴ Ai dəge ən kwara kura ka in kwarne wadam ba dīkidiki bi, itsa də gharazhigəl, wirva vij gidā Yazhigəl.

³⁵ Wadam ba də khay tsugun bi, wirva vak bəg siga sar kə Yazhigəl, awana tsad

Wurshalim wirva in dləmdla kəs zikan kə shik.

³⁶ Wad ba də ghərah tsugun bi, wirva təkə bakha kə nandala guj kitakul kə madakw tsa kə lusan bi.

³⁷ Dəge khwara kə kwara tsəkur in kwarne, ana bi au, da balin sig ən mbiyan a so ən vake da wurdu yan.

Tsagdutsag ən təghər kə pəlakava də bəz *(Luk 6:29-30)*

³⁸ Tsəna tsəkur a kwarga Yazhigəl kwarne, da chiḅarnakha di kə ud, ka chiḅakhanud diyagh tsəgun. Da lardarkha tliḍ kə ud, ka lakhdalud tliḍa tsəgun.

³⁹ Ai dəge ən kwara kura ka in kwarne, da mana kurkhəi udan ad ghaza pələma bi. Da dīyakhwal udan ad mekhwpengw ən tə diwa dəva kaf, ka gwiarnəf khad diwa dəva dleḅa tsəgun.

⁴⁰ Da kəlahghər udan ad juguv wirva pərdaghval gabagagh, ka bara kha zəva khəḍikana kə gabagagh.

⁴¹ Da njəghakhu dadak ndzədan kə dəgal da əntla fətəl kitakul, ka dara dæg kha əntla fətəl mits.

⁴² Da takadga udan ad digit ən vakagh, barakh. Ude a sagh da takad gəmau ən vakagh tsugun, piyardu bi.

Wayamwaya də tləghumura *(Luk 6:27-28,32-36)*

⁴³ Tsəna tsəkur a kwarga Yazhigəl kwarne, waya ad tləghərwitəghagh, dūda kha dadak dawagh.

⁴⁴ Dəge kwara kura ka in kwarne wayam dadak dawur, mana matəra dəgau kə li bakura dlad.

⁴⁵ Ən tə dəva yan da nəga kur kə zar Dadur ən gharazhigəl, dadake ən bəg fatsi da təvən təghər kə li kalali zə liye kwal kalali, təḍadagh ad yu gharazhigəl tsugun da təghər kə li kanadi zə liye kwal kanadi.

⁴⁶ Da uk liye ən way kur way ən waya kur, ira kə dæg siga da bakurudi? Itsa liye ən dza khadama, ən mana ndəkyan bakh itara?.

⁴⁷ Da uk zar babakhur ən nəgardi kur, ai, uḍa manga kur mal kə yakhayi? Itsa liye kwal tsa Yazhigəla ən mana ndək yan bakh itara?

⁴⁸ Wirva yan reghanyan nəv gidur ndəkve reghan Dadur ən gharazhigəl.

* 5:27 Səgawal 20:14

6

Tsagdutsag ən təghər kə budu dæg buti

¹ Tsukwamana ghər, bamaru ba tlər kanadiyur kə di bi. Wirva da manga kur ndək yan, da gəmadu ba kur dæg sigur ən vak Dadur ən gharazhigəl bi.

² Wirva yan, da da bədu dæg buti kh, 6aldu bən ghay bi, ndək ai ən mana mbadīrakh ən gud dzakhav zən tə dūlakh bi, wirva kə dləba təra dləba tsud. Ən təkha kura təkha kə, audzala itar ən gəmadu dæg siga tar.

³ Da ka da bədu dæg buti kur kə dadake kwaldin, tsa ba dəva dleḅagh ad däge ən mana dəva kafagh bi.

⁴ Bədu bəgagha nalnəgin bəghanyan. Dadaghe ən nəgha nəgh ad daga däge bəghanyan, da bakha dæg sig.

Tsagdutsag ən təghər kə dægau (Luk 11:2-4)

⁵ Da da dægawa kur, manam ba ndək mbadīrakh bi, li way dægau ən vak ghits ən gud dzakhava zə tuk dūl ki nəghatəra nəgha kə udakh. Jir ən kwara kura kə, audzala itar ən gəmadu dæg siga tar.

⁶ Ai da da dægawakh, dæg daks da gud, ka khəḫardu kh. Dəgawaru daga kə Dadaghe kwal ən nəgha tsud. Dadaghe ən nəgha däge manud bəghanyan, da bakha dæg sig.

⁷ Da da dægawa kur, a dūwam gwayars kə lava zikən ndək liye kwal tsa Yazhigəl, liye da ghər tsitar ən kurana, da gwayars itar kə lava zikəna, ka da tsənətru tsənud.

⁸ Manam ba ndək itar bi, wirva tsa kə Dadur ad däge na kur, kəda da takada takada tsəkur.

⁹ Auna dūle da dəgauda kur. Dadmare ən gharazhigəl, Farghər fəgud kə dakhaghe chuwaḫad.

¹⁰ Tləksagha ausəgin səgdagh. Manud ad däge ən nakh ən lard.

Ndəkve ən manud ən gharazhigəl.

¹¹ Bakənda bəg dæg zuwa khan, ndəkve ən bakənda kha tsika fatsi.

¹² Bisa kəndana kha khepa khənd.

Ndəkve 6isara kənda kə li mana kənda ghaz.

¹³ Bəla kəndu ba di daks da dləgd bi. Ai kat kənd kat ən dəva kə wurdu.

¹⁴ Da ka 6isarna kur kə li mana kura ghaz, Dadure ən gharazhigəl tsuguna da 6isa kura 6is.

¹⁵ Ai da ka 6isarna ba kur kə udakh tsugun bi, Dadure tsuguna, na ba da 6isa kura khaipa khur bi.

Tsagdutsag ən təghər kə zəḅ ndəl

¹⁶ Dən zəḅ ndəl kur, bazamdu ba vakdi ndəke mana mbadīrakh bi. Ni itara ən bazdu kə nəghda mədlara kə udakh itar kwarne ən zəḅ ndəl itar. Kadikaḫi ən kwara kura kə, audzala itar ən gəmadu dæg siga tar.

¹⁷ Ya dən zəḅ ndəl kh, pardu kha vakdiyagh, masəm kha wal ən ghər,

¹⁸ ki khək katlga tsud kwarne, ən zəḅ ndəl kh, uk Dadaghe kwal nəgha tsud da tsan. Dadaghe ən nəgha däge manud bəghanyan, da bakha dæg sig.

Tsagdutsag ən təghər kə dzakha ləmanakh ən gharazhigəl (Luk 12:33-34)

¹⁹ Dzakha mara ba ləman kə ghərur ən lard bi, vake da bazdu terar zə kwalavi, zə vake da təkha gəlakh kə chiḅanan kə daks da gəl.

²⁰ Dzakha mara kə ghərura ad ləman ən gharazhigəl, vake kwal da təkha kə tərara zə kwalavi kə bazdu, zə vake kwal təkha kə gəl kə chiḅanan kə daks da gəl.

²¹ Wirva vake də ləmanagha, ən vin məkənagh.

Khedəḫa vəgh

²² Diya in kara kazaza vəgh, da ka lapi diyagha, daga vəgha gha ka da nəga kə khedəḫ char.

²³ Da ka yanga ba diya bi, daghan vəgha gha da nəga kə gurtl char. Da nala khedəḫa vəghagh kə gurtla, ka da zikakhghər zika gurtl.

Manara kwatnakh kə Yazhigəl awana kə ləman (Luk 16:13)

²⁴ Na ude təkha kə manarkhai kwatnakh kə dadməgh mits bi, akwa waygan ad fanga, dudan ad fang. Bi khəmbərvan kə yana ka nenanən ad yan. Ən manawa ba gatars kə Yazhigəl zə kwaḫ tsəkha bərdagha bi.

Dzamam bi famadəghərofəg ən tə Dadzikan
(Luk 12:22-31)

²⁵ Wirva yan ən kwara kura kwara kə, dzamam ba safur, zə dəge da zuwa kur zə dəge da khəba kur bi, zə kadlange da tala kur kə vəghur bi. A malga bakh safa ad dæg zuwa? Tsəguna a malga bakh vəgh ad kadlange da tala kura?

²⁶ Ən nəgha bakh kur dīkakh ən pədlən tə gharazhigəla, na itar ən tukha bi, na itar ən tsəg khi bi, naba itar ən dza khi da kuvur bi. Sakhkana Dadure ən gharazhigəl ən batra dæg zu. A malga bakh ndangura ad dīkakh?

²⁷ Warek ən kur ən tə dəva də dāngw sar təkha kə səgarghər əntla sart tetl kə safa sari?

²⁸ Ai wudək lava tsəkur ən dzamghər ən təghər kə dəge da tala kuri? Ən nəgha bakh kur dāka kə sasikw zə firakh ən tə təghala? Na itar ən man tlər zə takhara kadlang kə ghər tar bi.

²⁹ Sakhkana ən kwara kura kwara kə, itsa Saluman shik zə daghan ndanga sar, a taḅa ba də chadfəkhai ndək itsera tar bi.

³⁰ Da ka təkha Yazhigəl kə chadənəf sasikw ən tə təghal ndək yan, ai khana nəga, təkula tləvdahgud da kara ka ndəghanud, tək bakh Yazhigəl kə chadā kuruf mal kə yana? Kuram li khətsa fadəghəro fəg.

³¹ Wirva yana ndidam ba kwarne, uḁa da zuwa kiyami? Uḁa da khəba kiyami? Uḁa da tala kiyami?

³² Afke li kwal tsa Yazhigəl ən gat yakhana kə digitakh, ai tsa kə Dadure ən gharazhigəl kwarne ən nagh kur ad yakhana kə digitakh daghan.

³³ Ai dæg chaka gatam gata tləksa Yazhigəl zə man dəgakhai ən nagh Yazhigəl, daghan yakhena kə digitakh da bakuran ghər bəgud.

³⁴ Wirva yan ndidam ba khul bi, wirva khula ən saks də dladakh sar. Dladakhe khana a tlakurar kə khanen.

7

Bamarghər ba də ghaza kə itsawar bi
(Luk 6:37-38,41-42)

¹ Bamarghər ba də ghaza kə itsawar bi, khai kə ba kur ghər kə Yazhigəl ad ghaz.

² Ya khulf taka lave manakur kə udakh, da taka kura ndək yanud. Darame ən kurara da kur kə udakh, da kura kura din ud.

³ Uḁa kə mangan tsəkha ən vaz sasikw ai ən di kə zər babagh, ai nguse ən di tsəkha nga dāngwa din biyi?

⁴ Da kwara ndarkha kə zər babagh kwarne, Bakhdal ḅa ka sasikw ən di tsəkh, Ghəra ghəragh ngusan di tsəkhe?

⁵ Mbadīrana digi. Ndəḁadal ndəḁa ad nguse ən di tsa kha ndan, ki zəḁa nəgha nəgha tsəkha char, kə da ndəḁado sasikw ai ən di kə səkwtagh.

⁶ Bamara ba dəgakhe dæg Yazhigəl kə ghəd bi, kadamardu ba dæg kwindā chadure dzau gan ən təf kə daguwakh bi. Wirva da tərkwədu tərkwā itar, da guyafkhāi itar da vakur da vandz kur vandza itar.

Dawam daw, gatam gat, dughwam dugh
(Luk 11:9-13)

⁷ Dawam dawa, da bakura bəgud. Gatam gata da gəmadu gəma kur. Dughwam dughwa ghay gud da ngura kura ngurud.

⁸ Wirva ude takadgana da bara bəgud, ude gatgana da gəmadu gəm, tsuguna ude dughgwan ad ghay gud da ngurara ngurud.

⁹ War ən təb tsəkur, kur dadakh, da ka ḁauga zər sar ad dæg zu, ka baran ad kuri?

¹⁰ Awana da takadga zər ad kilf, ka baran ad bubi?

¹¹ Da kure kəladakha tsa tsəkur bara dəgakhe khwarkhwaran kə zarur, ngəḁukw Dadure ən gharazhigəl, afke da bədu bəg ad dæg khwarkhwaran kə udakhe takadgan ən vak sar.

¹² Daga dəge ən nagh kur mana kura mana kə udakh ka manatəra mana ghərur, wirva yan dəge ən tuku ndzikha ndzikh Mus zə tsagdutsaga tlayangakh Yazhigəl.

Dlikhwan na zə bang na kə rang
(Luk 13:24)

¹³ Damaks ən tə dlikhwan na kə rang, wirva rangena bang, ḁul daksa tsuguna bang daks da kar. Liye ən daks ən təf tsuguna zikən itar.

¹⁴ Wirva rang da tə ḁul mbəladu safa kə ngəḁa dlikhw, ḁulen tsuguna dlikhw. Liye ən gatars kə ḁulen tsuguna na itar zikən bi.

Ən katl ən tə zər sar ud ad uf
(Luk 6:43-44)

¹⁵ Tsukwamana ghər də tlayang filfilakh liye sakhasaks da vakura ən jakva tuwaghakh, ən khud tara ndək khəda təghalagh itar liye mbatəra way.

¹⁶ Da katltər ən tə dule manda itar tlər kur. Ən mbəlo mbəlakh zər inabi ən tə əmdaga? Awana zər ghədiv ən tə dzadzəfa?

Dzəngəl inabi

¹⁷ Ndəkyan itsera kə ufa khwaran ən yig zər khwaran, ufe bəzan tsuguna ən yig zər bəzan.

¹⁸ Ufa khwaran naba da yig zər bəzan bi, ndəkyan ufa bəzan tsugun, na ba da yig zər khwaran bi.

¹⁹ Dəghwa ufe kwar nəg ən yig zər khwaran, da əntlars əntlud tləvdagh ud da kar.

²⁰ Wirva yan, da tsa diwa vak man tlər tar kur ad tlayang filakh.

Ən tsakura ba ka lingling bi
(Luk 13:25-27)

²¹ Daghan ba ude ən dakh ka də Dadzikan, Dadzikan da daks da tləksa gharazhigəl bi. Kwa ude a manga dəge naghə Dadare ən gharazhigəl.

²² Ai fitsa Taka lava, zikən udakhai da kwara ka kwarne Dadzikan, Dadzikan, tsa kwarga bakh kənda lave da dzaughər ən təvuk də dakhagha? A lakwdu bakh kənda shadən ən dakhagha? A manga bakh kənda tlərakh dəg japər ən dakhagha?

²³ Ka da kwara tərə kwara ka kwarne, ən tsa kura ba ka lingling bi. Tsiyam tsiyan ən vakar, kuram li man kəlad.

Udakh mits li khəg
(Luk 6:47-49)

²⁴ Wirva yan, dəghwa ude a tsənga lavaran, mangan tsugun ad tlər din, da ndək ude kwelemlem ai khəga fətasar ən tə fərəd.

²⁵ Tədga kə yu, ka saudagh rəkhagw, ka tsiyawo fud səgo ka tləg məghen, a mbədga ba tsugun bi, wirva a ndəravən ən fərəd.

²⁶ Dəghwa ude tsəna lavaran tsugun kalwala kə manaman, da ndək dlage ndərga fətasar ən zagh.

²⁷ Tədga kə yu, ka saudagh rəkhagw, ka tsiyawo fud səgo ka tləg məghen, ka mbədgan kwashang kwashang.

²⁸ Audzala kə Yasu ən kwarakh dəgakhən, ka ndawatəref tsagdu lavsar na kə dza-khava udakh,

²⁹ a tsagatərdu ba ndək li tsagdu ndzikha ndzikh bi, wirva tsagatəru ndək ude nəg də ndzəda tsagdu lav.

8

A mbanu Yasu ad madagulif
(Markus 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Saudagh kə Yasu ən tə bədar, ka gatars udakh zikən.

² Ka sa dadak madagwilf da təvuk sar, kəlgan ad juguv ka ni, “Dadzikan, da khayanəfkə təkhaha kə mbaku fidigid.”

³ Ka talal Yasu ad dəv sar ka gəman ad uden, ka ni, “A khayanəf kə, mbumbəg fidigid.” Ən təvin təvin ka mbu ən tuk fich.

⁴ Ka nəv Yasu tsin, “Tsəna, kwarara ba kə itsawar ad dəge dzaughər bi, dəg da mədlara ghəragh kə zil kəs, bədu kha dəg zaḅa tlatləḅ ndək vai kwarga ndzikha ndzikh Mus niya. Manga mana ndəkyan, ki da mədla kwarne a mbukha kə dlam.”

Fadəghərofəga mal ya tlujiyakh
(Luk 7:1-10)

⁵ Da kə Yasu da Kafarnakhum, ka sasəg kə mal ya tlujiyakh da waksar kə takada kwarne,

⁶ “Dadzikan, zər tlərər ən khəngan ən məgh, əmtsən tlapəl vəgh tsin, ən khəḅ dlad char.”

⁷ Ka nəv Yasu tsin, “Da dəgal ka da mbambəg.”

⁸ Ka ngawar khai mal ya tlujiyakh kwarne, “Dadzikan, ən tlala ba ka kə saks tsəkha da fətara bi. Uk lava da kwarga kha, da mbəga dad tlərər.

⁹ Wirva ka də ghərara ən kuskə ud kə, tsuguna nəg tlujiyakh ən kustsək, təkhaka kə kwarar khai kin, ‘Dəg dəgal,’ ka dəgal, da ka nika kə tlərna tsugun, ‘Saw,’ ka saks, da ka nika kə zər tlərər, ‘Mana də yan kə digit,’ ka mana man.”

¹⁰ Tsəna kə Yasu ndək yan ka ndawak ni, ka niya kə liye gatars gat, “Jir ən kwara kura kə, ən khud kə ya Izrail a nəgha ba ka dadak fadəghəro fəg də ndzəda ndək ina bi.

¹¹ Ən kwara kura kwara kə, zikən li kwal Izrailakh da səgo ən mbərt kəs zə ən təvak ghər, ki da ndzakhgan tsitar zə Brakhim

zə Ishaku zə Yakub ən tə vak khwadga ən tlaksa gharazhigəl.

¹² Liye tsa itar ən khaitəra gidən tlaksa Yazhigəl, itar udakhe da tləv tər dagh ud da nikan na kə gurtl, vake da tuwa itar da kərd tliḏ.”

¹³ Ka nəv Yasu kə mal ya tlujiyakh, “Dəg dəgal, wirva fadəghəro fəgagh da mana kha manud.” Ən dəvən dəva ka mbu zər man tlər saren.

*A mbanu Yasu ad udakh zikən
(Markus 1:29-34; Luk 4:38-41)*

¹⁴ Da kə Yasu da fəta Bitrus, ka nəghan ad bab nus Bitrus magulaḅ ən ndzikən ən khəngan.

¹⁵ Ka gəman ad dəv sar, ka mbu ən tuk magulaḅ. Ka tsifa tarkhe ad dəgzu.

¹⁶ Bəlga kə khagwa, Ka bərdəghər udakh ad liye kədtər shatan kə Yasu zikən, uk lava də ghay kalti a kwarga Yasu, ka dzadal ad sədikw bəzan ən vəgh tsitar, ka mbakhandu tsugun ad liye kwal yanga daghan.

¹⁷ A mangan ad ina kə righada dəge tsa kwarga Ishay tlayang kwarne, “In də ghər sar kə bəf ad kuḏ lapi mar. Ka bakiyamghər ad kuzakh mar.”

*Li kwarne da gatars kə Yasu kənd
(Luk 9:57-62)*

¹⁸ Vazga kə Yasuwa tsarghər dzakhava udakh zikəna, ka kwarar khai kə furakh sar kə zəghva dəgal da tə yan kə ghədzəva gadzak dəlva Urdun.

¹⁹ Ka saks kə dadak tsagdu ndzikha ndzikh Mus da vak sar kə kwarara kwara kwarne, “Maləma, da gatakhs gata ka tsa da makh.”

²⁰ Ka nəv Yasu tsin, “Uvakha nəg fikakh tar, dikakhe pədlən gharazhigəl tsuguna nəg itar də fətakha tar. Ai Zər Uda, na ba də vake da bəg din ghər sar bi.”

²¹ Ka nəv tlərna fur sar tsin, “Dadzikan, ka daks da khədana dadara ndan.”

²² “Gataks gat, khəda khəda tlamtsakh ad tlamtsakh tar.” Nəv Yasu tsin.

A ghitsana Yasu ad kalangas ən təghər kə yu ləbuk

(Markus 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Da kə Yasu zə furakh sar da peryuwa ka dəgal tsitar.

²⁴ Ka sugo kə zikan kə kalangas ən təghər kə dəlv, ka farsa daks kə ghədkuta yu ən dəlv da peryu. Yasu tsuguna ən khən khar.

²⁵ Ka dəgal tsitar da tsiya tsiya kə kwarara kwara kwarne, “Dadzikan, Katkiyam kat, da ruwa kiyam.”

²⁶ Ka niya tsitar, “Uda lava tsəkur ən gədzə ndikini? Kuram li khətsa fadəghərofəg.” Ka tsif, tavarghər ad di kə fudən zə dəlv, ka dīw vake.

²⁷ Ka ndawatrəf kə udakh, avitar, “Khulf ira kə ud ini? Zəva fuda zə dəlv ən tsənaru tsəni?”

*A mbanu Yasu ad li kədtər shadan
(Markus 5:1-20; Luk 8:26-39)*

²⁸ Dala kə Yasu da tə yan kə ghədzəva gadzak ən tə khay kəs ya Gadarakh, ka sawala ud mits li də sədikw bəzan ən gide ngitl, ka gangitar zin. Na ude dlən təkha kə dal ən tə yanən kə dūl bi. Wirva nagh bakha jaga tsitar bi.

²⁹ Təvin təvina ka khula tsitar kwarne, “Zər Yazhigəl uda dāngwa tsəkha də kəndəndi? A sa da bakənda dləḏ nagh kha dla sart kwal sagha?”

³⁰ Ən təvuk khədikəna, nəg li zighw gida dagu.

³¹ Ka takadga sədikw bəzana khen ad Yasu kwarne, “Da lakundalakh, ka khayakəndanəfkə daks da daguwa khan.”

³² Ka niya tsitar, “Iyo, damdəg.” Ka dəgala itar, da itar da daguwen. Ka tsiyif gida ya daguwen daghan kujadkujad, ka dadara itar dəga dagh da dəlv, ruga itar ən yu.

³³ Ka khwaya kə li zighw daguwen, daks da khudkəs ka kwardu lav itar, ənt dəge dzaughər də liye də sədikw bəzan.

³⁴ Ka sawal udakh ən khudkəs daghan kə gama zə Yasu. Nəgha tsitara, ka takadga itar kə duwatər da kəs tar tsin.

9

*A mbanu Yasu ad dadak mətəsa tlapel vəgh
(Markus 2:1-12; Luk 5:17-26)*

¹ Ka dagh Yasu da peryu, ka darghər kə dəlvən kə daks da kəs ai dākdin*.

² Sa tsitar da khudkəs ka bərdəghər yakhaya kə udakh ad dadak mətəsa tlapel vəgh ən khəngan ənt khindz. Katlga kə Yasu ad fadəghəro fəga tar, ka niya kə dadak

* 9:1 Kəs ai dākdin Kafarnakhum (4:13)

mætsa tlapel vøghen, “Ndid biya zərara, a 6isakhanud khaipagh.”

³ Tsəna tsitar yana, ka nəv chaləm li tsagdu ndzikha ndzikh Mus ən təb tar, “Ina kə uda ən nena Yazhigəl.”

⁴ Tsa kə Yasu ad däge ən ɖaya itar ghər ən təf, ka niya tsitar, “Uɖa lava tsukur ən dzam däge ghwadghwadan ən rəvur ndək ini?”

⁵ Ira ngulman ra, ‘A 6isakhanud khaipakha nagma,’ awana, ‘Tsiya dæg dəgal khi?’

⁶ Ai ən na ka tsatsəg tsukur kwarne, ka Zer Ud nəg ka də ndzəd ən lard na kə 6isa khaipakh.” Ka niya kə dadak mætsa tlapel vøgh, “Tsiyəf tsiy, 6a khindza daks da məgh.”

⁷ Təvin təvina, ka tsiyif udanena ka daks tsin da fəta sar.

⁸ Vazga kə dzakhava udakha ndəkyana ka gədzəf itar, ka ɖabanəf itar Yazhigəle bara khulfina kə ndzəda kə udakh.

*A ɖakhga Yasu ad Matiyu
(Markus 2:13-17; Luk 5:27-32)*

⁹ Duwars kə Yasu ad vaken, madəvin ən zu vuk də dæg, ka nəghan ad udanen ai ɖakhud də Matiyu, ən ndzəgan təvak chau khadam, ka nəv Yasu tsin, “gataks gat.” Ka tsiyifa gatars.

¹⁰ Ən tə khal kə yan, madəv Yasu ən zu kaf ən fata Matiyu, ka saks li chau khadam zə li khaipakh zikən saks da vak sar ndzakhga itar kə zu kaf dagha zə furakh sar.

¹¹ Nəgha kə Farisakh ndəkyan, ka nəv itar kə furakh sar, “Uɖa lava kə maləmura ən zu kaf zə li chau khadam zə li khaipakhi?”

¹² Tsəna kə Yasu dina ka ni, “Na li lapi ən gat dadak ngura bi, uk liye kwal yang.”

¹³ Dam da tsag däge ən tuku lavan, ‘Kwidkwirva ən nak ən vakur, dæg tsufa bi.’ A sau kə ɖakh liye man däge ən nagma Yazhigəl ba ka bi, a sau kə ɖakh li man khaip kə.”

*Ndidən təghər kə zə6 ndəl
(Markus 2:18-22; Luk 5:33-39)*

¹⁴ Fitsa tlərna, ka sasəg kə zar 6əlakh Yukhan dadak para ud da vak Yasu, ka nəv itar tsin, “A manga ndar kənda zə Fariskha ən zə6 ndəla, zar 6əlagha na ba itar ən zə6 ndəl biyi?”

¹⁵ Ka ngawa tərkhai Yasu kwarne, “Da manawa ndar bazdu rəv kə tsaghwakh zil ghaula, dlaitar dagha zə zil ghauli? Ən saks sarte da 6atərvalud ad zə zil ghaul. Da zə6 ən tə sarta yan itar ndəl.

¹⁶ “Na ude da ndzəgharu wilwa ləgwit kə mughura gabag bi, wirva vak ndzəghena da takwalva, kukha sar tsuguna da mala mala ad ai tsa chak.

¹⁷ Na ude da ɖi wilwa yu inabi da mughura mbəl vigh bi. Itsa ka ɖidaghud, da cha6a mbəl vighen, ka da ɖiya yu inabi, mbəl vighen tsuguna da baz, azəgha ɖaidagh ud ad wilwa yu inabi da wilwa mbəl vigh. Wirva yana nabe da bəghalud əmb bi.”

*A mbanu Yasu ad dugh Yayirus zə nuse
kəl vizh
(Markus 5:21-43; Luk 8:40-56)*

¹⁸ Ən təghər kə kwara təra yan kə lava Yasu ma, ka sasəg kə mal ən təghər kə gud dzakhava Yakhudakh, ka kəlgan ad juguv ən təvuk sar ka ni, “Amtsəga dughwar a zulava bi, ausəg da bo dəv ən təf da tsi”

¹⁹ Ka tsiyif Yasu zə furakh sar, ka gatars itar kə udanen.

²⁰ Ka nəg tlərna nus ai manga vəg kəlatəm mits ən tukw kuza kəl vizh, ka sagh du ligsar ka gəman ad ghay gabag sar.

²¹ Ni ən rəvakhud sar, “Da gəma ka itsa gabag sar da mbəga kə.”

²² Gwifkhai kə Yasu ka nəghan, ka ni, “Ndid biya dughwara. Fadəghəro fəgagha kə mbakhu.” Ən təvin təvin ka mbu nusen.

²³ Sa kə Yasu da fəta mal ən təghər kə gud dzakhava Yakhudakh, ka nəgha nəgha tsin liye fəg fakil zə dzakhava udakh ən kwara kava ghay sikh sikh sikh.

²⁴ Ka ni, “Tsiyam tsiyən van. Amtsəga ba dughuna bi, ən khən khara sar.” Ka nenanef itar də ghə6as.

²⁵ Ai lakwtərdal tsud da mel, ka dagh khutanan ad dəva dughwen, ka tsiyif.

²⁶ A kwazga laven itsa dəvar ən kəsen.

*A mbanu Yasu ad ngulfakha zə li khutsan
tlim*

²⁷ Ba Yasu ən ɖuda vaken ma, ka gatars ngulfakh mits ən ɖakha itar də ndzəda kwarne, “Zər Doda ziwa kəndal ziwa.”

28 Da kə Yasu da mēgha ka sagh ngul-fakhen da vak sar, ka niya tsitsar, “A fadēghēro nagh kur kwarne tēkhaka kə mbakuruwa?”

Ka nēv itar, “Aa, tēkha kha Dadzikan.”

29 Tēkhal kə yana ka gēman ad diyakh tar ka ni, “Ən tē dēva dē fadēghēro fēgura da mbakura mbēgud.”

30 Ka ngwarēf diyakh tar. Ka tēkhatērna Yasu char kwarne, “Kwara mara ba kə it-sawar ad ina kə digit bi.”

31 Ai dala tsitar, ka kwazdu itar ad lava itsa dēvar ən kēsen.

32 Madēv itar dēgal, ka bārdēghērud ad ude kwal tēkha kə kwarga lav, dadake dē sēdikw bēzan ən vēgh sar.

33 Lakwadal tsud sēdikw bēzanen, ine tsa kwar tēkha kə kwarga lav ka farsa kwar lav. A ndawatrēf kə dzakhava udakh ka nēv itar, “Tsa tapa bud nēgha khulfinak digit ən khaya ya Izrail bi.”

34 Ai ka nēv Farisakh, “Afke ən zābado dē ndzēda zikan na kə mal ya wurdu ad sēdikw bēzanena.”

A manga Yasu ad kwidkwidēva udakh

35 A dakh al Yasu da kēsakh daghan zē gēdzar kēsakh, ən tsagdu tsag ən gud dza-khava Yakhudakh, ən tlēkhdu lav zēdan ai tēghēr kə tlēksa Yazhigēl, tsuguna ən mbakha udakh zikēn, zē itsera kə khulf kuzakh zē li kud lapi.

36 “Nēgha tsin udakh a dzavkhai zikēn, ka kwid nēv rēv tsin, wirva ən khēf dlad itar na ude ən mēlatēru mēla bi, ngwada tuwaghakh itar kwal nēg kə dadak zighwtēr zighw.”

37 “Ka niya kə furakh sar, zikēn tsēg khi, li man tlēr tsuguna khēdikēn.

38 Wirva yan, takadām takadā Dadzikan dadake nēgharu kə tlēr gukhen, kə bēlondagh li man tlēr kə tsara khi.”

10

A dakhga Yasu ad furakh sar (Markus 3:13-19; Luk 6:12-16)

1 Ka dakhga Yasu ad furakh sar kēlatēm mits, a batēran ad ndzēda lakdu itsēra kə sidikw bēzan, zē mbakha itsera kə khulf kuz zē liye kwal yan.

* 10:4 Siman dadake way kēs sar

2 Auna dakhakh dzēran na kə furakh na kēlatēm mits. Dēg chaka, Siman ai dakhdu Bitrus zē zērbab sar Ndros, Yakub zēr Zabadi zē zērbab sar Yukhan,

3 Filibus, Bartamawus, Tom, Matiyu dadak chaw khadam, Yakub zēr Alf, Tlad-diyus,

4 Siman ud ya Kanan*, Yakhud Iskariyoti dadake bēdu Yasu kə kēdgakēd.

A bēlatērf Yasu ad kēlatēm mitsen (Markus 6:7-13; Luk 9:1-6)

5 A bēlatērf Yasu kə dzērana kə zar bēlakh kēlatēm mits, ka tēkhatērna ad lava kwarne, “Damba da vak liye kwal Yakhudakh bi, tsuguna damba da tlērna kēs ya Samariyakh bi,

6 dam da vak udakh ya Izrail liye zadgan ndēk tuwaghakh.

7 Madēv kur ən dēgal, kwaramatēra lav Yazhigēl kwarne, “Tlēksa Ghērazhigēla a khērzēgan.”

8 Mbakhama liye kwal yang, tsiyanēf kur liye amtsēgan, mbakhanu kur liye ən tukw fich, lakwakh du kur sēdikw bēzanakh ən vēgh kə udakh. A bakura butiyud, bēdu ghērura buti.

9 Bām ba kwa6 dawan zē shabu zē jingal ən mbēlur bi.

10 Bām ba jiladur bi, tsa zē gabag mits bi, tsa kimbak, 6ām ba tsa juguljugulur bi, wirva dadak tlēra kalkal gēmadu dēg siga tlēr sar tsin.

11 “Itsera kə kēs zē gēdzar kēsakhe a da kur damb, gatam ga ud charan ai da gida kur dagh tangw da da tē sarte da tsida kur.

12 Da ka da kur da mēghen, ka nēghatērdi kur kwarne, ‘gabēr ən tēghēr tsēkur.’

13 Da ka chau kurkhai liye mēghen, tsukwa gabēruren ən tēghēr tsitar, ai da chau kurkhai ba itar bi, ka wura kurva gabērur.

14 Daga mēgha zē kēse kwal chau kurkhai, awa bi kalwal kə tsēn lavur, pangdu kur lagwate ən tē sigur dēn sēgawala kur ən kēsen.

15 Kadī ən tēkha kura kə, da ziwardal kə Sodom zē Gomora ud tēghēr kə kēsen fitsa takalav.”

Mbakhæle da saks
(Markus 13:9-13; Luk 12:11-12; 21:12-19)

¹⁶ Ya digiyam, ya ni bəla kura bəla ka ngwada tuwaghakh ən tatak ya ghəda təghalakh, wirva yan demekh ni kur ndək dæg vukhakh, tsugun kalali nikur ndək kakur.

¹⁷ Tsukamana ghər kə udakh, wirva da lang kur langa itar da vak takalav, tsuguna da dlagha kuru kiḅ itar ən gud dzakhavakh tar.

¹⁸ Wirvən gataks tsəka kur, da lang kur lang itar da təvuk kə li man tləks ən təghər kə tsəkur zə shikakh, wirva ki da kwardu lav zədan tsəkur ən təvuk tar zən təvuk liye kwal Yakhudakh.

¹⁹ Da ka da zəḅ kurdəghər itar da təvuk li taka lav, dzamam ba də däge da kwara kur bi biya da kwara ndar kur bi. Ən tə yanən kə sart da bakura bəg ka də lave da kwara kur.

²⁰ Wirva kuram ba da kwar laven bi, wirva Sədikw Chuwadadan Dadure ən kur, in da kwarado lava səgawal ən ghayur.

²¹ Zərbab da bədu zərbab sar kə kəda kəda tsud, dad tsuguna da bədu ad zər sar, zara tsuguna da tsiyara kə baba zə dad itar, zə man dəgakhai da nala kə dləva dūl əmtsa tar.

²² Itsawara da nagh kur ba wirva ka bi. Ude bəga rəv tangw da tə mbasa sar da katakatud.

²³ Da ka bakura dladud ən mbiyan kə kəs, ka kwaya kur da tlərna kəs, ya kadiyən ən kwara kura kə, kəda ditla daga kəs ya Izrail tsəkur, da sosəg ka Zər Ud.

²⁴ Na dadake ən tsag digit da mal dadak ai ən tsagardu tsaga bi, awana zər tləre malga dad məgh sar bi.

²⁵ Da ka tlakənalın kə dadak tsag lava kə nəga ndək dadak tsagdu lav, zər tlər tsuguna ndək dad məghsar. Da ka mal ya wurdu kha nəv itar kə dad məghena, da dākha də uditar ad yakhsari?

Ude da gədzud
(Luk 12:2-7)

²⁶ Wirva yan, gədzamtər bi, wirva na däge khəmban ai kwal da mədləndowal tsud bi, tsuguna na däge bəghan kwal da tsatsud bi.

²⁷ Däge ən kwara kura kə ən gurtl, kwaram kwar ən tə fatsi təghər. Däge

kwarakh dagh ud da tlim, tləkhəndu tləkhən tə mbachar.

²⁸ Gədzam ba də liye təkha kə kəḁga vəghur bi, ya təkha ba itar kə kəḁga saf bi. Gədzam gəḁza Yazhigəl ai təkha kə kəḁga vəgha zə saf tangw da tə fay.

²⁹ Mits bakh chughwaghwakh ən sukw-duwud ən tə shabu kitakula? Na bai da bəlal itsa kitakul da khay ai kwal da tsa kə dadur bi.

³⁰ Afke itsa guj ghərura kədlana.

³¹ Wirva yana, gədzam bi. Afke a malga kur ad chughwaghwakh zikən kə ndanga char.

Khayanəf khaya zə kuḁ khayanəf khaya də Yasu

(Luk 12:8-9)

³² Daga ude mədla kwarne dæg sar kə ən təvuk kə udakh, ghərər tsuguna da mədla mədla ka kwarne dəgar ghərsar ən təvuk Dadare ən ghərazhigəl.

³³ Daga ude bəga tsuguwar ən təvuk kə udakh, ghərər tsuguna da bəg tsugu kən təvuk kə Dadare ən ghərazhigəl.

Gabər ba bədagħ ka bi pəg

(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Dzamam ba kwarne gabər a bədagħ ka da lard bi. A so kə wirva bədo gabər ba ka bi, ya katsakar.

³⁵ Ya so kə,

Wusha zəra zə dad sar.

Dugh zə bab sar tsəgun.

Ghawul tsuguna zə dzik sar nus.

³⁶ Dadak məgha yakh sar da nəga kə tləghum sar.

³⁷ Ude ən way bab sar zə dad sar mal tsək, a tlal ba kə nəga kə zər bəlara bi. Ude ən way zər sar awana dugh sar mal tsəka tsugun, a tlal ba kə nəga kə zər bəlara bi.

³⁸ Ude bəf ba də ufa khərta sar kə gataks gata bi, a tlal ba kə nəga kə zər bəlara bi.

³⁹ Ude ən nagh kat safa sar, da bəgh. Ude kəḁdu safa sar wirva kə, da gəmadu gəm.

Dəg siga tlər
(Markus 9:41)

⁴⁰ Daga ude a chau kurkhai, ka chau ka yin, ude chau kai tsuguna Dade bəlakondagh a chau gin.

⁴¹ Daga ude chauga tlayang Yazhigəl da chauga kə wirve tlayangin. Dəg sige da

baruda, da kalkal zə dəg tlayangen. Daga ude chauga dadak kalali da chauga kə wirve dadak kalali yin, dəg sige da baruda da kalkal zə dəg dadak kalaliyen.

⁴² Daga ude ənkaru itsa kwat yu kitakul ak khəḏikan ən tatak furar wirve furarin, ya jir ən kwara kura kə, na ba da bəghən dəg sig sar bi.

11

Yasu zə Yukhan Dadak para Ud

¹ Udzala kə Yasu ən təkhatəra lava kə furakh sar kəlatəm mits, ka dūwars ad yanən kə vak, tsuguna ka dəgal tsin da tsagatərdu tsaga zə tləkhatəra lav Yazhigəl kə dləmdla kəsakhe khərza də yanən kə kəs.

² Tsəna kə Yukhan dadak para ud ən zaw ad dəgakhe tsən mana Kristu, ka bəlandal ad chaləm Zar bəlak sar da vak sar.

³ Nəv itar kə Yasu, “Kwara kənkhe kwar,” “Kha naghek dadake tsən kwara Yukhan dadak para ud da səgdagh na, nagma da gwit tlərna ud sikha khəkəndi?”

⁴ Nəv Yasu tsitar, “Damaks da kwarara kwara kə Yukhan ad dəge tsəna kur zə dəge nəgha kur.

⁵ Ngulfakha a ngwarəf di tsitar, ən dəga ghwurdikakha, li kuza fəcha a mbakharu fidgid, ən tsənatsəna təngakh, a gwidən tsaya tərəfud kə li tsa amtsəgan, ka kwaratəra lav zədan ud kə talagakh.

⁶ Dadak bark liye kwal guyakdu lig wirva dəge ən mana kə.”

⁷ Madv zar bəla Yukhan ən daks, ka farsa Yasu kwara təra lava kə udakh ən təghər kə Yukhan kwarne, “Dala tsəkur da vak Yukhan ən təghal, da kuram ən kurana wuda tsən nakur nəgha nəghi? A dal da vaz tsəb tsəban kə mase ən kəda fud nagh kur?”

⁸ Tsa dal da vaz uḏa kuri? Ude chadfkhai ən kadlang khwaran naghf kur? Liye chadfkhai ndəkyana ən gidən tə gəlvakh shikakh itar fəka.

⁹ Kwara make kwar, tsa dal da vaz uḏa kuri? Tlayang nagma? Ndək yanən, ai tsuguna a nəgha tsəkur dadake a malgan ad Tlayang.

¹⁰ Tsa Yukhan dadake tsa vindzava lav ən təghər tsin ən kadkad kwarne,

“ ‘Da bəlabəla ka ad zər bəlara kə dakho ən tə vuk.

Dadake da dīkakha dūl.*’

¹¹ Ən tekha kura təkha kə, na nuse taḃa yig zər ai do da tə Yukhan dadak para ud də ndanga bi. Ai tsugun, dadake khəḏikan ən tləksa gharazhigəla a malgan ad Yukhan kə ndang.

¹² Tsif ənt sarte tsa kwardu Yukhan dadak para ud ad lav Yazhigəl tangw da tina kə sart. A wushif ghər kə tləksa gharazhigəl, li tsiyara məkən kə udakha ən nagh pərd tləksa Yazhigəl itar də ndzəd.

¹³ Lave a tsagdu nzdikha nzdikh Musa zə kadkad tlayangakh daghan a kwarga itar lav ən təghər kə tləksen kəda səgdagh kə Yukhan

¹⁴ Da khayanəf kur də lav tara, Yukhan ai tsən kwarud lavən teghəra, in Ili na tsən kwarud da səgdagh.

¹⁵ Tsəna dadak tlim ad lave kwarud.

¹⁶ “Da kura də war ka udakh zamani? Ghila zar mbisane ən gidən te bəla kasuk ən ḏakhva kə da man sakw ən tatak tar itar zə kwar lava kwarne,

¹⁷ “ ‘Fakurkhe kənda fyakəla.

Kalwala kur kə tsug.

Fuka kurkhai kənda fuk.

Kalwala kur kə tu.’

¹⁸ Sodagh kə Yukhana, tsa nabən zu dəg zuwakh zə khəḃ itsera kə digitakh bi, ‘Ka səḏikw wurdu ən vəghtsino nəv itar.’

¹⁹ Wur sodagh Zer Uda, ən zuwa zuwa zə khəḃa khəḃ, ‘Vaza də udan na. Mbəlv zən ḏayuday, zə tsaghw li chau khadama zə li man khəpo nəv itar.’ Tləre ən mana udan in da mədlan ad kwalemləme a bara Yazhigəl.”

Kəsakhe kalwal kə pəlgər (Luk 10:13-15)

²⁰ Udakhe ən kəsakhe tsa manakhga Yasu ad dəg ndawakakh ən kəs tar, a kalwala itar kə pəlgər, ka tavatərgər ad di.

²¹ Dangwa tsəkur, Korasin. Dangwa tsəkur, Betsaid. Da tsa a manakhgən kəs ya Taya zə Sidom ud ad dəg ndawakhe a man-avən vakur, tsa pəga itar ghər gulyan, tsa ḏaiva itar ad Ligwit ngəz zə ḏaiva fəts ən tə vəghakh tar.

* 11:10 Malachi 3:1

²² Ai tækha kura tækha kə, da ziwardala kə udakh ya Taya zə Sidon ud təghər tsəkur fitsa man taka lav.

²³ Kha tsugun Kafarnakhum, da ghər tsəkhən kurana da bəkhə bəkhud da gharazhigəla? Əmma tsəkhara, da kədkh dagh da vak liye ən tə fayud. Da tsa mangən Sadom ud ad dæg ndawakakhe tsa mangud ən vakur, tsa dla itar sakhkan.

²⁴ Ai tækha kura tækha kə, da ziwardala kə udakh ya Sadom ud təghər tsəkur fitsa man taka lav.

*Ausəgam da vakara kə mbəladu fətav
(Luk 10:21-22)*

²⁵ Ən tə yanən kə sart a kwarga Yasu kwarne, “Ən kwara kha us ka Dada, Dadzikan dadak gharazhigəl zə khay, wirva a bəgharna kha dægakhana kə liye kwalemləm zə liye ən tsa lav, ka mədlatərankh kə zar mbisan liye kwal tsa lav.

²⁶ Khwara Dada, wirva ndək yanən kə manakhal.

²⁷ “A ba ka Dadar ad digitakh daghan. Na ude tsa Zər bi uk Dad, tsuguna na ude tsa Dad bi uk Zər, zə udakhe a naghga Zəren tsugun ad mədlatəramədl.

²⁸ “Ausəgam da vakar, daghanure a suvgan də zəb kadlang dīmdīman, da bakura fətava kə.

²⁹ Bəməf 6a changlagara da tə pepur. Tsagam tsagən vakar, wirva ka dadak tsukwana ghər kə man digitakh kə, zə dadak gulandagh ghər kə ən rəv, ka da mbəladu mbəla kur fətava kə ghərur.

³⁰ Changlagara na ba dīmdīm bi, kadlangara tsuguna chafchaf.”

12

*Ndidən təghər kə fitsa fətava Yakhudakh
(Markus 2:23-28; Luk 6:1-5)*

¹ Ən sartena a dala Yasu dəgal diwa gukh əlkam fitsa fətava Yakhudakh. Ndzitəraf kə wai kə furakh sar, ka farsa itar ad səd khi əlkam kə zuwazu.

² Nəgha kə Farisakh ndək yana, ka kwararkhe itar kə Yasu kwarne, “Vaz, ən man dəge a gadlga ndzikh zar bəlakhagh fitsa fətava Yakhudakh.”

* **12:7** Huzay 6:6

³ Ka nev Yasu tsitar, “A tugwa bakh kur ad dəge manga Dod mbatəra kə wai zə li dəgakh sara?”

⁴ Ka da da Fəta Yazhigəl, ka bəf itar zə li dəga sar ad brudiye kwal kalkal ba zuwa zuwa tsitar bi, uk Zilkəs kitakul da zuwan.

⁵ Tsa tugwa bakh kur ən ndzikh ndzikh Mus kwarne, Zil kəsakhkhe ən Fəta Yazhigəla ən kəla ndzikh itar fitsa fətav. Tsuguna a nala ba kwarne a manga itar khaip bi.

⁶ Tækha kura tækha kə, auna ude a malgan ad Fəta Yazhigəl kə ndangən vana khan.

⁷ Da tsa katlga kur dəge ən kwara kadkad, ai kwarga Yazhigəl kwarne, ‘Gida kwidkwidərev ən na kə, dæg tsufa bən na ka bi.*’ Tsa na kur ən batərhər ghaza kə li kwal də khaip bi.

⁸ Wirva yan ka Zər Ud, ka Dadməgh fitsa fətava Yakhudakh.”

*A mbanu Yasu ad dadak əmtsa dəv
(Markus 3:1-6; Luk 6:6-11)*

⁹ Ka duwars Yasu ad yanən kə vaka, ka dadəg tsin da gud dzakhava Yakhudakh.

¹⁰ Ən gud dzakhvena, nəg udanən dadak əmtsa dəv, ka ndidərwər itar kə Yasu kwarne, “A khayanəf nagh ndzikh ad mba ud fitsa fətava?” Nəv itar kə nəghda mbəladu ghaza Yasu.

¹¹ Ai ka nditarwal Yasu kwarne, “Da ka nəg ude də tuwagh ən tatakuran, da bəldaghin da fik fitsa fətav, atsuk na dadak tuwaghən da bado 6a biya?”

¹² Afka a malga ud ad tuwagh kə ndanga char. Wirva yana a khayanəf ndzikh ad məlaru kə ud fitsa fətav.”

¹³ Khalak yana ka niya kə dadak əmtsa dəven, “Taladala dəvagh” Ka taladal, ən təvin təvina ka mbu dəva sar charang, ka nala ndək yan kə dəv.

¹⁴ Da mbiyanen, ka dəgal kə Farisakh da dī dzanak kəd Yasu kə əmts.

Yasu in zər tləre a zəbəf Yazhigəl

¹⁵ Katlga kə Yasu ad rajakhadghər (dayaghər) tara, ka dudan ad yanən kə vak. Ka gatars gata kə udakh zikən. Ka mbakhatəru kə li kwal tsa yanga daghan.

16 Ka ndəfatərnəf ad tlim kwarne, kwarara betar kə udakh ad lav ən təghər tsin bi.

17 Dəge mangin kə righanəf dəge tsa kwarga Ishay Tlayang. Ai kwarga Ishay kwarne,

18 “Auna zər tləre a zəbəf kə.

Ən waya waya kə, ai zədəku zədə char. Da bara bəg ka də Sədikwar.

Tsəguna ka da tləkhdu lav ən təghər kə taka lav jir kə khulf udakh daghan.

19 Na ba da man tsugu zə bura bi.

Da tsəna bud lav sar də ndzəd ən tə dūlakh ən khud kəs bi.

20 Mbadize tsa tərđəfa, naba da kəlakəla bi.

Karakazaze tsa dəm da əmtsa, naba da kədəkədə bi.

Da təkhavala təkh, akwa nəghin ad taka lav jir a zугan ad fir.

21 Da bo ghər ən tə dakh sar udakh liye kwal tsa Yazhigəl daghan.”†

*Baalzabul ən vəgh kə Yasu nəv Farisakh
(Markus 3:20-30; Luk 11:14-23)*

22 Ka bərdəghər yakhaya kə udakh ad ude ngulf ai ghwirlt da vak Yasu, wirva sədikw bəzan ən vəgh tsin. Ka mbanu Yasu. Ka farsan ad kwar lav, tsuguna ka nəgha nəgh.

23 Ka ndawatərnəf kə udakh daghan, Ka nəv itar, “Ara, ina kuda in khə Zər Doda?”

24 Ai tsəna kə Farisakh ndək yana ka nəv itar, “Afka də ndzədə tsawar bi. Də ndzədə Baalzabul shik ya wurdu, ən zaḅakhadowin ad sədikw bəzan ən vəgh kə udakh.”

25 Fatsiye audzala Yasu ən tsa dəge ən daya itar ən rəvakhud tar, ka avin tsitar, “Daga tləkse a təkaghəran mits, ən tlughuma itar ən tatak tar, yanən kə tləkse da ghitsga ba dangar bi. Dəghwa kəsa zə məghe a təkaghəra mits tsugun, ən tlughuma itar ən tatak tar, na ba da ghitsa bi.

26 Da ka ən zəḅadal Shatan, Shatan səgawal ən udakh, afka ən gadla də ghərsar. Ai da ghitsa ndar tləkse sari?

27 Ai da ka də ndzədə Baalzabul ən zəḅado ka də sədikw bəzanakh, ai zar bəlakhura mi? Ən zəḅtərdal dira kə ndzədə itari? Ai furakhur da taka kura lav ən təghər kin.

28 Ai daka də ndzədə Sidikw Yazhigəl ən zaḅadal ka ad shatanakh, atsuk a sa tləkse Yazhigəl da təghər tsəkur.

29 “A təkh bud kə da da khutsadala kadlang ən məgha dadak ndzədan bi, khekwa da ndzədana ghud ndan, bidəgud ən təkha kə khutsadala kadlang ən fəta sar.

30 “Ude kwal nəg zə kə, atsuk ən man tluhguma zə kə. Ude kwal mələku də dza-kha dzakha atsuk ən kwazakdu kwaz.

31 Wirva yan, ən kwara kura kwara kə, da ʒisatra ʒisud kə udakh ad itsera kə khaip zə lav nenakh ai manga itar. Ai tsugun, ude kwarga lava də nen ak Sədikw Yazhigəl, na bud da ʒisara ʒisa bi.

32 Daga ude kwarga lav nen ən təghər tsəka Zer Ud, da ʒisara ʒisud. Ai dēghwa ude kwarga lav nen ak Sədikw Yazhigəl, linglinga na bud da ʒisara ʒisa tsa kəvena tsa da tə kwarge da saks bi.”

*Ufa khwarana ən katlən tə zar sar ud
(Luk 6:43-45)*

33 Da nəgharu kha kə uf khwaranyan zər khwaran da yigin. Da ka nəgharu ba kha kə uf bi, zər bəzan da yigin. Wirva ufa khwarana ən katlən tə khulf zar sar ud.

34 Kur zar ya pushakhan. Da təkh dūda kur kə kwarga lav khwaran fatsiye ngudiyakh kuri? Afka ən khud kə dəgakhe ən rəvakhud ud inən səgawal ən tukw ghay.

35 Ud charana, ən zəḅado ən dəg charane ən khud kə dəg charane a bəgin ən rəvakhud sar. Ud ngudiya, ən zəḅado ən dəg ngudi, ən khud kə dəg ngudiye, a bəgin ən rəvakhud sar.

36 Ən kwara kura kwara kə, dēghwa kwadlamb ghaye ən kwara udakh, da kwara kwara itar dəge bətra da kwar yanən fitsa takalav.

37 Ən tə dəva də lave kwarga kha da mana khud takalav. A bakhghər ud ghaza awana dadake kwal də ghaz.

*Udakh kwargəna ən nagh nəgha dəg ndawak itar
(Markus 8:11-13; Luk 11:29-32)*

38 Ka kwararkhe yakhaya kə li tsagdu ndikha ndikh Mus zə Farisakh kwarne, “Maləm, ən na kənda mədla kənda mədla tsəkha ad zikan kə dəg ndawak ai da mədla dakha ndzədagh.”

† 12:21 Ishay 42:1-4

³⁹ Ka niya tsitar, “Udakh li kwargəna, li kwal fadəghəro də Yazhigəl kur, ngudiyakh tsugun. Nagha kur ad nəgha dæg ndawak ən vakar, ai na bud da mädla kura mädla bi, akwa ndawake ən təghər kə Yunan tlayang.

⁴⁰ Ndəkve a manga Yunan ad khəna khəkərd vid zə fatsi ən khud kə zikana kə kilf, da mana ndək yan ka Zər Ud ad khəna khəkərd vida zə fatsi ən mbərt kə khay.

⁴¹ Fitsa takalav da kwara tərə kwara udakh ya Nineba kə li kwargən kwarne, a manargan ad khaip. Wirva itar udakh ya Nineba a pəlga itar ghər ən tə dəva də lav Yazhigəle a kwaratərkhe Yunan. Ai tsuguna auna ude a malgan ad Yunan də ndzəd ən van. Dakhkana a pəlga ba kur ghər bi.

⁴² Fitsa takalav, da tsiya nuse shik ən khay ya Sheba kə kwar kwarne udakh kwargən a manargan ad khaip. Wirva soghər ən vak bita char, kə tsən lav kwalemləme ən tsagdu Saluman shik. Ai tsuguna nəg ude a malgan ad Saluman shik də ndzəd ən van.” Dakhkana a pəlga ba kur ghər bi.

Gwiya saks Sədikw Bəzan da vəgh kə udanen
(Luk 11:24-26)

⁴³ Da sawala sədikw bəzan ən vəgh kə ud, ka gwayav ən vakakhe kwal nəg kə yu kə mbəladu vak fətava tsin. Ai da ka mbəladu bin bi,

⁴⁴ ka ni, da gwiya daks da kwazaghare tsa sawalaka. Da gwiyoğhərina a tləghər ba kə itsawar bi tsuguna tledən, a dikavana məgh.

⁴⁵ Ka da gwiya dəgal da khutsado tlərna sədikw bəzanakh udif, liye malgan kə mbərsh. Kə daks tsitar kə gidəmb. Khalakyana, ka da malamala gida sare kə khal, ade tsa chak kə bəz. Da dzaughər ndək yan kə ngudi udakh li kwargən.

Zar babakh Yasu zə bab sar
(Markus 3:31-35; Luk 8:19-20)

⁴⁶ Madəvin ən kwar ghay zə udakha, ka sasəg kə bab sar zə zar babakh sar. Ka ghitsəga itar ən məl, ən nagh kwar lava itar zin.

⁴⁷ Ka nəv tlərna ud tsin, “Babagha zə zarbabakhagh ən ghitsən mel, ən na kwar lava itar zə kha.”

⁴⁸ Ka ndidərwəl kə dadake tsa kwarkhe kwar, “War babara, zə zar babakharenra?”

⁴⁹ Ka mēdlarnan ad furakh sar də dəva ni, “Auna babara zə zar babakhərən tə van.

⁵⁰ Wirva dēghwa ude ən man dəge ən naghə Dadare ən gharazhigəl kə manaman tsin, in zər babara, zə dugh babara, zə babar.”

13

Jakva lav dadak kwazdu khulf
(Markus 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Fitsa vayanena, ka sawala Yasu ən məghen, dala ka nndzəgan ən tə ghay dəlv kə tsagardu kə udakh.

² Dzakhava udakh zikən char tsarghər itar dingrik. Ka dagh da per yuwa nndzəgan. Dzakhava udakh tsuguna ghitsga itar ən tə ghay dəlv.

³ Ka kwara tər khai ad lava də jakva lavakh zikən. Ni, “Nəg dadak gukhen a dala da kwazdu khulf ən gukh sar.

⁴ Madvin ən kwazdu khulfa, ka 6alala yakhay kə khuf ən tə dūl, ka sa dīkakha vadu itar.

⁵ Ka 6alala yakhay kə khulfakh ən tə fərad vake kwal nəg khay char. Ka fətsawala kujad kujad, wirva khayen ən təvina naba zikən bi.

⁶ Təvga kə fatsiya ka 6ayif itar, ka ghulala itar, wirva a dagh ba tləl sar char bi.

⁷ Yakhaya kə khulfen tsuguna a 6alardagh da vake də tak, fətsala tsina, ka 6akalar zə tak, ka 6idzatəraf taken.

⁸ Yakhaya kə khulfakh tsuguna a 6alal da vake du6an itar. Ndəkchi6 yiga itar zər dərək dərək. Yakhaya kulənkəwakh kulənkəwakh. Yakhaya tsuguna kulkhəkərd kulkhəkərd.”

⁹ Ka nəv Yasu kə dæg mbas, Dēghwa ude də tlim tsən lava, baru bəgin tlim.

Dəge kə mangan ən tsagdu win lava də jakva lavakh
(Markus 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Ka sa furakh Yasu ka nəv itar tsin, “Uda lava tsəkhən kwaratəra lava tə dəva də jakva lavakhi?”

¹¹ Ka ngawa tərkhay kwarne, “A bakura tsəkurud ndzəda tsa dəge 6əghan ən təghər kə tləksa gharazhigəl. Ai itara a batəra bud bi.

¹² Wirva deghwa ude də digit da bannarghər bəgud char, ka da ndabai ən vak sar zikən. Ai ude kwal də digit char, ka da chawarval chawud ngwada khidike dinin.

¹³ Dəge kə mangan ən kwara təra ka lava də jakvakh in kwarne,

“Wirva itsa vazavaza itara ən nəgha ba itar bi.

Itsa bəga itar tlima ən tsəna ba itar bi.

Tsəguna ən katlanəf ba itar bi.”

¹⁴ Wirva yan lave tsa kwarga Ishay tlayang a righəf ən vak tar.

Nəv Ishay tlayang “Da tsənakha tsəna kur lav, ai da katlga ba kur tsa khədikən bi.

Uk da dema di tsəkur ən təf, ai tsuguna da tsa ba kur dəge əmbin bi.

¹⁵ Wirva gufərva udakhana a bəngbəngəf.

Ən tsəna ba tlimakh tar ad lava bi.

A khadakhardu itar ad diyakh tar.

Khek nəgha nəgha tsitar də diyakh tar.

Khek tsəna tsəna tsitar də tlim tar tsəgun.

Wirva nagh ba itar katlgakatlən rəvakhud tar bi.

Ka guyoghər itar da vakara mbakhatru kə.

¹⁶ Nəg bark kə diyakhur wirvən nəgha nəgha kur din. Ndək yan tlimakhur tsugun wirvən tsəna tsəna kur din.

¹⁷ Ən təkha kura təkha kə, zikən tlayangakh Yazhigəl, zə li kalaliyakh, tsən na itar nəgha dəge ən nəgha kur. Ai a nəgha ba itar bi. Zə na tsəna dəge ən tsəna kur. Ai a tsəna ba itar bi.”

A kwarga Yasu ad dəge ən tuku jakva lav dadak kwazdu khulf

(Markus 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Auna dəge tuku jakva lav dadak kwazdu khulfen.

¹⁹ Da tsəna kə udan ad lavən təghər kə tləksa gharazhigəl, ən tə khalak yana a katləga bi, a nala ghila va khulfe a balal ən tə dūl. Tsənga kə udanen ad lav Yazhigəl, ka sa Shatan, khutsala də khulfe a tukhgud ən gufərva sar.

²⁰ Khulfakhe balal da tə khayen tə fərad, in jakva ude benən tsəna lav Yazhigəl, ka chauga də khwadg.

²¹ Fatsiye a dagh ba tləl sar da khay char bi, бага tsin ad rəv da tə sart khədikən.

Tsiyif kə dlada, zə mbakhəl ən təghər kə lav Yazhigəle tsənin, kujad kujad ka mbədgan.

²² Khulfe baldagh da vake də takakh tsugun, itar jakva udakhe tsənga lav Yazhigəl. Ai wirva mbakhəl nagh dəg lard zə valaval way tluwandal ən lard, a gadlarkhe ad daka kə khulfen. Khulfen tsuguna a bədu bad zər bi.

²³ Khulfe balal da tə vak duḅan tsugun, in jakva ude tsənga lav Yazhigəl katlgan tsugun. A mangan ad tlər din, tləm gəmadu ad nuba khulfen. Yakhaya dərmək dərmək. Yakhaya kulənkəwakh kulənkəwakh. Yakhaya tsuguna kulkhəkərd kulkhəkərd.

Jakva lav dləghe ən gukh ləkam

²⁴ Ka gwidən Yasu ad kwara təra tlərna jakv lav, ni, “Tləksa gharazhigəla ghila ude tukhga khulf khwaran ən gukh sar.

²⁵ Ən tə sarte ən khən khar udakh, ka dala dadak tləghum sar ka tukhgan ad khulf dləgh ən gukh ləkamen. Ka təkaval sar.

²⁶ Dakala kə ləkamen yigan ad zər. Dləghen tsuguna, sawal ən khud.

²⁷ “Ka sagh li man tlər dadak gukhen da vak sar. Ka nəv itar tsin, ‘Dadməgha, atsuk khulf charan bakh tsa tukhga khən gukhaghena? A sawal ndar dləgh tsugun ən gukheni?’

²⁸ “Ka niya tsitar, ‘Dadak tlughumara kə mangain.’ Ka nəv zar man tlərsar tsin. ‘Əna nagh kha dəgal tsəkənda da ndaddu ndada də dləghena?’

²⁹ “Ka niya tsitar, ‘Au, wirva nalabin də kur ən ndaddu dləgha, ndədamado ba zəva ləkam tsugun bi.

³⁰ A dūwam, daka itar dagh zə ləkam, da tə sarte da tsəgdud ləkam. Ən tə sarten da kwaratra ka kə li da tsəgatsəg, farsafəg itar ndaddu dləgh chak, dzanəf itar, ngwadana itar, ndaghana itar. Ka dzanəf itar ləkam, diyakdagh ud da kuvurar.’ ”

Jakva lav khulf Mastad

(Markus 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹ Ka gwidən Yasu ad kwaratra tlərna jakv lav, ni, “Tləksa gharazhigəl ngwada khulf mastad, ai bəf udanen ka tukhgan ən gukh sar.

³² Tsakhənmina in khədikən ən khulfakh daghan. Ai da fətsawalina, dəkalina, ka in da nəga kə zikan ən tatak dəgakhe ən ngaḅ.

Da nəga kə ufa zikan, ka da man məghakh dīkakh ən tə gwalakh sar.”

Jakva lav də khəpi yisti

³³ Ka gwidən batra tlərna jakva lava kə Yasu kwarne, “Tləksa gharazhigəla ndəkva yisti, ai dzəgəf nus khədikən, kə khwadum ən khəpi ləkam daram khəkərd, tləm tsiyif kə khəpiyen.”

A manga Yasu ad tlər də jakva lavakh (Markus 4:33-34)

³⁴ A kwara tərkhai Yasu ad dəgakhana daghan kə dzakhava udakh də jakva lavakh. Na bən kwara tra lava ndək yan bi, akwa də jakva lav.

³⁵ Dəge a manga Yasu a righanəf ad dəge tsa kwarga Ishay tlayang. Avin, “Da ngura ghay ka kə kwar lava də jakva lavakh.

Dəge tsa bəghanud gul farsafəg sar kə lard, da kwardu kwara kə.”

A kwarga Yasu ad dəge ən tuku jakva lav dləghe fətsal ən gukh Lekam

³⁶ Ən tə khal kə, duwars dzakhava udakh kə Yasu, ka da da məgh. Ka saks kə furakh sar da vak sar. Nəv itar tsin, “Kwara kənkhə kwara dəge tuku jakva lav dləghe a fətsal ən gukh Lekam.”

³⁷ Ka ngawa tərkhai, niya tsitar, “Dadake tuxhga khulf khwaran, ka Zər Ud.

³⁸ Gukh tsuguna in Lard. Khulf khwarana itar udakhə da daks da tləksa Yazhigəl. Dləgh tsuguna itar udakh ya Shatan.

³⁹ Dadak tlughume tuxhga dləghena in wurdu. Sarta tsəg khiyena, in fitsa mbasa lard. Li tsəg khiyena itar zarbəlakh Yazhigəl.”

⁴⁰ Ndəkve dzakhud mas kə ndəgha ndəgh, da ndək yan fitsa mbasa lard.

⁴¹ Ka Zər Ud da bəlundagh bəla ka zarbəlakh Yazhigəlar, kə dzakha dzakha tsitar daghan dəge tsən bakh udakh da man khaip, zə daghan li tsən man ngudi ngudi digitakh. Khutstral itar dəgal ən tləksar.

⁴² Ka tləvtərdagh itar da kara tsakai tsakai, vake da tudai tar də kərd tliđ,

⁴³ ən tə yanən kə sart, da wuda liye kanadi ngwada fatsi ən tləksa Dad tar. Dəghwa ude də tlim tsən lava, baru bəgin tlim.

Jakva lava də ləmane a bəghanud

⁴⁴ Tləksa gharazhigəla ghila lemane a bəghanud ən gukh, ai mbəladu udan, ka gwidən bəghanan. Wirva khwadga, ka dala sakwdu ad dəgakh sare dinin daghan, ka sukwgan ad yanən kə gukh.

Jakva lava də chachad kur ndangan

⁴⁵ Dakhkana, tləksa gharazhigəla ghila zər kasuke ən gat kurakhə ndanga char.

⁴⁶ Mbəladu tsin khwaran na kə chachad fang, ka dala sakwdu ad dəgakh sare dinin daghan, ka sukwgan ad ndangan ak chachad kuren.

Jakva lava də sika vai kilf

⁴⁷ Tsəguna, Tləksa gharazhigəla ghila sika vai kilfe bəlavdagh da dəlv, ai viyado ad kilfakh sikh sikh.

⁴⁸ Righif tsin, ka ndədado udakh da tə kalam gərdz, ndzakhgud, zaḅadalud khwarkhwaran na kə kilf, dīdaghud da tughub, ka dīduwud dəgal ade kwal khwar.

⁴⁹ Da nəga ndək yan fitsa mbasa lard. Da səgdagh zarbəlakh Yazhigəl da takatak, kə zaḅadal ngudi udakh səgawal ən li kanadi udakh.

⁵⁰ Ka da tləvtərdagh tləva itar ad ngudi udakhən da kara tsakai tsakai, vake da tuwda itar də kərd tliđ.

Wuliwa ləman zə mughuran

⁵¹ Ka ndidatərwal Yasu, “A katləga nagh kur dəgakhən tsagduwud daghana?” Nəv itar tsin “Əm” A katlga kənd.

⁵² Ka niya tsitar, “Wirva yan dəghwa dadak tsagdu ndzikhə ndzikh Mus, ai tsagarduwud kə nəga kə zər bəla tləksa gharazhigəl, ya ghila dadak məghe a dzəgadal wuliwan zə mughuran na kə ləman ən vake bəgdin dəgakh sar.”

A dūdud Yasu ən Kəs Nazarat (Markus 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Udzala kə Yasu ən kwarakh inakhan na kə jakva lavakhən, ka duwars ad yanən kə vak.

⁵⁴ A do Yasu da kəs sar. Sa tsin da vaken, ka da da gud dzakhava Yakhudakh, ka farsan ad tsaga tərdu tsag kə udakh. Ka ndawatəraf kə liye a tsəngan. Avitar ma, “A mbəladu ən vara udan na dina kə kwalemlem ra? Tsəguna a mbəladu ən varin ndzəda man dəg ndawakakhani?”

⁵⁵ “Zər dadak tsakh məgh na baina biya? Bab sar ba Maryam biya? Yakub, Yusuvu, Siman, zə Yakhud saghrakh sar baitar kina biya?

⁵⁶ Daghan dəghaw babakh sara ən gidən vak mar baitar biya? Ai a mbəladu dəvarin ad dəgakhani?”

⁵⁷ Ka bazala rəv tsitar, ai nəv Yasu tsitar, “Itsa dəvara, nəg ndanga kə tlayang Yazhigəl. Ai uk ən dūdən ən kəs sar zə fəta sarud.”

⁵⁸ A manga ba də dəg ndawakakh ən vin char bi, wirva kud fadəghəro fəga tar.

14

*Əmtsa Yukhan dadak para ud
(Markus 6:14-29; Luk 9:7-9)*

¹ Ən tə yanən kə sart, ka tsəna tsəna kə Khirudus Antifas dadake man tləksən Galili ad lave ən kwara udakh ən təghər kə Yasu.

² Ka niya kə li manara tlər, “Afka ina Yukhan dadak para uda. A tsiyavanəf ən ngitl. Yan kə mangan nəg də ndzəda manakh dəg ndawakakh.”

³ Wirva tsa kwarga Khirudus ad viga Yukhan kə kəda da sal, wirva Khirudi nus zər bab ghərsar Filibus.

⁴ Wirva tsən təkharə təkha Yukhan gwil yan kə Khirudus kwarne, “Kalkal ba pərd Khirudi tsin kə nəga kə nus sar bi.”

⁵ Tsa khənmina tsən nagha Khirudus ad kəda Yukhan, ai ka gədzgan ad di udakh, wirva a bənəf itar kwarne Yukhana tlayang.

⁶ Gwiyoghər kə khəna vəge tsayigdud Khirudusa, ka dzanda dugh Khirudi ad tsugw ən təvuk kə ghulabakhe sawal da vak khwadəg. Tsugwa sarna kə zədaru kə Khirudus char.

⁷ Wirva yan, ka manarkhai ad lanji zə wadə kwarne, da barabəg ad itsauda dəge takadgin.

⁸ Təkən bab sara, ka shakhanəf ad dugh sar ad dəge da kwarin. Ka ni, “Ba ka bəgud ad ghər Yukhan dadak para ud ən mbanmban ən təvana kəven.”

⁹ Turug ghər kə shik, ai wirva wadə a mangin da nəga kə dəg zhiru tsin ən təvuk kə ghulabakh sar. Ka kwargan ad barabəg ad dəge ən naghin.

¹⁰ Ka talal ad ghay da gud sala, əntladəghər əntlud ghər Yukhan.

¹¹ Ka bərdəghərud ghər saks ən mbanmban, barud kə zər dughen, khalakyana ka bara kə bab sar.

¹² Ka saks kə furakh Yukhan da zəb gədzumba vəgha sar, ka khədane itar. Ka dəgal tsitar kwararkhe itar kə Yasu.

*A baghandal Yasu ad udakh dəb dli6
(Markus 6:30-44; Luk 9:10-17; Yukhan 6:1-14)*

¹³ Tsəna kə Yasu ad dəge dzaughər də Yukhan, ka tsiyawal ən tə vinen ka da da Peryu, ka dəgal tsin da gida tukuda sar ən vake kwal nəg kə ud. Ai tsəna kə dzakhava udakh kwarne a dūda Yasu ad yanən kə vak, ka səgawal tsitar ən kəsakh, ka dəgala tsitar də sig da vake də Yasu.

¹⁴ Sawala kə Yasu ən peryu, ka nəghan ad dzakhava udakh zikən. Ka kwid nəv rəv tsin, tsuguna ka mbakha tərū ak li kwal yang ən tatak tar.

¹⁵ Bəlga kə khagw, ka sa furakh sar da vak sar, nəv itar tsin, “Vakna digi na tsawar bi, tsuguna a bəlga khagw. Duwatərs dūwa kə dzakhava udakhan dəgal kə saku dəg zuwa tsitar ən gədzar kəsakhan.”

¹⁶ Ka nəv Yasu tsitar, “Uda lava tsitar dəgal da tlərna vaki? Bamatra bəg ad dəge da zuwa itar.”

¹⁷ Ka ngawarkhe itar kwarne, “Uk dūmba brudi dli6a zə kilf mits din kənd ən van.”

¹⁸ Ka ni “A nakam.”

¹⁹ Ka ndzakhamga ndzakhən tə dzu6na niya kə udakhen. Ka bəf ad brudina dli6 zə kilfna mits, ka lando də ghər da gharazhigəl, ka kwarara us tsin kə Yazhigəl. Ka kwachanan ad brudiyen baran kə furakh sar, ka bara furakh sar tsugun kə udakhen.

²⁰ A zuwaru daghan tar, baghala itar. Ka dzakhanəf furakh sar ad daghan dege təmgan. Ka raghanəf ad tughwbakh kəlatəm mits.

²¹ Ghwalvakhe zuwa a 6a itar dəb dli6. A tugwana bud nughwasa zə zar bi.

*A dala Yasu ən təghər kə yu
(Markus 6:45-52; Yukhan 6:15-21)*

²² Mbasu tsitar ma, ka kwara tərkhə Yasu kə furakh sar kə daks da peryu, kə dəgal

tsitar ən təvuk da tə tlərna ghədzəva gadzak. In tsuguna dlaḅən ghits ən tə vin, kə da kwarara kwaza kə udakh daks ndan, kə dəgal tsin.

²³ Təkhəl kə kwazana dzakhava udakh tsin, ka dugo tsin da tə ghuḅ kə dəgaw tukudā tukud. Bəlga kə khagwa, ən vin təkudā sar.

²⁴ Ən tə yanen kə sarta, bita pər yu zə ghay gərdz. Uk kadakadā kə ghədkuta yu ad pər yuwen. Wirvən tləg tləga fud ad pər yuwen da təlg.

²⁵ Kalkal karfi khəkərd də ghər kədl, ka sagh Yasu da vak furakh sar, ən dəgən təghər kə yu.

²⁶ Nəgha kə furakh sarna ad dəga tsin ən təghər kə yuwa, ka gadzəf itar char. “Ude sawal ən tə fik,” nəv itar. Ka khula tsitar wirva gədz.

²⁷ Təvin təvina, ka kwaratəra lava kə Yasu kwarne, “Tukhwamfəkke tukha, i ka fəka, gədzmbiya.” Niya tsitar.

²⁸ Ka nəv Bitrus tsin, “Dadzikan, ai da khin, khaya kanəf khaya dəgən tə ghər kə yu, kə saks da vakagh.”

²⁹ “Ausəga,” nəv Yasu tsin. Burkhwit ka tsiyawal Bitrus səgawal ən peryuwen, ka farsa dəga tsin ən tə yu, dəgal da vak Yasu.

³⁰ Ai vazga tsina a tsiyif fud də ndzəda char, ka gədzəf, ka farsa yu ad ndəga ndəg. Ka khula tsin, “Dadzikan katka katka” Niya tsin.

³¹ Təvin təvina ka talal Yasu ad dəv sar, ka viyado səgo. Ka niya tsin, “Kha dadak khətsa fadəghəro fəg, wudā lava kwal khayakəf tsəkhi?”

³² Da kə Yasu zə Bitrus da peryuwa, ka ləḅukw nəv fud.

³³ Ka dabanəf furakh sare tsən Peryu ad Yasu. Ka nəv itar tsin, “Zər Yazhigəl kha kadikadī.”

A mbandu Yasu ad li kwal yang ən khay Janisarat

(Markus 6:53-56)

³⁴ Ghədzəvarghəra tsitar ad dəlva, ka sa itar da əntla khay ya Janisarat.

³⁵ Ai katlga kə li kəsən kwarne, atsuk Yasu, ka ḅal ghay tsitar kə kwarara kwara kə itsawar əntla khaya kəsən daghan. Khalak yana ka zaḅardəghər udakh kəsən ad daghan liye kwal yang.

³⁶ Ka tatlga itar, kə khaya tərənəf khaya kə liye kwal yang kə gəma itsa ghay gabag sar. Daghan li gəma ghay gabag sara, a mbakhu itar.

15

Dəgakhe a tsagdu dzidzakh
(Markus 7:1-13)

¹ Dud ən kwarina, ka sasəg kə yakhaya kə Farisakh zə yakhaya kə li tsagdu ndzikha ndzkh Mus ən Wurshalim, da vak Yasu. Ka ndidərwal itar kwarne,

² “Udā lava kə zar ḅəlakhagh ən kala ndzikhe a bəga dzidzakhəndi? Wirva na itar ən par dəv kəda zu kaf ndəkve tsagdu dzidzakhənd bi.”

³ Ka ngawa tərkhai Yasu kwarne, “Udā lava tsəkur ən kala ndzikha ndzikh Yazhigəl, uk ən gatars kə dəge tsagdu dzidzakhura kuri?”

⁴ Afka nəv Yazhigəla, ‘Farghərfəg kə dadagha zə babagh.’ Tsuguna ni, ‘Itsawar ən lakhga dad sar zə bab sar, kədgud kəmts.’

⁵ Ai ən tsagdutsaga kur kwarne, ‘Da nəg dəge naghə udan ad məlaru məla kə dad sar zə bab sar din, “Ai ka avin tsugun, daghan dəge tsa da mbəladu kur ən vakar, a barkhe ka kə Yazhigəl.”

⁶ Wirva yana, atsuk barari ba məlaru məla kə dad bi nikur.’ Wirva yan, a nandal kur lav Yazhigəl kə bat, kə nəghda gatars kə ndzikha ndzikhur.

⁷ Kuram ngudiyakhan. Kalkal dəge tsa kwarga Ishay tlayang ən təghər tsukur. Kwarne,

⁸ “‘Udakhanna digi, uk ən fakghəra də ghay itar.

Rəvakhud tara bita zə kə.

⁹ Ən dāba ka buti itar.

Ən tsagdu ndzikha ndzikh udakh itar.

Ən dleva lav Yazhigəl.’ ”

Dəgakhe ən naud kə kwadlamb ən təvuk kə Yazhigəl

(Markus 7:14-23)

¹⁰ Khala kə yana, ka dəkhtərkhai Yasu kə dzakhava udakh, niya tsitar, “Bambəg tlim, ka diyarsa kur.

¹¹ Dəge ən da da ghay bən naud kə kwadlamb ən təvuk kə Yazhigəl bi. Dəge ən səgawal ən ghay kə dadak sar ən nandala kə kwadlamb ən təvuk kə Yazhigəl.”

¹² Ka saks kə zar bəlakh sar da vak sar, nəv itar tsin, “Tsa tsəkhə kwarne a bazala rəvakhud kə Farisakh tsənga tsitar lavana kwarga kha?”

¹³ Ka ngawatərkhai Yasu tsitar, “Itsera kə ufe Dadar ən gharazhigəl ba kə njivgan bi, ka da ndaddu ndadud kutsuts.

¹⁴ Duwamatərs du, ngulfakh itar li mēdlara dūl kə ngulfakh. Daka ngulf ən mēdlara dūl kə ngulfa, afka bərdagha tara da mbəda itar dəgdagh da fika.”

¹⁵ Ka nəv Bitrus tsin, “Kwara kənkhəi kwara dəge tuku jakva lavan.”

¹⁶ “Atsuk dakhkana ghərur tsuguna a katlga ba kur biya?” Nəv Yasu tsitar.

¹⁷ “Ən tsa bakh kur kwarne, dēghwa dēge da da ghay kə udan, ən dēgdagh da khud sar, kə dēg mbasa ka da sēgawal ən vēgh sara?”

¹⁸ Ai dēge sēgawal ən ghaya ən sēgawal ən rəvakhud. In dēgakhe ən naud kə kwadlamb ən tēvuk Yazhigəl.

¹⁹ Afke ən sēgawal ən rəvakhud ngudi ngudi daya ghəra. Ndək za kəd safə uda, gwaragwara, ərda, gəla, dlaghawa fila zə bazaru dakhə kə ud.

²⁰ Ina dēgakhe ən naud kə kwadlamb ən tēvuk kə Yazhigəl. Ai zu kaf də dēv kwal paran ən tə dəva də ndzikh ba da naud kə kwadlamb ən tēvuk kə Yazhigəl bi.”

Fadghərofəga nusen (Markus 7:24-30)

²¹ Duwars kə Yasu ad yanən kə vak, ka dal da əntla khaya kəsakhe khefa də Taya zə Sidom.

²² Dzagwdlam, ka sa nusen dugh ya Kanan ən gidən khayen da vak Yasu. Ka tuwa tsin kwarne, “Dadzikan, Zər Dod, ziwakdal ziw. Ən bara dlad sədikw bəzan kə dughwar char.”

²³ A kwararkhe ba Yasu ad tsauda kə nusen bi. Ka saks kə furakh Yasu da takada takad ad Yasu. Nəv itar tsin, “Lakwars lakw, wirvən gatakiyams gat, ən mbakiyama mbəg də tu.”

²⁴ Ka ngawa tərkhə Yasu, ni, “Uk a bəlokondagh wirva udakh ya Izraile a zadgan ud.”

²⁵ Ai ka saks kə nusen da tēvuk sar, kəlgan ad juguv. “Dadzikana, mələku mələ.” Niya tsin.

²⁶ Ka nəv Yasu kə nusen, “Ən manawa ba bəf ud kaf zara, ka barud kə ghədakh bi.”

²⁷ Nəv nusen tsin, “Lave kwarga kha na kalkal Dadzikan. Ai tsuguna, ghədakhə ən zuwa zuwa itar, ad kwacha kafakhe bəlal ən tə vələngakhe ən zuda li mēghakh ad kaf.”

²⁸ Ka ngawarkhe Yasu, niya tsin, “Awara nusna, fadəghəro fəgagha nəg də ndzəd, da manakha manud dēge nakh.” Ən tə yanən kə sarta, ka mbu dugh sar ən tēvin tēvin.

A mbakha tru Yasu ad udakh zikən

²⁹ Duda kə Yasu ad yanən kə vak, ka dēgal tsin diwa kalam dəlvə Galili. Khalak yana ka ngalo da tə gil nndzəgan.

³⁰ Ka saks kə udakh zikən da vak sar. Zəbardəghər itar də ghurdikakha, zə ngulfakha, zə li əmtsa kalam vēgha, zə tēngakha, zə chaləm li kwal yanga zikən. Ka bakhga itar ən tēvuk sar. Ka mbakha tru.

³¹ Ka ndawatrəf kə udakh vazga tsitar ad li kwal təkha kə kwarga lava ən kwarghai itar. Li mətəsa vēgha ka a mbakharu, ghurdikakh ən dēga itar, ngulfakh ən nəgha nəgha itar. Ka farghər itar kə Yazhigəl Izrail.

A baghandala Yasu ad ud dəb ufad (Markus 8:1-10)

³² Dud ən kwarina, ka daktərkhai Yasu kə furakh sar saks da vak sar. Ka niya tsitar, “Ən ziwardal ziwa ka kə dlama khan, wirva khəkərd khana tsitar ən vakar, tsuguna na dēg zuwun vak tar bi. Nagh ba ka daks tsitar də way bi, wirvən təkha itar kə dighər khar ən tə dūl daks da mēgh.”

³³ Nəv furakh sar tsin, “Ən təghal ndəkina, da mbəladu ən makiyam ad dēg zuwe da təkud kə batran kə udakh pakina ra?”

³⁴ Ka ndidatərwal Yasu kwarne, “Ngərwa brudiye din kur ra?”

Ka nəv itar tsin, “Dumba udif zə mbisan na kə kilfakh.”

³⁵ Ka bətra kə dzakhava udakh kə ndzaklgha ndzakh ən tə khay.

³⁶ Ka bəf ad dumba brudiyen udif zə kilfakhen, kwararkhai ad us kə Yazhigəl, ka kwachanəf, baran kə furakh sar. Ka bara furakh sar ad brudiyen zə kilfakhen kə udakh.

³⁷ Itsawara a zuwa, a baghala itar. Ka dzakhanəf furakhen ad dēg zuwe a tēmgan, tugwəb udif reghan.

³⁸ Udakhe zuwa ruwa, a 6a itar ghwavakh dɔb ufaɗ. A kɛɗga bud nughwasa zɔ zara bi.

³⁹ Ɛn tɛ khal kɛ ɗuwatɔrs ɗuwa kɛ Yasu ad dzakhava udakh, ka da da peryu, ka dɛgal da ɛntla khaya ya Magadan.

16

A ndiɗga udakh ad Yasu kɛ mana tra dɛg ndawakakh

(Markus 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ A sa Farisakha zɔ Sadukiyakh da vak Yasu kɛ nɛghda kurakura tsitar. Ka ndidatɔrwal itar kɛ mana tra zikan na kɛ dɛg ndawake da mɛɗla din kwarne a saudagh ɛn gharazhigɛl.

² Ka ngawa tɛrkhai ni, “Da dɛm fatsi da ɓɛɓ, da ka nɛgha tsɛkur khas khas ɛn tɛ gharazhigɛl, ka nikur, ‘Yauwa, na yu da tɛɗa bi.’

³ Da ka sɛgo gwisɛɓ zɔ ghabag, da nɛgha tsɛkur khas khas ɛn tɛ gharazhigɛl, lusɛf kes, ka nikur ‘Da tɛɗa yu khan.’ Tɛkha kur kɛ tsan ad dɛgakhe da dzaughɛr ɛn tɛ dɛwa dɛ gida kɛ fef gharazhigɛl, wur ka tɛkh ba kur kɛ katlga dɛge ɛn tuku jakɔvakh manasar kɛ kwargɛna bi.

⁴ Udakh kwargɛna li kwal khayanaɗ dɛ Yazhigɛl itar, kɛɗakh tsugun. Na kur nɛgha dɛg ndawak, ya na bud da mɛɗla kura tlɛrna dɛg ndawak bi, akwa dɛg Yunan.” Khalak yana ka ɗuwatɔrs Yasu, dakaval sar.

Yista Farisakha zɔ Sadukiyakh

(Markus 8:14-21)

⁵ Darghɛra tsitar da tɛ tlɛrna ghɛdzva gadzak dɛɓv, ka dzamana furakh sar kwarne a mbitsa tɛrghɛr sɛgawal dɛ brudi.

⁶ Ka nɛv Yasu tsitar, “Dem nikur, ya tsukwamana ghɛr dɛ yista Farisakha zɔ Sadukiyakh.”

⁷ Ka farsa ɗayakavu lav tsitar ɛn tatak tar kwarne, “Wirve a ɓadal ba kiyam ad brudi bi nagh ɛn kwarin adina?”

⁸ A katlga Yasu ad dɛge tsɛn kwara itar, wirva yana, ka ndidatɔrwal kwarne, “Uda lava tsɛkur ɛn ɗayakavu lav ɛn tɛbur kwarne, wirva na kur dɛ brudi biyi? Kuram li khɛtsa fadghɛrofɛg.

⁹ Dakhkana a katlga ba kur biya? A mbitsa kur ghɛrkɛ sarte tsa baghandala

ka udakh dɔb dliɓ (5,000) dɛ ɗumba brudi dliɓa? Tughwb ngɛrwa a dzanɛf kuram ake tɛmgani?

¹⁰ Awana ɛn sarte tsa baghandala ka udakh dɔb ufaɗ (4,000) dɛ ɗumba brudi uɗif. Tughwb ngɛrwa a dzanɛf kuram ake tɛmgani?

¹¹ Uda kɛ mangan tsɛkur kwal katlgan kwarne ɛn kwara kura lav ɛn tɛghɛr kɛ brudi ba ka biyi? Ɛn kwara kura kwarne tsukwamana ghɛr dɛ yista Farisakh zɔ Sadukiyakh kɛ.”

¹² Ka katlga furakh sar kɛ Yasu kwarne, ɛn kwarɛn tɛghɛr kɛ yiste ɛn ɗiyud ɛn brudi bi. Tsukwamana ghɛr dɛ yisti na tsɛn kwarina, atsuk ɛn kwarɛn tɛghɛr kɛ tsagdut-saga Farisakha zɔ Sadukiyakh.

A mɛɗla na Bitrus kwarne Yasu in Masikhu

(Markus 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Soghɛr kɛ Yasu da kɛs ya Kesariya Fili-biya, ka ndidatɔrwal kɛ furakh sar kwarne, “Warek ka Zɛr Ud vek udakh ra?”

¹⁴ Ka nɛv itar tsin, “Av yakhaya Yukhan dadak para ud, av yakhaya Ili tlayang, av yakhaya tsuguna Irimi tlayang, awana fang ɛn tatak tlayangakh.”

¹⁵ Niya tsitar, “Ai kur ma, warek kavek kuri?”

¹⁶ Ka ngawarkhe Siman Bitrus kwarne, “Kha Masikhu, Zɛr Yazhigɛl dadak saf.”

¹⁷ Ka nɛv Yasu tsin, “Dadak bark kha Siman zɛr Yukhan, wirva a sakha diwa ud dɛg sig ba ina kɛ jir bi. Dadare ɛn gharazigɛl kɛ kwara khai.

¹⁸ Ni ɛn kwarakha kwara kɛ, kha Bitrus, fɛraɗ khɛ, da ɓɛɓɛn tɛ kha ka dɛ kur khɛgar, dɛge ɛn tuku kur khɛgena, itar udakhe da fadghɛrofɛg ɛn tɛ kɛ. Ai kwal da tɛkha kɛ ndzɛɗa mɛtsa kɛ manar khai tsaud.

¹⁹ Da bakha bɛg ka dɛg tusa nga gud tlɛksa gharazhigɛl. Tsugun, dɛghwa dɛge kwal khayanaɗ tsɛkha manaman ɛn lard, nabud da manaman ɛn gharazhigɛl bi. Dɛghwa dɛge ɛn nakha manaman ɛn lard, da mana ndɛkyan ud ɛn gharazhigɛl.”

²⁰ Ka ndɛɗatɔrnɛf Yasu ad tlim kɛ furakh sar char kwarne, kwarara ba itar kɛ it-sawar kwarne ka Masikhu bi.

A kwarga Yasu ad khulf dlad zə əmtse da manin

(Markus 8:31; 9:1; Luk 9:22-27)

²¹ Tsiyif ən tə yanen kə sart, ka farsa Yasu ad kwara tra kwara tsin kə furakh sar kwarne, “Barari dəgal tsin da Wurshalim, kə khəḅ dladakh sikh sikh sikh ən dəv kə maludakh zə zikzikanakh kə zil kəsakh zə li tsagdu nzdikha nzdikh Mus. Ka da kədke kədud, fitsa khəkərdə da tsiyaka tsiyud.”

²² Ka ndədala Bitrus ad Yasu da te kalam, ka farsan ad tavarghər di kwarne, “Tsandu tsəg Yazhigəl ad yan, Dadzikan. Da dzoghər ba yan də kha tsa khədikən bi.”

²³ Ka gwiyaḥke Yasu ka niya kə Bitrus, “Tsiyakval tsiya kha Shatan. Kur khətingəd khən təvukar, wirva ḍaya ḍaya na, ḍaya ghər ud dæg sig, dæg Yazhigəl bi.”

²⁴ Ka nəv Yasu kə zar bəlakḥ sar, “Dəghwa ude nagh gataks gat, barari ḍuda way ghərsar tsin. Tsuguna ka ḅəfin ad ufa khərta sar, kə gataks gat.

²⁵ Wirva dəghwa ude na kat safa sar, da bəgh. Ai dəghwa ude khayanəḥ bəghən safa sar wirva kə, da mbəladu mbəl.

²⁶ Uḍa dæg sige da gəmadu udan, da gəmaduwin dəgakhe ən lard daghan, tsuguna bəghalən safa sari? Uḍa däge təkha udan kə bədu kə varda safa sari?

²⁷ Da səgadagh ka Zər Ud ən ndanga Dadar zə zarḅəlakhe ən gharazhigəl. Khalak yana, ka da bara dæg siga sar ka kə itsawar, kalkala däge a manging.

²⁸ Ən təkha kura təkha kə, nəg udakhe ən ghitsən van, liye kwal da əmts, khekwa nəgha ka itar ka Zər Ud, ən səgdagh ka ndək shik.”

17

Mbədva vəgha Yasu ən khuḅ

(Markus 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Təkhal kə khəna unkwakh kə kwarga kwara kə Bitrus kwarne Yasu in Masikhu, ka zəḅəf Yasu ad Bitrus, zə Yakub, zə Yukhan zərbab Yakub. Zəḅtro da tə tsəḅan na kə khuḅ. Uk itar kalti ən vin.

² A mbəḍfəkhe vəgh Yasu ən di tsitar. Ka wuḍa vakdi sar ndək fatsi, tsuguna nala kadlangakh sare a taləmin kə maḍakw təl.

³ Ən təvin təvin, ka nəgha kə zar ḅəlakhana də Mus tlayang zə Ili tlayang ən kwar lav itar zə Yasu.

⁴ Ka nəv Bitrus kə Yasu, “Dadzikan, khwaren nəg kənda van. Da khayanəḥkḥ, da manga mana ka tsikw khəkərd ən van. Fang tsəkha, fang kə Mus tlayanga, fang kə Ili tlayang.”

⁵ Madəv Bitrus ən kwar lava, ka sodagh ghwiḱe ən wuḍ tərdləm da təghər tsitar. Khalak yana, ka tsəna tsəna tsud ad kwind səgawal ən ghwiḱen kwarne, “Zəraren ən waya kə, ən tsən zəḍa sar ka char. Tsəna maru tsən.”

⁶ Tsəna kə furakh sar ad yanen kə kwind, ka gədzatrəḥ char, ka khəmbga itar da khay.

⁷ Ka sa Yasu, tapa tərkhay avin, “Tsiyaməḥ tsi, gədzam bi.”

⁸ Kapanəḥ tsitar ghəra, aghba itsawar ən vin bi təma Yasu kitakul.

⁹ Madəv itar ən səgadagh ən ghuḅen, ka ndədaternəḥ Yasu ad tlim kwarne, “Kwarama tra ba kə itsawar ad däge nəgha kur bi, khekwa tsiyanəḥud ka Zər Ud ən ngitl.”

¹⁰ Ka ndidərwəl furakhan na kə Yasu kwarne, “Ai uḍa lava kə li tsagdu ndzikh Mus ən kwarne, barari khekwa Ili tlayang da farsa səgadagh ndan, kəda səgadagh kə Masikhuwi?”

¹¹ Ka ngawa tərkhay, “Kalkal da səgdagh kə Ili tlayang, kəda ḍika itsauda kə nəga kalkal ndan.

¹² Ən təkha kura təkha kə, audzala Ili ən sodagh səg, a katlga ba itar kwarne in bi. A manarakhe itar däge ən naghə reva tar. Da khəḅa ndək yan ka Zər Ud tsugun ad dlad ən dəva tar.”

¹³ Khalak yana ka katlga zar ḅəlakhana kwarne, atsuk ən kwara tra lav ən təghər kə Yukhan dadak para ud.

A mbandu Yasu ad zərə ən gida wurdə ən vəgh sar

(Markus 9:14-29; Luk 9:37-43)

¹⁴ Sodagh tsitar ən tə khuḅen da vake də dzakhava udakh, ka sasəg kə udanen da vak Yasu, kəlgan ad juguv ən təvuk sar. Ka ni,

¹⁵ “Dadzikan, manga kwidkwidərva zəraran. Nəg fuḍ ən vəgh tsin, tsuguna ən bara dlad char. Ngərwa siga tsin ən ḅala dəgdagh da kar zə yu.

¹⁶ A 6ala ka da vak zar bəlahagha, a piyatərwal mbambəg.”

¹⁷ Ka ngawarkhai Yasu kwarne, “Kur udakh kwargən, li kwal də fadəghərofəg, kur mbərsəshakhan. Ki da zulu pak uđa tsəka zə kuri? Ki da bəga pak uđa tsəka rəv də kuri? Bəkdəghər 6a da van, niya kə dad zəren.”

¹⁸ Ka tavarghər Yasu ad di kə wurduwen, ka sawalən zəren, təvin təvina ka mbu.

¹⁹ Ka saks kə furakh Yasu da vak sar ən sarte təkudə sar tsin, ka ndidarwal itar, “A piyakəndəwala ndar lakwdu wurduweni?”

²⁰ Ka ngawa tərkhai Yasu kwarne, “Wirva a khətsa fadəghərofəgur. Ən təkha kura təkha kə, da tsa nəg fadəghərofəgur khədikan ndək khulf mustad, təkha kur kə kwararkhe kə ghu6na kwarne, ‘Tsiyin dəgal van, da tə tlərna vak’, tsuguna ka da tsi. Na dəge təkha kə piyakurwala bi.”

²¹ “Afka khulf ina kə sədikw bəzana təkha ba kə sawala bi, khekwa də dəgawa zə zə6 ndəl da səgawalin.”

A gwidən Yasu ad kwar lav ən təghər kə əmtsə sar
(Markus 9:30-32; Luk 9:43-45)

²² Dzafkhai kə Yasu zə furakh sar ən əntla khaya Galili, ka nəv Yasu tsitar, “A khərzəgud da bəkdu bəg ka Zər Ud, da dəva udakh.

²³ Da kəf ka kəfa itar. Fitsa khəkərdə ka da tsiya ka tsiyud.” Ka kədatərkhe ad vəgh kə furakhna char.

Pəl khadama Fəta Yazhigəl

²⁴ Sa kə Yasu zə furakh sar da kəs Kafarnakhum, ka saks kə li chau khadama Fəta Yazhigəl da vak Bitrus, ka ndidarwal itar, “Nabakh dadak tsagdu lavur ən pəl khadama Fəta Yazhigəla?”

²⁵ Ka ngawar khai Bitrus kwarne, “Ən pəla pəlin gəna.”

Da kə Bitrus da məghen, ka farsa Yasu ad kwarara lav, “Uđa dəyaghəragh ən təghər kə ndideni? Ən chawun vakəng shikakh lard na ad khadama ləman awana khadama gidadi? Ən vak zar tar nagha, ən vak kəstəlakh khi?”

²⁶ Nəv Bitrus tsin, “Ən vak kəstəlakh.”

Ka nəv Yasu tsin, “Ai da ndəkyanin, a mədlanan kwarne na zar tar ən pəla pəla bi.”

²⁷ “Ai khek bazatərdu tsəki ad rəva, dəg dəgal da tə ghay dəlv, taldagh tala khilga vi kilf da dəlv. Ka nguranəf kha ghay kilfe a viga kha chak, da mbəladu mbəla kha lotus ai da tlala kə pəl khadamagha zə dəgar. Bəf6a, pəla tərkhai pəl.”

18

Warek zikan daghan ən tləksa gharazhigəli?
(Markus 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Ən sartenan, ka sa furakh sar da vak Yasu ka ndidarwal itar kwarne, “Warek zikan daghan ən tləksa gharazhigəli?”

² Ka dakhga Yasu ad zər khədikan, ka ghitsanan ən təb tar.

³ Ka ni, “Ən təkha kura təkha kə, da mbədfəkhe ba gidur nala kur ndək zar mbisan bi, na kur da daks da tləksa gharazhigəl lingling bi.

⁴ Itsawar ən gulandagh ghərsar ndək zər khədikanən, in zikan daghan ən tləksa gharazhigəl.

⁵ “Daga ude chauga zər khədikan ndək inan wirva kə, ka chaukayin.”

⁶ “Ya digi, dəghwa ude a ba ad fang ən tatak zar mbisan, liye fadəghəro də kə, da man khaip. Adara ngudərəmud vər pəkhən kwind sar, ka tləvdagh khud da dəlvə cha-langw.”

Dəgakhe ən bakh udakh da man khaip
(Markus 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁷ “Dangwa kə udakhe ən lard. Wirva dəgakhe da bakh udakh da man khaipa, ən lard itar. Ya dangwa kə dadake da saks dəgaxhan ən tə dəva din.

⁸ Da dəvagha awana sigagh ən bəg khan da man khaip, əntlədukha, tləvars khə. Adara daks də dəv kitakul, awana sig kitakul kha da safa kə ngəf, təghər kə tləvəkhədagh də dəvakhagh, awana də sigakhagh bərdagh, da kare kwal nəg ən mətəsa kə ngəf.

⁹ Da wur diyakhagh ən bəg khan da man khaip tsugun, ndədadal kha, tləvars khə. Adara daks də di kitakul kha da safa kə ngəf, təghər kə tləvəkhədagh də di bərkədagh da kare kwal nəg ən mətəsa kə ngəf.”

Jakva də tuwaghe a zadgan
(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Tsukwamana ghər, khayamanəf ba nena itsa fang ən təb kə zar mbisana khana bi. Wirvən təkha kura təkha kə, zarbəlakh Yazhigəl tar ai ən gharazhigəl, tsika fatsi ən nəgha nəgha itar vakdi Dadare ən gharazhigəl.

¹¹ Wirva ka Zər Ud a saudagh da kat liye a zadgan kə.

¹² “Uda daya ghəruri? Da nəg ude də tuwaghakh dərək (100), da ka zadga kitakul ən təb tar, nabakhin da duwars kul vaslambad ghərf vaslambad (99) nən kus kə ghuə zighwda itara? Kə dəgal da gat kitakule zadgana?

¹³ Ən təkha kura təkha kə, da mbəladu win ad kitakulen, khwadge da manin ən təghər kə kitakulən, da malamala ad dæg kul vaslambad ghərf vaslambade kwal zadgan.

¹⁴ Ndəkyan tsugun, khayənəf khaya Dadurən gharazhigəl ba zada kə itsa fang ən təb kə zar mbisana khana bi.”

*Da manakhai udan ad ghaz
(Luk 17:3)*

¹⁵ “Da manakhai sukwttagha ad ghaz, ka dəgal kha da vak sar, kwarkhekha ghaza sar ən təbura mits mits. Da tsənkhayin, a guyondəghər kha sukwttagh saks.

¹⁶ Ai da tsənkhe bin bi, ka gwidən dəgala kha da vak sar zə ud fang. Wirva a kwarga lav Yazhigəl kwarne, ‘Itsera kə lave a ndazhana ud mitsa zə khəkərd, a mədlanan kwarne lavena jir.’

¹⁷ Da kalwalin kə tsəntər tsən, ka kwararkhe kha ke li gata daghan. Kə dæg mbas, da kalwalin kə tsən lav li gaten daghan, ka nandala kha ndək liye kwal tsa Yazhigəl, awana ndək dadak chau khadam.

¹⁸ “Ən təkha kura təkha kə, daghan däge kwal khayənəf tsəkur manaman ən lard, na bud da manaman ən gharazhigəl bi. Daghan däge khayənəf kur manaman ən lard, da mana manud ən gharazhigəl.

¹⁹ “Ən gwidən kwara kura kwara kə, da khayənəf ud mits ən təbur ən lard, ən təghər kə däge a takadga itar, da manatra mana Dadare ən gharazhigəl.

²⁰ Wirva daghan vake dzafkhai ud mitsa zə khəkərd ən dakhər, ən vak tar kə.”

Jakva vəbə kwal nəg ən bisara ghaza kə ud

²¹ Ka sa Bitrus da vak Yasu, ndidarwal kwarne, “Dadzikan, da ka manakhaka ghaza sukwtar, sig ngərwa da bisakhara ki? Sig udif nagha?”

²² “Ka ngawar khai Yasu kwarne, uk udif siga bi, udif udif sig kul udif.

²³ “Wirva yan, da təkhd kə kurana tləksa gharazhigəl də shike ən nagh kədlə ləmanakh sare ən dəv kə vəbakh sar.

²⁴ Farsa kə shiken ad kədlə kədlə, ka bardəghər ud ad ude gatarsin də gəməw kwaḅ talenti dəb kəldək (10,000), ai kwal da təkha kə udanen kə pelgan mbasu ba də gida sar ən lard bi.”

²⁵ “Piyarwala kə pəlapəl, ka kwarga shik kwarne, sukwaḅdu sukwa də udanen, zə nus sar, zə zar sar, zə daghan däge dinin, kə nəghda pəlda gəməwen din.”

²⁶ “Ka diktliḅ kəlgə vəbən ad juguv ən təvuk kə shiken, ən takada takada kwarne, ‘Bakai rəv, da pəlakha pəla ka itsaud.’

²⁷ Ka ziwərdal shiken kə vəbən, ka bəlar, bisarnan ad gəməwen.

²⁸ “Sawala kə vəbən ən fəta shiken, papatl ka gamga itar ze tsaghw man tlər sare ən gatarsin də gəməw kwaḅ dinari dərək (100), ka vigan ən makular, niya tsin, ‘Pəlakai pəla gəməware ən gatakhs kə.’

²⁹ “Ka diktliḅ kəlgə tsaghw man tlər sar ad juguv ən təvuk sar, ən takada takada kwarne, ‘Bakai rəv, da pəlakha pəla kə.’

³⁰ “Kalwala kə bisara bis, ka bal dəgal da gud sal, khəkwa pəlarkeyin ad gəməw saren ndan.

³¹ Nəgha kə chaləm zar man tlər ad däge dzaughər, a zədatru ba lingling bi. Ka dala itara, kwararkhe itar kə shik, ad däge dzoghər daghan.

³² “Ka bəlandala shik kə dakhə dəghər vəbena tsa chak. Sa tsin, ka nəv shiken tsin, ‘Kha ngudī vəbən. A bisakhana ka ad daghan gəməwe ən gatakhs kə, wirva takadke khə.

³³ Atsuk ən təkə ba kha kə manga kwidkwidəreva tsaghw man tləragh, ndəkve manga ka kwidkwida revagh biya?”

³⁴ A bazala rəv kə shik char, ka batrəm shik ən dəv kə li ən tuk gud salen, bara bəg itar dlad, da tə sarte da pəldin ad gəməw kwaḅ na daghan.”

³⁵ “Da mana ndək yan Dadare ən gharazhigəl, ak itsawar ən kur ai kalwala kə ʔisara kə zərbab sar, ən revakhud sar.”

19

A tsagdu Yasu ad lav ən təghər kə pəcha səb (Markus 10:1-12)

¹ Udzala kə Yasu ən kwar dəgakhana, ka duwars ad əntla khaya ya Galili, ka dal da ətla khay ya Yakhudi, ai ən tə ghədzəva gadzak zagħ Urdu.

² Zikən udakhe a gatars, ka mbandu ad liye ən tukw kuz ən vin.

³ Ka saks kə yakhaya kə Farisakh da vak sar, kə nəghda gat ghaza sar tsitar. Ka ndidarwal itar kwarne, “A khayanəf nagh ndzikh khənd ad təkaghəra kə ud ze nus sar, ən tə itsera kə dəge kwal nagh tsina?”

⁴ Ka ngawa tərkhay Yasu kwarne, “At-suk a tugwa bakh kur ən kadkad ən vake tsən kwarin kwarne, dadake tsa vərdtərkhe vərda gul farsafəga larda, ‘A vərdtərkhe kə zila zə nusa?’

⁵ A kwarga Yazhigəl tsugun kwarne, “Wirva yan digi, da duwar duwa udan ad dad sar zə bab sar kə khəmbaryan kə nus sar, kə nəga tsitar bərdagh kə ud kitakul.”

⁶ Wirva yana, aghba dlaitar də ud mits bi, a narala kə ud kitakul. Wirva yan, dəge a matlanəf Yazhigəl, khayanəf ba ud ad təkə bi.”

⁷ Ka ndidarwal Farisakhen kwarne, “Ai ufa lava kə Mus tlayang a bədu ad ndzikha ndzikh kə ud kə bədu kadkad təkaghəra zə nus sar, kə dəgala tsini?”

⁸ Ai ka ngawa tərkhay Yasu niya tsitar, “A khayakurnəf Mus tlayang ak təkaghəra zə nughwasakhur, wirva bəngbəng revakhudur kə mangan, ai gul ən tə farsafəga tsa ndək yan bi.

⁹ Ai ən kwara kura kwara kə, daga ude təkaghəran zə nus sar, da wirva a tləghər ən man gwaragwar bud bi, da duwin ad tlərna nus tsugun, gwaragwar ən manin zə nusen.”

¹⁰ Ka nəv furakh sar tsin, “Da ka ndək yan gidən təb kə ud zə nus sara, atsuk gida kwal nus kaw.”

¹¹ Ai ka nəv Yasu tsitar, “Daghan ud bən təkha kə ʔanəf lava nən kwara kur bi,

khekwa liye a khayatərnəf Yazhigəl kə nəga ndək yan.

¹² Nəg dəgakhe da bəg chaləm ghwalvakh kwal da zəʔ nus. Wirva nəg liye a yakhtər khaiyud ndək yan. Nəg liye udakh kə natərala ndək yan. Yakhaya tsuguna itar kə nandala ghətar kwal da nəg da zəʔ nus, wirva tlər tləksa gharazhigəl. Daga ude khayanəf də lava na, chawin.”

A batərgħər Yasu ad bark kə zar mbisan (Markus 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Khalak yana, zaʔardəghər yakhaya kə udakh ad zar mbisan kə Yasu, kə nəghda batərgħər dəv tsin, kə takad Yazhigəl wirva itar. Ai ka tav di kə furakh sar ən tə li zaʔado zaren.

¹⁴ Ka nəv Yasu kə furakh sar, “Duwamatərs zar mbisan saks da vakar, tsuwamatra bi. Wirva tləksa gharazhigəla dəg udakhe ndək zar mbisanakhan.”

¹⁵ Ka bakhatərgħər ad dəva, ka takadgan ad Yazhigəl kə batərgħər bark, ka dakaval ən vin.

Dakhwale dadak tləwandal (Markus 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Dud ən manin, ka sa udanen da vak Yasu niya tsin, “Maləm, ufa dəg khwarane barari da mana ka kə gəmadu safa kə ngədi?”

¹⁷ Nəv Yasu tsin, “Ufa lava tsəkhən ndidəkwala ndid ən təghər kə dəge khwarani? Afke uk Yazhigəl kitakul khwarana. Ai da ka da nakha gəmadu safa kə ngədi, ka tsufanəf kha ndzikha ndzikh Yazhigəl.”

¹⁸ Ka ndidarwal kə Yasu, “Irən ndzikha ndzikhen ra?” Ka ngawarkhe Yasu, “Kəd ba safa ud bi, a duwa gwaragwar, a duwa man gəl, a duwa dləgh fil,

¹⁹ fərgħər fəg kə dadagha zə babagh. Tsəguna waya tləghər witəghagh ndəkve waya kha ghəragħ.”

²⁰ Ka nəv dakhwal na tsin, “Afka ən tsufatsufa ka dəgakhana daghan. Ufa kə təmgan tsəki?”

²¹ Ka nəv Yasu tsin, “Dən nakha nəga tsəkhə kə njiva char, dəg da sakwdu dəge din kha daghan, təkətərdukha kə talagakh ad kwaʔen. Da mbələdu mbəla kha ləman ən gharazhigəl. Khalak yana, ka saks kha, gatakskh.”

²² Tsəna kə dakhwalen ndək yana, ka dəgal tsin də baza rəvakhud. Wirva nagh-bakha tluwandal tsin bi.

²³ Ka nəv Yasu kə furakh sar, “Ən təkha kura təkha kə, da dəmdəm kə dadak tluwandal daks da gharazhigəl.

²⁴ Ən gwidən kwara kura kwara kə, da tsaftsaf kə dluwam daks ən tə dül lipər, təghər kə daks kə dadak tluwandal da tləksa Yazhigəl.”

²⁵ Tsəna kə furakh sar ndək yana, ka a ndawatrəf char. Nəv itar, “Da ka ndək yanina, ai war da mbəladu kati?”

²⁶ Ka vaza kə Yasu gyer ta titar, ni, “Ən vak uda, ina kə digita ən manawa bi. Ai ən vak Yazhigəla, ən manawa man.”

²⁷ Ka nəv Bitrus tsin, “Nəgha, kənda kina a dūwars kənda tsauda kə gatakhə gat. Ai takina uda da mbəladu kəndi?”

²⁸ Ka nəv Yasu tsitar, “Ən təkha kura təkha kə, sarte da mbədanəfud ad itsaуда kə wiliw, ka Zər Ud da nndzəgan kən tə vija tləksare ndagan. Kuram liye gataks gat, da nndzəgan kur ən tə vijakh man tləks kəlatəm mits. Da taka təra lava kur kə mbəta ya Izrail na kəlatəm mits.

²⁹ Tsuguna itsawar ən dūda fətakha sar, itsa sukwtakh sara, zə dəghaw babagh sar, itsa dad, itsa bab, itsa zila awana nus, itsa zar, awana gukhakh, wirva kə. Da mbəladu mbəla mal kə yan sig dərmək. Wur tsuguna, da wurawura ad safa kə ngəd.

³⁰ Ai tsugun, udakh zikən liye ən təvuk, da nəga itar kə dæg khal. Liye kə khal tsuguna, da nəga itar kə dæg chak.”

20

Lav ən təghər kə li man tlər ən gukh inabi

¹ “Tləksa gharazhigəla ngwədə dadak gukhe a dala pəta gədl, da gat li da manara tlər ən gukh inabi sar.

² Udzala tsitar ən khayanəf lav ən təghər kə kwaḡ dinari kitakul, ai da pəlarud kə ud ən vak. Ka ḡəlatəral dəgal da man tlər ən gukh sar.

³ “Manga kə karfi vaslambada təkədl, ka gwidən dəgal tsin. Ka nəghan ad yakhaya kə udakh, ən gida butbuti ən təghay kasuk.

⁴ Ka niya tsitar, ‘Dam dəgal ghərura da man tlər ən gukh inabiyar. Da pəla kura

pəla ka dəge vazga ka khwara kə bakura bəg.’

⁵ Khalak yana, ka dəgal tsitar.

“Ka gwidən dəgala tsin kə fatsi təghər, zən karfi khəkərd kə khagw, ka kurgan ad gan zitar ndəkve tsa mangin chak.

⁶ Dakhkana, ka gwidən səgawal tsin ən tə karfi dliḡ, ka tləghər ad yakhaya kə udakh, ən ghitsa na dəge ən mana itar bi. Ka ndidatərwal, ‘Uda lava tsəkur birnif ən gida ən van, kwal nəg kə dəge ən man-akuri?’

⁷ “Wirva na ude bakənda tlər mana bi,’ nəv itar tsin.

“Ka nəv dadak gukhen tsitar, ‘Damdəgal ghərur tsugun da gukhar.’

⁸ “Bəlga kə khagwa, ka nəv dadak gukh kə dadak nəgharu kə gukh saren, ‘Dakhtərkhe dakh kə li mantlən, pəlatərkhekə kwaḡ tar, farsəf ən tə li sa kə khala, da tə li tsa chak.’

⁹ “Ka saks kə li tsa dalən karfi dliḡ, it-sawar tara a gəmadu ad dinari kitakul. Ai pəlarud kə ud ən vak.

¹⁰ Liye tsa farsa man tlər chak, da itar ən kurana, da pəlatra mal kə chaləmakhud. Ai itsawar tara a gəmadu ad dinari kitakul.

¹¹ Chauga tsitar, ka farsa dūngw tsitar ak dadak gukh.

¹² Ən kwar kwarne, ‘Li sawala kə khala, uk tlər aw kitakul a manga itar. Kənde a vakal ən man tlər, zə bəg rəv ən tə dliya fatsi, ka pəla kənda kalkal kha zə itar.’

¹³ “Ka nəv dadak gukhen kə ud fang ən tatak tar, ‘Ar tsaghwa, a bidkurkhe ba ka bi. Tsa khayanəf bakh kur kwarne, da ba kura kwaḡ dinari kitakule ən pəlarud kə ud ən vaka biya?’

¹⁴ Chaukafkhai chawa dəge dəgagh, dæg daksagh. Ka kə khayanəf barabəg kə li sa kə khal, kalkal de bakha kə.

¹⁵ Nakh ka də ndzəda mankafkhe dəge naghga ghərara də dəge dəgara? Ən shilga ndar kha man kəlakhudari?”

¹⁶ “Wirva yan, udakh zikən liye ən təvuk, da nəga itar kə dæg khal. Liye kə khal tsuguna, da nəga itar kə dæg chak.”

Ina dæg khəkərd kə kwar lava kə Yasu ən təghər kə mətəsa sar

(Markus 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Madəv Yasu ən dəgo da Wurshalim. Ka dakhərkhai ak furakh sar na kəlatəm mits da tə kalam. Ka niya tsitar,

¹⁸ “Nəgha kina ni dəgal da Wurshalim kiyam. Vake da bəkdud ka Zər Ud da dəva zikzikana kə zil kəsakh zə maləmakh li tsagdu ndzikha ndzikh Mus. Ka da əntlaka lav məts itar.

¹⁹ Ən tə khalak yana, ka da bəkdu bəg itar kə liye kwal Yakhudakh. Da nena ka nene tar, ka da wadzaku ki6 itar, ka da khərtəka khərta itar tsugun. Ən tə fitsa khəkərd tsuguna, da tsiya ka tsiyud.”

*A takadga bab Yakub zə Yukhan ad Yasu
(Markus 10:35-45)*

²⁰ Khalak yana, ka saks kə nus Zabadi də zar sar mits da vak Yasu. Kəlgan ad juguv ən təvuk Yasu, ka takad digit tsin ən vak sar.

²¹ “Udən nakhara?” Nəv Yasu. Ka nəv nusen kə Yasu, “Manakai lanji kə zararana mits, tsa ndzəga itar zə khən tləksagh. Fang ən tə dəva kafagha, fang ən tə dəva dle6agh.”

²² Ai ka nəv Yasu kə nusen, “Əntsa ba kur dəge ən takada kur bi. Da təkha kur kə khə6u dlade da khə6a ka?”

“Da təkha kənd,” Nəv itar tsin.

²³ Ka nəv Yasu, “Kadikadiya da khə6a khə6a kur dlad, ai gidən tə dəva kafara, zə gidən tə dəva dle6ara, na ka də ndzədə zə6əf ude da bara ka yan bi. Ina kə vakakha, dəg liye dīkatərna Dadare ən gharazhigəl wirva itar.”

²⁴ Tsəna kə chaləm furakh khana kəldək ndək yana, ka bazdu itar ad rəv də zar babakhana mits.

²⁵ Ka dakhərkhe Yasu daghan tar, ni, “Tsa tsəkur kwarne shikakh udakhe kwal Yakhudakha, ən mədlara ndzədən itar kə udakh tar. Zikzikanakh tar tuguna, ən mədla ndzəd itar ən tə ghər tsitar.

²⁶ Ya kur tsuguna, nala bin ndək yan ən təbur bi. Ən dleva yan, daga ude ən nagh nəga kə zikan ən təbur, barari tsin nəga kə və6ur.

²⁷ Tsugun, daga ude na nəga kə mal ən kur, barari tsin nəga kə və6ur.

²⁸ Udan na tsuguna, da nəga ndək va kə, ka Zər Ud, a sodagh kə dāba udakh kə, a so kə dāba ka dāba bud bi. Da bədu bəg ka tsugun ad safar, kə kat da udakh zikən.”

A ngwuratərnəf Yasu ad di kə ngulfakh mits

(Markus 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Madəv Yasu zə furakh sar ən duwars kəs Jariko, zikən dzakhava udakh ən gatərs gat.

³⁰ Ka nəg ngulfakh mits ən nndzəgan ən tə kalam dul. Tsəna tsitar kwarne Yasu ən dəgala, ka tləkha tsitar kwarne, “Dadzikan, Zər Dod, manga kwidkwidərvənda.”

³¹ Ka tavdi kə chaləm ən təb kə dzakhava udakh ən təghər tsitar kwarne, “Tərid nikur.” Ka gwidən tləkha tsitar char kwarne, “Dadzikan, Zər Dod, manga kwidkwidərvənda.”

³² Ka ghitsəga Yasu, ka dakhərkhai saks, ka sa itar. Niya tsitar, “Udən na kur mana kura mana tsəki?”

³³ Ka nəv itar tsin, “Dadzikan, na kənda ngwarəf diyakhənd.”

³⁴ Wirva kwidkwidərva, ka gəma Yasu ad diyakh tar. Təvin təvina ka nəgha nəgha itar. Ka gatars itar.

21

A chauga udakh ya Wurshalim ad Yasu də khwadəg

(Markus 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹ Sa tsitar khəfa də Wurshalim, sara da kəs ya Betafaji, ən Ghu6a Olive. Ka 6əlandal Yasu ad furakh sar mits.

² Niya tsitar, “Damaks da gədzar kəs nən tə vukur. Ba kurən daksa, da nəgha nəgha kur bab dlingw zə gəla6a sar ngwadən. Vədamatərs vəd, ka 6əkdəghər kur.

³ Da kwara kurkhe udan ad tlərna lav, kwararkhe kur kwarne, ‘Dadzikan ən naghtəran.’ Dlad da wura təra wura zula khədīkən.”

⁴ Ina kə dəge dzoghəra, a righif dəge tsa kwarga Ishay tlayang. Ni,

⁵ “Kwaramatəra kwara kə udakh ya Wurshalim,”

“Niya shikur ən saks da vakur.

Nagh bakh kalali tsin bi, ən dəg ən tə dlingw,

Ən dəgən tə gəla6a dlingw.”

⁶ Ka dəgal kə furakh saren, manga itar ndəkve tsa kwaratərkhe Yasu.

⁷ Ka 6adəghər itar dlingwen zə zer sar. Ka 6alakho itar gabagakh tar ən titar, in tsuguna dowa nndzəgan ən təf.

⁸ Zikən udakhe ɓalakhga gabagakh tar ən tə ɗul. Ka kalakhga yakhaya tsugun ad tlim uf, ka ɓalakhga itar ən tə ɗul.

⁹ Udakhe ən təvuk sar zə liye ən gatars gatən təlga, ka tləkha tsitar kwarne, “Bark kə Zər Dod.”

“A ndzawa bark kə dadake ən səgdagh ən ɗakha Dadzikan.”

“Farghərfəgud kə Yazhigəle ən khud kə gharazhigəle chakw.”

¹⁰ Da kə Yasu da Wurshalima, ka tsiyif məkən kə li kəsən daghan. Ka ndidakave tar kwarne, “Warinena kudra?”

¹¹ Ka nəv dzakhava udakhen, “Ina Yasu tlayange ən Nazarat ən kəs Galili.”

A chuwaɗanəf Yasu ad Fəta Yazhigəl

(Markus 11:15-19; Luk 19:45-48; Yukhan 2:13-22)

¹² Da kə Yasu da Fəta Yazhigəl, lakwtərdu kə li dzawa zə li sakw digit əmb. Ka khambanəf ad vələnga li mbaɗu kwaɓ. Ka khambanan ad vak ndzakhgan li sakwdu takalamasar.

¹³ Ka nəv Yasu tsitar, “A vindzavan ən kadkad Yazhigəl kwarne, ‘Da ɗakh məgharud, məghe da ɗəgawud əmb.’ Ai a nandala kur kə vak ɓəghava sənkarakh.”

¹⁴ Ka saks kə ngulfakh zə ghwirɗikakh da vak sar ən Fəta Yazhigəl, ka mbakhatru.

¹⁵ Zik zikan na kə zil kəsakh, zə li tsagdu ndzikha ndzikh Mus, nəgha tsitar ad ɗəg ndawakakhe a mangin. Tsuguna, tsəna tsitar ad tləkh kə zar ən Fəta Yazhigəl kwarne, “Bark kə Zər Dod.” Ka bazala rəv tsitar.

¹⁶ Ka ndidarwal itar kə Yasu, “Ən tsəna tsəna kha ɗəge ən kwara zara na kina?”

Ka nəv Yasu tsitar, “Ən tsəna tsəna ka gən. Atsuk a taɓa bakh kur tugwado tugw ən vindzan na kə lav Yazhigəl kwarne,

“ ‘A batrəm ən ghai kə zara zə vunjakh ka de mbadkhambad.’ ”

¹⁷ Ka ɗuwatərs ən vin. Sawala, ka dal da kəs ya Betani. A khənal ən vin.

A tlapga Yasu ad ufa ghədiv

(Markus 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Ngurga kə kəs, madvin ən saks da Wurshalim, ka ndzikənəf way.

¹⁹ Nəgha tsin ufa ghədivən ən tə kalam ɗul, ka dal da vak ufen, na ɗəge mbəladuwin ən təf bi, uk tlim sar. Ka niya kə ufen, “Aghba

kha da yig zər kə ngəɗa bi.” Təvin təvina ka ghulkavala ufen.

²⁰ Nəgha kə furakh sar ndək yana, ka ndawatrəf char. “Uɗa lava kə ufa ghədivəna ghulkavala gujad ndək ini?” Nəv itar.

²¹ Ka ngawa tərkhai Yasu, ni, “Ən təkha kura təkha kə, da nəg kur ɗə fadəghərofəg, tsuguna a bəga ba kur tsugu tsa khəɗikən bi, da təkha kur kə mangan mal kə ɗəge a manarkhe ka kə ufa ghədivən. Tsugun, da təkha kur kə kwarkhai kə gil zikan kwarne, ‘Tsiyin təvan, ɓəlvədagħ ɓəla da ɗəlv.’ Ka da dzoghər dzəg ndək yan.

²² Da fadəghəro kur, ɗaga ɗəge takadga kur ən vak Yazhigəl ən ɗəgau, da mbəladu mbəla kur.”

A ndidarwal udakh kə Yasu ad vake a mbəladuwin ndzəɗa sar

(Markus 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Sa kə Yasu da Fəta Yazhigəl, madvin ən tsagɗutsag, ka sasəg kə zik zikan na kə zil kəsakh, zə malakh tar kə dlamakh da vak sar. Ka nəv itar, “Ən mana dira kə ndzəɗa kha ɗəgakhani? Tsuguna war kə bakhena kə ndzəɗi?”

²⁴ Ka ngawa tərkhai Yasu kwarne, “Ghərara tsugun khine da ndidakurwala ndida kə. Da ngawake kur ndidar, ghərar tsuguna, da kwara kura kwara ka ad ndzəɗakhe ən manakh da ka ɗəgakhən.

²⁵ A so ɗəvara ndzəɗe ən parada Yukhan dadak para ud ad udi? A so ən vak Yazhigəle, awana a so ən vak ud khi?” Ka farsa tsugu tsitar ən tatak tar, kwarne, “Da ka ən vak Yazhigəla nikiyam, ka da ndida kiyamwal ndida kwarne, ‘Ai uɗa lava tsukur kwal fadəghəro dini?”

²⁶ “Ai daka ən vakuda nikiyam, ən gəɗza kiyam kə ɗəge da mana kiyama udakh. Wirva a fadəghəro udakh daghan kwarne tlayang Yukhan.”

²⁷ Ka ngawarkhai itar kə Yasu kwarne, “Ən tsa ba kənda bi.”

Ka nəv Yasu tsitar, “Ai na ghərara da kwara kura khulf ndzəɗe ən manakha ka ɗəgakhana bi.”

Jakva ɗə zar ghwalvakh mits

²⁸ “Uɗən ɗaya kur ən təghər kə ina kə lavi?” Ai ən kwarin kwarne, nəg udanen mits zar ghwalvakh tsin. Ka ɗəgal tsin da

vak malan, niya tsin, “Zərara, dæg dəgal da mantlər ən gukh inabi khan.”

²⁹ Ka niya tsin, “‘Na kən dəgal bi,’ Ai kə khala ka dāyanan ad ghəra, ka dəgal tsin.”

³⁰ “Dəgal kə daden da vak yan kə zər sar, kwararkhai ndəkve tsa kwarar khaiyin kə dæg chak. Ka ngawarkhai zər saren kwarne ‘Aya dada, da dəgal kə,’ Ka dal ba tsugun bi.”

³¹ “Ən təb tar na mitsa, war kə manga däge na dad tarni?”

“Dadake tsa chak na,” Nəv itar. Ka nəv Yasu tsitar “Ən təkha kura təkha kə, li chau khadama zə garnakakh, itar da dagh da tləksa Yazhigəl təghər kə tsəkur.

³² Wirva a sodagh Yukhan da mədla kura dūl kanadi, a fadəghəro ba kur din bi. Ai li chau khadama zə garnakakh, a fadəghəro itar din. Tsakhənmin nəgha tsəkur ndək yan, a mbədanəf ba kur rəvura ka fadəghəro kur din bi.

Jakva də liye a batrə mud gukh inabi ən dəva tar

(Markus 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ “Bambəg tlim kə tsən tlərna jakva lava tsugun. Nəg udanena, a njəvgan ad gukh inabi. Tsarghəran də ghərgh, təfgan ad fike da pərtsin ad yu inabi əmb. Dikanan ad tsəbana kə vak, ki dəgo kə dadak uf chau kə nəgharu kə gukh. Ka batrə ad gukh inabi ən dəv kə yakhay, kə nəgharu nəgha tsitar. Khala kə yana, ka dal da tlərna khaye bit.

³⁴ Manga kə sarta tsəg zar inabi, ka bəlanəf ad zar man tlər sar, da vak li batrəmin ad gukh inabi ən dəv tar. Kə chawardəghər dleva dæg sar, ak zar inabiye.

³⁵ “Təkən liye nəgharu kə gukhen, ka vaitərkhai itar kə zar man tlər saren. Mbəkən itar də kəda kə yan. Kədga itar ad yan kə məts. Laiga itar ad yan də kurakh, ka amtsəgan.

³⁶ Ka gwidən dadak gukhen ad bəla tlərna zar man tlər sar mal ke tsa chak. Ka gwidən manarkhai li nəgharu kə gukhen, ndəkve tsa manarkhai itar kə li tsa chak.

³⁷ Kə dæg mbasa, ka bəlanəf dadak gukhen ad zər sar dəgal da vak tar. Avin, ‘Na tsugu bi, da farghərfəg itar kə zərər.’

³⁸ “Nəgha kə li nəgharu kə gukhen ad zərən, ka nəv itar ən təb tar, ‘Auna dadake

da wur gukhen ən saks. Kədyamga kəd. Dəgakhe da wurina, nəgin kə dæg mar.’

³⁹ Ka viga itar, tləvars itar da tilg lingwa gukh Inabi, kədga itar.

⁴⁰ “Ka nəv Yasu, da soghər dadak gukh na ma, ka udə da manarin kə li nəgharu kə gukheni?”

⁴¹ Ka nəv itar tsin, “Da khədzətər khədza kə ngudiyakhen ən tə dūle kwal khwara kə vaz. Ka da bara kə yakhay ad nəgharu kə gukhen. Liye da bakhara dləva dæg sar, ak zar inabi ən sarta tsəga tsəg.”

⁴² Nev Yasu Tsitar “Atsuk a taḃa bakh kur tugwado tugw ən vindzan na kə lav Yazhigəla? Ai kwarin,

“‘Kure a dūda li khəga kə man tlər din.

In kə nala kə kure, a khutanan ad khəg.

Ina kə digita tlər Yazhigəl, tsuguna dæg ndaw ndawan ən diyakh mar.’ ”

⁴³ “Wirva yan, ən təkha kura təkha kə, da chawa chawud tləksa Yazhigəl ən vakur. Da bara kə udakhe da man dæg khwəranakh ai da yara zərə da dlayaru kə tləksa Yazhigəl.

⁴⁴ Daga ude da bəlo da tə kuren, da kala khwetl khwetl. Ude da bəlo kurna da təf tsugun, da pəkha pəkha kurdik ndək khəpi.”

⁴⁵ Tsəna kə zik zikan na kə zil kəsakh, zə Farisakh ad yan kə jakva lavakhe kwargin, ka katlga itar kwarne ən kwarən təghər kə tsitar ad lavan.

⁴⁶ A gatga itar dūl kə viyavi. Ai ən gədza itar kə dlamakh. Wirva a fadəghəro udakh daghan kwarne tlayang Yasu.

22

Jakva ən təghər kə khwadga səb

(Luk 14:15-24)

¹ A gwidən Yasu ən kwara təra lav də jakva, ni,

² “Tləksa gharazighəla ngwada shike, a dīkarnan ad khwadga səba kə zər sar.

³ Ka bəla tərəf kə zar man tlər sar, kə dəgal da kwara təra kə udakhe tsa balgin. Ka kalwal itar kə sausəg.

⁴ “Ka gwidən bəlatərəf kə tlərna zar man tlər sar kwarne, ‘Kwarama tərkhai kwara kə liye tsa balgud kwarne, Niya audzala kən takhga dæg zu, a kharga ka kawakh, zə kawakh gude tsa ngalgud wuləklək. It-sauda audzandalud. Ausəgam da vak səb.’ ”

⁵ “Li tsa 6algud da vak khwadgen, na dangwa tsitar də 6alen bi. Yana dakaval da gukh, yan tsuguna dakaval da man kasukw sar.

⁶ Yakhaya tsuguna, ka vaige tar liye tsa 6əla tərəfuden, ka mbatəre tar də dlad char, ka khadztər khai itar.

⁷ Ka kədga rəvakhud ad shik char. Ka 6əlanəf ad tlujiyakh sar, dəgal da khədz liye tsa khədzga zar man tlər sar. Ka ndəghərs itar kəs tar.

⁸ “Təkhəl kə yana, ka niya kə zar man tlər sar, ‘Audzandalud dīkana dæg zuwa khwadga səb. Ai liye tsa 6alguda, a dlai ga ba itar tsugun kə saks bi.

⁹ Wirva yan, gatamars kə ghay baramakh, 6alamga 6al itsəra kə ude a gamga kur zin, kə saks da vak kwadgen.’

¹⁰ Zar man tləren tsuguna, ka dəgala tsitar kə baram kə baram. Ka dzakhadəghər itar ad daghan udakhe a gamge tar zitar, zə liye njivva, zə liye kwal njiv. A righəf vak kwadgen də ghulabakh char.

¹¹ “Ka sa shik da vaz liye tsa 6algin, ka nəgh nəgha tsin ad udanen, ai kwal taləm gabag khwadga səben.

¹² Ka niya kə udanen, ‘Tsaghw, a sa ndar kha da vana kwal taləm gabag khwadga səbi?’ Ka piyarwala dæg kwar.

¹³ “Ka nəv shik kə zar man tlər sar, ‘Ndzadamarna dəva zə sig, tləvamars tləva dəgal da mel, vake də gurtl. Vake da tudin də kərd tliđ.’

¹⁴ “Zikən liye dakhətkhai ud, ai khədikən liye dzaravan.”

Ndidən təghər kə pəlara khadam kə Kaisar Shik

(Markus 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Dud ən kwarina, ka dala Farisakh kə dəya kavu lav ngara dləgd kə Yasu, kə viyaviya tsitar, ən tə dəva də däge da kwarin.

¹⁶ Ka 6əlanəf itar furakh tar, dagha zə udakhe khayənəf də man tləksa Khiridus, da vak sar. Ka nəv itar, “Maləm, tsa tsəkənda kwarne ud jir khə, ən tsagdu lav Yazhigəl kha kalkal. Wirva yakitakw ud ən vakagh. Na khən gədz kwarara lava kə ud, itsa ndar zika sar bi.

¹⁷ Kwara kənda kwar, da khən vazana, kalkal nagh pəlara khadam tsəkənda kə

Kaisar, zikan kə Shik ən Roma, kalkal ba khi?”

¹⁸ Ai Yasu tsuguna, tsa tsin kəlade ən rəvakhud tar. Ka ndidatərwal, “Kur ngudiyakh, udə lava tsəkur ən na ngaka dləgdi?”

¹⁹ Mədla maka kwaḅen ən pəl da kur khadamen.” Ka 6ardəghər itar ad kwaḅ dinari.

²⁰ Ka ndidatərwal, “Vakdiying zə dakhəng ən təfi?”

²¹ Ka ngawar khai itar kwarne, “Dæg Kaisar.” Ka nəv Yasu tsitar, “Bamara bəg kə Kaisar ad dæg Kaisar. Bara kur kə Yazhigəl ad dæg Yazhigəl.”

²² Tsəna tsitar ndək yana, ka ndawatərəf char. Ka dūwars itar, dakaval itar.

A ndidga Sadukiyakh ad lav ən təghər kə tsiyin ngitl

(Markus 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Fitsa va yanən, təkən Sadukiyakh li kwarne na tsiyin ngitl bi, sagh itar da vak Yasu də ndid.

²⁴ Ka nəv itar, “Maləm, a kwarga Mus kwarne, da əmtsəga ude kwal yiga zər də nus sar, barari wura wura kə zər bab sar ad nus saren, ki yakhar khai zara tsin.

²⁵ Neg sukwtakh udif ən təbənd. Bu kə zər chak ad nus, ka amtsəgan kwal zar, dūwardan ad nus sar kə saghər sar ai ən gatars gat.

²⁶ A dzogher ndək yan kə dæg mits, a yiga ba də zər din bi. Ndək yan zəva kə dæg khəkərd, tangw da tə dæg udif, a yiga ba itar zara din bi.

²⁷ Kə dæg mbasa, ka əmtsəga nusen.

²⁸ Fitsa tsiyin ngitla, da nəga kə nus warin ən təb kə udakhana udifi? Fatsi daghan tara a zəbaruwi?”

²⁹ Ka ngawa tərkhay Yasu, “A zadga kur char. Wirvən tsa ba kur vindzan na kə lav Yazhigəl bi. Tsuguna, ən tsa ba kur ndzəda Yazhigəl bi.

³⁰ Fitsa tsiyin ngitla, na dədungw da zəḅ nus bi. Tsuguna na bud da bədu dugh kə səba bi. Da ngwada zarḅəlakh Yazhigəl ən gharazhigəl itar.

³¹ Ən təghər kə fitse da tsida tlamtsakh ən ngitla, a tugwa bakh kur däge a kwara kur khai Yazhigəla? A vindzavan kwarne,

³² ‘Ka Yazhigəl Ibram. Ka Yazhigəl Ishaku. Ka Yazhigəl Yakub?’ A mædlanan kwarne Yazhigəl tlamtsakh ba ka bi, Yazhigəl liye də safa kə.”

³³ Tsəna kə dzakhava udakh ndək yan, ka ndawatəraf, wirva tsagdutsaga saren.

Ndzikhe a malgan ad ndzikha ndzikhakh daghan

(Markus 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Tsəna kə Farisakh kwarne a bəlaterghər Yasu ak Sadukiyakh, ka dzafkhai itar ən vak kitakul.

³⁵ Fang a təb kə li wagayal ən tsa ndzikha ndzikh Mus, ka kurakura tsin də ndid.

³⁶ “Maləm, ira kə ndzikh ən ndzikha ndzikh Yazhigəle a maltər khai kə yakhaya daghani?”

³⁷ Ka ngawar khai Yasu kwarne, “‘Waya də Dadzikan Yazhigəl gha, də rəvakhudagha daghan, də safagha daghan, zə dayaghəragha daghan.’

³⁸ Ina dæg chak, in tsugun kə maltər khai kə yakhaya daghan.

³⁹ Dæg mits kə ndzikhe a malgan ad yakhaya kə ndzikha ndzikhakhen tsuguna, ngwada dæg chak ghərsar. ‘Waya də udakh daghan ndikve ən wayakha ghəragh.’

⁴⁰ Daghan däge a vindzavan ən ndzikha ndzikh Mus, zai in kadkadakh tlayan-gakh Yazhigəl, a ghitso ən tə ndzikha ndzikhakhana mits itar.”

Zər warek Kristu ra?

(Markus 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Dzafkhai kə Farisakh ən tə dəva kitakw, ka ndidatərwal Yasu,

⁴² “Uda dayaghərur ən tə dəva də Kristuwi? Zər warek kini?

“Zər Dod,” nəv itar.

⁴³ Ka ndidatərwal Yasu, “Uda lava kə Dod tsugun ən tə dəva də Sədikw Yazhigəl ən dakhin də Dadzikani? Wirva nəv Dod,

⁴⁴ “‘Dadzikan Yazhigəl.

Niya kə Dadzikan nar.

Ndzəga ndzəg ən tə dəva kafar.

Akwa bars ka ad tləghumakhagh.

Ən kuskə dəgadəgagh.’ ”

⁴⁵ “Da ka ən dakhə də ‘Dadzikan,’ Dod ad Kristu, ai da nala ndar, Kristu kə zər sari?”

⁴⁶ Na ude ngawar khai bi. Ve tsən tə yanən kə khəna, na dla ude sigwif kə ndidərwal ndidə bi.

23

Magiye a kwarga Yasu ən təghər kə Farisakh zə li tsagdu ndzikha ndzikh

(Markus 12:38-39; Luk 11:43-46; 20:45-47)

¹ Ka nəv Yasu kə dzakhava udakh zə furakh sar.

² “Liye tsagdu ndzikha ndzikh zə Farisakh, ən man tlər tsagdu ndzikha ndzikhe tsən mana Mus itar.”

³ “Wirva yan, tsənamaru tsəna kə daga däge kwara kurkhai itar. Ai gatamars ba kə däge ən mana itar bi. Wirva na itar ən man däge ən tsagdu itar bi.

⁴ Bakhatro itar kadlang dīmdīman kə udakh, ai kwal təkha kə ud kə kapanəf. Ai itar də ghər tar, nugw ba itar itsa kə barva zər dāv kə məlaru kə kapa kapa kə udakh bi.”

⁵ “Daghan tləre ən mana itara, ən mana kə nəghda nəgha nəgha kə udakh itar. Ən ngwada zikzikan na kə vindzan na kə lav Yazhigəl ai mbəghga itar, kə ngudən tə vakdi tar zən tə dəva tar. Tluzhe ən tukw ghai gabagakh tara, tsəbanyan mal kə dæg udakh.”

⁶ “Zik gat vij ndzakhgan khwarkhwaran tsitar ən vak man khwadəg. Zə vak ndzakhgan khwaran ən gud dzakhava Yakhudakh.

⁷ Zə gat nəghatərđi nəgh də fatərghərfəg tsud ən kasuk. Zə dakhətər dakhə də ‘Maləm.’

⁸ “Ya kur dāgi, dakh kur bud də ‘Maləm’ bi. Wirva Maləməra kitakul, tsuguna daghan nura sukwtakh kur.

⁹ Dakhə ba də itsawar də ‘dad’ ən larda nabi. Wirva uk kitakul Dadure ən gharazhigəl.

¹⁰ Dakh kur bud də mal bi. Wirva kitakul Malur in Kristu.

¹¹ Dadake in zikan daghan ən tatakur, barari nəga tsin kə dadak mana kura tlər.

¹² Daga ude a fərghər kə ghərsar, da gulandagh gulud. Ude a gulandagh ghərsar tsuguna, da fərghərfəg ud.

A tlaptər khai Yasu wirva valdu ghər tar

¹³ “Dangwa tsəkur, li tsagdu ndzikha ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur.

Khədarḍu kur ḍul daks da tləksa gharazhigəl kə udakh. Kura a da ba kur bi, tsuguna a khayarnəf ba kur kə liye ən na daks kə daks bi.

14 “Dangwa tsəkur, li tsagdu ndzikh ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Ən zawakh dəgakh widgakh kur. Ən tə khala kə yana, ən zulu zula kur ən dəgau, wirva ki nəgakura nəga tsud. Wirva yan, taka lave da mana kuruda da malamala də dəg udakh char.

15 “Dangwa tsəkur, li tsagdu ndzikh ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Wirvən ditsagharghər kə dəlvakh kur, zə khay kəsakh wirva ki gəmadu dadak pəlgəhər kitakul kə gatars kə Yazhigəlur. Khala kə khayarnəf khaya tsin, ka da nanadala nəg kur, kə dadake tlayga daks tsin da kara fay, mal tsukur sig mits.

16 “Dangwa tsəkur, ngulfakh li ndad ngulfakh. Ən kwara kwara kur kwarne, “Daga ude a wadgan də Fəta Yazhigəl, barari ba tsin man dəge wadgin da manamana bi. Ai tsugun, daga ude a wadgan də vərshakanəv ai ən Fəta Yazhigəlen, barari tsin man dəge a wadgin da manaman.’

17 Kur dlagakhan ngulfakh. Irek ndanganra, vərakashanəve, awana Fəta Yazhigəle a nandala ad vərakashanəv kə chuwaḍad khi?

18 Nikur tsugun, “Daga ude a wadgan də vak sadak, barari ba tsin man dəge wadgin da manamana bi. Ai tsugun, da ka wadgin də dəg tsuf, barari tsin man dəge a wadgin da manaman.’

19 Kur ngulfakhan. Irek ndanganra, dəg tsufa nagha, awana vak sadake a nandala ad dəg tsuf kə chuwaḍad khi?

20 Wirva yana, itsaware wadgan də vak sadak, a wadgan də vak sadak zə dəge ən təf daghan.

21 Tsugun, daga ude wadgan də Fəta Yazhigəl, a wadgan də Fəta Yazhigəlen, zə Yazhigəl ai nəzəgan ən əmb.

22 Daga ude a wadgan də gharazhigəl, a wadgan də vij man tləksa Yazhigəl, a wadgan tsugun də dadake ən nndzəgan ən tə vij man tləksen.

23 “Dangwa tsəkur, li tsagdu ndzikh ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Ən bədu bəg kur ad zak chachakuram, zə

tlim dəg ḍalakhur. Ai ka ḍuwar kur man zik zikan kə dəgakhe ən nagha ndzikh ndzikh Yazhigəl kə manaman. Zik zikan na kə dəge ən nagha ndzikh ndzikh ad manaman tsukur in kwarne, man jir ən itsaḍ, mədla kwidkwidərv, khayarnəf khay ən digitakh. Itar dəge tsa khwara manamana tsəkur, zə kwal ḍuda manakh yakhin bi.

24 Kur ngulfakh li mədlara ḍul kə ngulfakh. Ən ḍizdu ḍiza kur kusingakh, ai tsuguna, ka ndəg dləgwam kur.

25 “Dangwa tsəkur, li tsagdu ndzikh ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Li pardu lig kwat həb yu, zə kwat zu kaf, ai ən rəvakhudura, regħan kur də dəgakhe a khwatsga kur ən vak udakh də ndzəd, zə nagh ghər tsugun.

26 Kur ngulf ya Farisakh. Famarsa paradu khud kwat həb yu, zə kwat zu kaf, ən tə khal kə yana, ka da chuwaḍad zəva ləgsar.

27 “Dangwa tsəkur, li tsagdu ndzikh ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Ngwaḍa ngitlakhe a masar vud bəgan na kə wal, ai da khwara kə vaza də ləgan, ai ən khud khuda, uk tlatlakħ zə ruta digitakh.

28 Ndək yan ghərur tsugun ən tə ḍal. Dən vaz kur vaza udakh, li kanadi kur ən təvuk Yazhigəl. Ai du khudan tsuguna, regħan kur də man dəgakh valdu ghərur zə kəladakh.

A kwara tərkhay Yasu ad dlade da khəba itar

29 “Ka zu vuk kə Yasu də kwar kwarne, Dangwa tsəkur, li tsagdu ndzikh ndzikh zə Farisakh, kur li valdu ghərur. Wirva khakhga kur ngitlakħ tlayangakhe tsa dur. Ka ḍikakhga kur ad dəg chadakh da dza-matər dud kə li tsa manga kanadiyakh.

30 Afkur tsugun, da tsa tləm kənda ən sarta dzidzakhənd, tsa na kənda da bəg dəv zitar ən khədz tlayangakh Yazhigəl bi.

31 Ən tə dəva də lavur a mədlanə kwarne, zar ya udakhe tsa kadakhga tlayangakh Yazhigəl kur.

32 Dam da mbasana ngudi ngudi dəgakhe tsa farsa ndzidzakhur.

33 “Kur bubakh, kur zar ya kukhukhwakh. Da ngikha ndar kur əntla lave da mana kurud kə daks da kara fayi?

³⁴ Wirva yana, ən 6ala kura 6ala kə ad tlayangakh Yazhigəl, zə li kwalemmem, zə liye ən tsagdu ndzikha ndzikh Mus. Ka da kadakada kur yakhaya. Khərtga kur yakhay. Dlagha tərkhay kur kəda tsugun kə yakhay ən gud dzakhavur. Ən gatatərs gata kur kə kəsa kəs, ən batra dlad.

³⁵ Da 6əlonədagħ 6əla ka ad udakhan, wirva viz li kalali, liye khədzavan ən lardən, kə wurakurəm da kwindur. Farsən tə viz Habil dadak kalali, kakh da tə viz Zakari zər Bereki. Ai kədgə kur ən Fəta Yazhigəl ən təvəgh kə vak ndəgha dəg tsuf.

³⁶ Ən təkha kura təkha kə, daghan ina kə digitakh, da dzoghər dzəg də udakh kwargən.”

Ən dzamars dzama Yasu kə kəs ya Wurshalim

³⁷ “Udakh ya Wurshalim, udakh ya Wurshalim, kur li khədz tlayangakh Yazhigəl. Liye ən lay liye a 6əlonədagħud da vakur. Ngərwa siga tsəka nagh dzakha kura dzakh, ngwadaı dzakha ghwachik ad zar sar ən kus kə kudləbsari? Da mbiyanena kalwal kur.

³⁸ Auna təkħina, a ɖuwakurdud fətur, nala kə kwazagh.

³⁹ Ni ən kwara kura kwara kə, farsən təkħina, da aghba kur da nəghakan bi, akwa sarte da kwara kur kwarne, ‘Bark kə dadake ən səgdagh ən khud kə ɖakha Dadzikan.’ ”

24

A kwarga Yasu ad lavən təghər kə khəta Fəta Yazhigəl

(Markus 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Sawal kə Yasu ən Fəta Yazhigəl madvin ən dəg, ka sa furakh sar da vak sar. Ka ndədgə itar ghər sar, ka mədlara itar Fəta Yazhigəle a khəgud.

² Ka ndidatərwal kwarne, “Nəgha tsəkur ina kə khəgakha? Ai ən təkha kura təkha kə, na itsa kitakul kə kure da ɖudud ən tə tlərna bi. Dagħana da khatdu khatud.”

Dladakha zə mbakhəlakħ

(Markus 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Madəv Yasu ən nndzəgan ən tə khu6a Olive, ka sa furakh sar da vak sar tukudə tar. Ka ndidərwal itar. “Kwara kənda kwar,

da dzoghər yawa yakhana dagħani? Tsuguna da zək ndək uɖa, da katlda kənda sarta guyo guyagħa, zə mbasa lardi?”

⁴ Ka ngawa tərkhay Yasu kwarne “Ya tsəkwamana ghər, valkurdu ba itsawar bi.

⁵ Wirva zikən li da sosəg ən ɖakħar da kwara kwara itsawar tar kwarne, itar Kristu. Da valduvala itar udakh zikən.

⁶ Da tsəna tsəna kur lav ən təghər kə pəgakh, zə lavakh wuleng wuleng ən təghər kə pəgakh. Ya gədzam bi, wirva barari dzoghər dzəg tsin ndəkyan. Ai mbasa sara a sa ba ndan bi.

⁷ Tlərna khaya da dargħər dəg kə tlərna khay. Tlərna shik tsugun da dargħər dəg kə tlərna shik də pəg. Da nəg way, zə mbəda pəgdəmakħ ən tlərna vakakh.

⁸ Dagħan ina kə digita, farsafəg sar kə dlad, ngwada farsa 6is tatərs yiga kə nus.

⁹ “Da vi kur viya itar, bəkurdu itar kə li da bakura mbakhəl, kəɖ kurkhay itar. Dagħan udakh ən larda, da ɖukurd khay ɖuwa itar wirva ɖakħar.

¹⁰ Ən tə yan kə sart, zikən li da guyardu ləg kə fadəghərofəg. Da sakwdu sukw-takh tar itar kə tlərna udakh. Tsuguna da naghva ba itar bi.

¹¹ Da zikən tlayanga filfilakh da sakħgawal kə valakhdu udakh zikən.

¹² Wirva səgva kəladakh, wayve ən man-akava udakha da zang.

¹³ Ai itsawar ən bəga rəv da tə mbas, da kata katud.

¹⁴ Tsuguna da kwardu kwarud ina kə lav zəɖa kə tsən, ən təghər kə tləksa gharazhigəl, itsa dəvar ən lard. Ki da nəga kə shid kə itsera kə mbərtakh ən lard dagħan. Təkħal kə yana, ka da saks mbasa sar.

Bəzan na kə mbakhəlakħe da saks

(Markus 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Wirva yan, da ka nəgha tsəkur dəg dza-dle a kwarga Daniyal tlayang, ən ghitsən tə vakvak Chuwadəɖan ən Fəta Yazhigəl, (ɖakake ən tugwado lavana katlga katlin dəge tukuwin).

¹⁶ Għalak liye ən əntla khay ya Yakhudi, khwaya itar dəgo da għu6akh.

¹⁷ Ya ude nndzəgan ən tugwud tsuguna, ya so 6in da zə6 dəge ən khud məgh bi.

¹⁸ Ude ən gukh tsuguna, ya guyo bin saks da zə6 nura sar bi.

¹⁹ Ya dāngwa kə nəghwase də khud, zə liye də zər ən tə tukw dəv, ən tə yanən kə sart.

²⁰ Kwam dēgau, dzoghər ba khwayana ən sarta fagh bi, awana fitsa ngiya bi.

²¹ Yən tə yanən kə sarta, da nəg dlad char, khulfe kwal taḅa tsuḅ manaman. Gwil farsa vord lard, tangw da tina kə sart. Aghbud da gwidən man khulf sar kə yanən bi.

²² “Da tsa khətsana bud ad khənakhən bi, tsa na ud dēg sige da tēma də safa bi. Ai wirva li dzəran na kə udakh Yazhigəl, da khətsa khətsa Yazhigəl ad khənakhən.

²³ Ən tə yanən kə sart, da ka nəv itar tsəkur, ‘Vaza, auna Kristu ən van’ awana, ‘A niya ən vin’ ya khayamanəf bi.

²⁴ Wirva Kristu filfilakh zə tlayang filfilakh da sakhgawal itar. Da manakh zik zikan na kə jakvakh, zə zik zikan na kə dēg ndawakakh itar kə valdu udakh. Da tsa təkhn kə manawan, da valdu vala itar zəva liye a dzərtəkhai Yazhigəl.

²⁵ Tsənam tsəna, a kwara kur khai ka, kəda saks kə sart.

²⁶ “Wirva yan, da ka kwara kur khe itar kwarne, ‘Ani ən tēghal,’ a duwam dēgal da vinen. Awana, ‘Aunin ən khudan kə gud bəghan,’ ya famadəghəro bi.

²⁷ Ndəkve ən tsuwada wuḅad gharazhigəl, səgo ən mbərt kə kəs da tə vakghər, da dzoghər ndək yan səgdaghara ka Zər Ud.

²⁸ Daga vake də əmtsa digitakh, ən vin ən dzakhava gumbakh.

²⁹ “Ən dəvən dəv, ən tə khal kə khəna dladakhən,

“ ‘Ka da nəga fatsi kə gurtl.

Təl tsuguna naba da khedəḅ bi.

Kwadladlakh tsuguna ka da ɓaloɓalən

Səgadagh ən gharazhigəl.

Da gədiya gədyud ad ndzəḅakhe

Ən fəf gharazhigəl.’ ”

³⁰ “Da mədlo ən tə yanən kə sart jakva Zər Ud ən tə fef gharazhigəl. Daga mbərt udakhe ən lard tsugun, da tuwa itar wirva ruwa udakh. Da nəgha nəgha itar Zər Ud ən səgadagh ən ghwik, də ndzəḅa zə ndanga char.

³¹ Da bəlonɗagh ɓəla ad zarɓəlak sar, kə fəg dəro ɗakh ən tuwa char. Da dzakha dzakha itar ad dzəran na kə udakh sar, ən tə kalam lard daghan. Tsiyif ən tə yan kə kalam lard, da tə yan.

Dəge ən tsaga kiyama ufa ghədiv

³² “Tsagam tsaga digit ən vak ufa ghədiv. Da farsin ɗidu tlim kə ɗado wilwa tlim, ən tsatsəg kur kwarne a khərzəga vi.

³³ Ndək yan tsugun, da nəgha tsəkur dəgakhana daghan. Da tsa tsəg kur kwarne, a khərzəgan, ən tə ghay gud.

³⁴ Ən təkha kura təkha kə, udakh kwargən, da ruga ba itar bi, khekwa dzoghər dəgakhana daghan.

³⁵ Gharazhigəl zə khaya da nige tar. Ai lave ən səgawal ən ghayara na bai kwal da regha bi.”

Na ude tsa khəna zə sart bi

(Markus 13:32-37; Luk 17:26-30,34-36)

³⁶ “Ai na ude tsa khəna zə sarte da dzoghər dəgakhən na bi. Itsa zarɓəlakhe ən gharazhigəl, itsa Zəren, uk Dad kitakul ən tsan.

³⁷ Ndəkve tsa manavin ən sarta Nuhu, da dzoghər ndək yan, ən tə sarte da səgdagh ka Zər Ud.

³⁸ Ən khəna khən kəda saks kə ərkəhəgw, ən zuwazu, zə khəɓakhəɓ udakh. Ən səbado səbud nus, ən səbdu səbud dəghaw dēgal, da tə sarte a dagh Nuhu daks da gakhunda peryu.

³⁹ Ən tsa ba itar dēge da dzoghər dzəg bi, ba sa kə ərkəhəgwa ndətru daghan. Da nəga ndək yan səgdaghara ka Zər Ud.

⁴⁰ Ən tə yanən kə sart, ud mits da man tlər ən gukh, da ɓaḅud kitakula, duwars ud kitakul.

⁴¹ Nughwasa mits da pəkha itar ən tə vər, da ɓaḅud kitakula, duwars ud kitakul.

⁴² “Wirva yana, ɗikamfəkhe ɗik, da tsa ba kur sarte da səgdagh Dadzikan nura bi.

⁴³ Ya dēgi, katlamga katla din. Da tsa tsatsəg dadak mēgh ad sarte da saks gəl da fəta sar kəvid, tsa na ba da khən khar bi. Tsuguna, tsa da khayənəf ba daks kə gəl da fəta sar bi.

⁴⁴ Wirva yan, barari tsə ghərur tsəgun, kə gida dem. Wirva da səgdagh ka Zər Ud ən tə sarte kwal kurga tsəkur.

Zər tləre njiv zai kwal njiv

⁴⁵ “War zər man tləre njiv, zə khidanyan tsəgun, ai bəga dad mēgh sar, kə nəgharu kə yakhaya kə zar man tlər sar, kə batra dēg zuwa tar tsin ən tə kalkala sart, kwal mbitsana tsini?”

⁴⁶ Da dadak bark yan kə zər mēghe da sa dad mēgh sar, ka tlarghər ən man tləre tsa barud.

⁴⁷ Ən təkha kura təkha kə, dad mēgh na, da barəmbəg kə zər tləren ad daghan dēgakh sar kə nəgharu nəgha tsin.

⁴⁸ Da ka dēg charan ba zər tləren bi, ka niya kə ghərsar, 'Dad mēghara da zulu zula kə saks.'

⁴⁹ Ka farsa mbatltər mbatla tsin kə liye ən mane tar tlər dagh. Ka zuwazu zə khəbakhəba tsin zə li khaḡ digit.

⁵⁰ Ka da saks dad mēgh sar kə zər tləren, ən tə khəne kwal kurga tsin, zə sarte kwal tsa tsin.

⁵¹ Ka da ngadla ngadla dad mēgh sarna də kiḡ. Dəge da dzoghər də liye valdu ghər tar da ndək yan kə ghər sar. Ən tə vake da tuda udakh də kərd tliḡ.

25

Jakv ən təghər kə dugh mbəlakḡ kəldək

¹ "Ən tə sarte da səgdagh ka Zər Ud, tləksa gharazhigəl da kura də dugh mbəlakḡ kəldəkud. Li zəbarəf karakazaz tar kə dēgal da gam zil ghaul.

² Dliḡ ən təb tara dlagakh, dliḡ tsuguna li khidan.

³ Dlagakhena a barəf ad karakazaz tar, a bəf ba itar wal bi.

⁴ Li khidanakhena a barəf ad wal ən khatakwakh tar zə karakazaz tar.

⁵ Zil ghaulena a sa ba dura bi, daghan tara a mbatəra khar, ka kad tərkhə khar.

⁶ "Ən təb vid char, ka tsəna tsəna tsud ḡakha kwarne, 'Auna zil ghaul, ausəgam səgawal da gamagam.'

⁷ "Ka tsayif dugh mbəlakḡ daghan. Ka ḡikanəf itar ad karakazazkh tar.

⁸ Ka nəv dlagakhana kə li khidan, 'Chida makəndu chida walur, wirva karakazazənda da əmts.'

⁹ "Ka nəv itar, 'Au, da tlakiyamal ba tsəkənda zə kur bi. Damdēgal da vak li sakwdu wal, kə sukwaru sukwa tsəkur kə ghərur.'

¹⁰ "Madəv dlagakhən ən tə ḡul dēgal da sukw walən, ka soghər zil ghaul. Dugh mbəlakḡ a ḡikfəkhaya, ka dara zə zil ghaul da vak khwadga səb. Ka khəḡarduwd gud.

¹¹ "Kə khala ka sasəg kə dlagakhən. 'Dadzikan, Dadzikan, ngura kənda ngura gud,' nəv itar.

¹² "Ka ngawa tərkhəi zil ghaul kwarne, 'Ən təkha kura təkha kə, ən tsakura ba ka bi.'

¹³ "Wirva yan, ḡem nikur, wirvən tsa ba kur ad khəna awana sarte da səgdagh ka Zər Ud bi.

Tsəgdutsəg ən təghər kə khuta lanji (Luk 19:11-27)

¹⁴ "Tsugun, da kura tləksa gharazhigəlud də ude da dēgal da tlərna vak. Ka ḡakhgan ad zar tlər sar, ka batrəm ad ləmanakh sar ən dəv tar, kə nəgharu nəgha tsitar.

¹⁵ Ka baran ak itsawar ad kalkal ndzəḡa sar. Ak yan fanga, baran ad talenti dliḡ. Ak tlərna baran ad talenti mits. Ak tlərna tsuguna, baran ad talenti kitakul. Ka dēgala sar tsin.

¹⁶ Dadake tsa chauga talenti dliḡəna, ən təvin təvin, ka dēgal tsin da mbəḡa dəv də kwaḡ sar. Ka mbəladu ad tlərna talenti dliḡ ən təghər.

¹⁷ Ndək yan ak dadake tsa chauga talenti mits. Ka mbəladu ad tlərna talenti mits ən təghər.

¹⁸ Ai dadake tsa chauga talenti kitakulən, ka dēgala tsin, təfgan ad fika, bəghanan ad kwaḡ dadmēgh saren.

¹⁹ "Ən təkhal kə zulu zula tsin, ka sasəg kə dadmēgh taren, kə kwarara dəge a manga itar də kwaḡakhən.

²⁰ Ka zəghvoghər zər tləre tsa chauga talenti dliḡna da təvəgh tsin. Ka ni, 'Dadmēgh, talenti dliḡ a baka khə, auna kwaḡe tsa baka khə. A mbəladu ka ad yu talenti dliḡ ən təghər tsugun.'

²¹ "Ka nəv dadmēgh sar tsin, 'Ḋakhwal khə, zər tlər charan zə dadak khuta lan-jikh. A manga kha də jir ən təghər kə digit khəḡikən. Da bəg kha bəga ka kə dadak nəgharu kə digitakh zikən. Ausəg da khwadga zə kə.'

²² "Ka zəghvoghər zər tləre tsa chauga talenti mits da təvəgh tsin. Ka ni, 'Dadmēgh, talenti mits a baka khə. Auna kwaḡe tsa baka khə. A mbəladu ka ad yu talenti mits ən təghər tsugun.'

²³ "Ka nəv dadmēgh sar tsin, 'Ḋakhwal khə, zər tlər charan zə dadak khuta lan-jikh. A manga kha də jir ən təghər kə digit khəḡikən. Da bəg kha bəga ka kə

dadak nəgharu kə digitakh zikən. Ausəg da khwadga zə kə.

24 “Ka zəghvoghər zər tləre tsa chauga talenti kitakul da təvəgh tsin. Ka ni, ‘Dadməgh, tsa tsəka kwarne bəza manva zə khə. Ən tsəg khikh ən vake kwal tukhga tsəkh, zə udz digit ən vake kwal kwazdu tsəkha ad khulf.

25 Wirva yana, a gədzəf kə, a dala ka bəghana ka ad kwaḅagh ən khay. Auna dəge dəgagh.’

26 “Ka ngawar khai dadməgh saren kwarne, ‘Kha nguḍi zər tlər, mandəlgh tsəgun. Tsa tsəkha kwarne ən tsəg khi kən vake kwal tukhga tsəka? Zə udz digit ən vake kwal kwazdu tsəka khulfa?.

27 Afke tsa bake kha də kwaḅar ən bank, vake ən ḍidud kwaḅ. Da tsa soghər ka, tsa ka chauga ka də yu ən təghər.

28 Wirva yan, ka gwiyaḅəkke da vak udakhə ən vin, ka niya tsitar, chawamar-val chaw ad talenti kitakulen, ka bara kur kə dadake də talenti kəḍək.

29 Itsawar ai nəg də digit, da banarghər bəgud, ka da ngərsh digit ən vak sar. Ude naba din tsugun bi, ngwadə khəḍike dinin, da pərdarval pərdud.

30 Ai ina kə nguḍi zər tlərən, tləvam dagh tləva da nikyen na kə gurtl. Vake ən tuwud də kərd tliḍ.’ ”

Dəg mbasa kə taka lav

31 “Sarte da səgdagh Zər Ud ən ndanga sar, zə zarḅəlakh Yazighəle ən gharazhigəl. Ka da nndzəgan ən tə vəja man tləksa sar.

32 Dagħan mbərt udakh ən lard da dza-khavən təvuk sar. Ka da taka taka ad udakh, ngwadə ən taka dadak zighwa ad tuwaghakh zə waghakh.

33 Ka da bəga bəga ad tuwaghakh ən tə dəva kaf sar, ka waghakh tsuguna ən tə dəva tleḅ sar.”

34 “Ka dəge da kwaratəra shik ak li ən tə dəva kaf sar, ‘Ausəgam kur li ba kur ghər Dadar ad bark, wuramuwur ad tləkse a ḍika kur nud gwil sarta vərḍlard.

35 Ən sarte tsən ndzika waya, ka ba ka kur dəg zu. Ndzikəf kə ndəl, ka ba ka kur yu khəḅ. Ən sarte tsa ghwulab kə, chaw ke kur da fətur,

36 Na ka də dəg nguḍa bi, ba ka kur dəg nguḍ. Tsən yanga ba ka bi, ka nəghakdi kur. Tsən gud sal kə, sa kur da nəghakdi nəgh.’

37 “Ka da ngawara ngawa li kanadi kwarne, ‘Dadzikan, tsa nəgha kha yawa kənda ən ḅis way, ka bakha kənda dəg zuwi? Yawa nəgha kha kənda kəḍkhe ndəl, ka bakha kənda yu khəḅi?’

38 Yawa a nəgha kha kənda ghwulab, ka chaw khe kənda da fətəndi? Yawa nəgha kha kənda kwal dəg nguḍ, tsuguna bakha kənd ad dəg nguḍi?

39 A nəgha kha yawa kənda kwal yanga, awana ən gud sal, ka dal kənda da nəghakh di nəghi?

40 “Ka da ngawa təra ngawa shik kwarne, ‘Ən təkha kura təkha kə, itsaḍa a manar khai kur kə sukwtakharan liye khətsala ndanga tar char, a manake tsəka kur.’

41 “Ka da niya kə li ən tə dəva tleḅ sar, ‘Tsiyam tsiyin vakar, kur liye tlap kurkhai Yazhigəl. Damaks da kare kwal da əmtsa kə ngəḍ. Ai ḍikarna ghud kə Shadən zə zarḅəlakh sar.

42 Sarte tsa ndzika way, a ba ka ba kur dəg zuwa bi. Ən sarte tsa ndzika ndəl, a ba ka ba kur yu khəḅa bi.

43 Ən sarte tsa ghulab kə, a chaw kai ba kur da fətakhur bi. Na ka də dəg nguḍa bi, a ba ka ba kur dəg nguḍa bi. Sarte kwal tsa yanga tsək, tsuguna tsən ən gud sal kə, a nəghakdi ba kur bi.’ ”

44 “Ka da ngawara ngawa itar kwarne, ‘Dadzikan, tsa nəgha kha yawa kəndən ndzikha waya zə ndəli? Tsa nəgha kha yawa kənda man ghulaba ghulabi? Tsuguna yawa nəgha kha kənda kwal yanga, zən sarte tsən gud sal khə, kwal mələkhu tsəkəndi?’

45 “Ka da ngawa təra ngawa shik kwarne, ‘Ən təkha kura təkha kə, itsaḍa dəge kwal manar khai tsəkur kə sukwtakharan liye a khətsala ndanga tar char, ka kwal mələku tsəkur.’

46 “Ka da bəg tər bəgud da ḍladə kə ngəḍ, li kanadi tsuguna da daks da safa kə ngəḍə tar.”

26

A shakhavəkke malanakh kə da kəf Yasu
(Markus 14:1-2; Luk 22:1-2; Yukhan 11:45-53)

¹ Udzala kə Yasu ən kwaratəra lavakhan na daghan, ka niya kə furakh sar.

² “Tsa tsəkur kwarne khwadga ditsadits təgha khəna mits, da bədu bəgud ad Zər Ud kə khərtakhərt.”

³ Təkən zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakh ən təghər kə udakh, dzafkhai itar ən fəta zikan na kə zil kəs, ai dakhud də Kayaf.

⁴ Ka ngakhanəf itar dule da vida itar Yasu bəghanyan, kəda itar.

⁵ Ka nəv itar, “Yin tə sarta khwadga ditsaditsa bi, ki khai kə da tsiya kə məkən kə udakh, kə tsiya ngəji.”

A diyarə wud wal bətbətan da ghər kə Yasu ən Betani

(Markus 14:3-9; Luk 7:37-38; Yukhan 12:1-8)

⁶ Ən sarte tsən Betani Yasu, ən fəta Siman ai tsa ndzikən fəch.

⁷ Madəv Yasu ən zu kaf, ka sasəg kə nusen da vak sar, də wal bətbətan, ai də kwa6 char righan ən khatakw. Ka diyarə ən tə ghər.

⁸ Nəgha kə furakh sar ndəkyan, a bazatərdu ad rəv. Ka nəv itar, “A bazdu kə udud ad ina ni?”

⁹ “Azəgha tsa sukwdu ud ad walən tə kwa6 zikən, ka batrud ad kwa6 sar kə tala-gakh.”

¹⁰ Tsa kə Yasu ad dəge ən kwara itar, ka ndifatərwal kwarne, “Uda lava tsəkur ən njəgharu kə nusni? Ai dəge a manakai yina dəg khwaran.

¹¹ Itsera kə khəna dagha kur zə talagakh, ai ka, da dagh ba kiyam zə kur itsera kə khəna bi.

¹² Wal na diyakdaghin, a manga kə dika ka vəgh, kə khəda ka khəd.

¹³ Ən təkha kura təkha kə, itsa da kwardu ən varud lav zəda kə tsəna nən, ən lard daghan, dəgən na manga nusna da kwardu kwarud ki da dzama da dzam.”

A khayənəf Yakhud ad sukwdu Yasu
(Markus 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Fang ən təb kə kəlatəm mits, ai dākha sar Yakhud Iskariyoti, dal da vak zikan na kə zil kəsakh

¹⁵ ka niya tsitar, “Uda da ba ka kur, da sukwakurdu ka də Yasuwi?” Ka kədlana itar ad kwa6 dawan kulkhəkərd, ka bara itar.

¹⁶ Tsiyif ən tə yanən kə sarta, ka farsa Yakhud ad tsakwad dule da batərduwin ad Yasu.

A zu Yasu ad kaf khwadga ditsadits zə furakh sar

(Markus 14:12-21; Luk 22:7-13,21-23; Yukhan 13:21-30)

¹⁷ Fitsa chak kə zu brudiye kwar yisti, ka sa furakh Yasu da vak Yasu, ndidarwar itar kwarne, “Ən varən nakha da dīkakhana kənda vak zu kaf ditsaditsi?”

¹⁸ Ka niya tsitar, “Dam dəgal da vak udanən ən dləmdla kəs, kwararkhai kur kwarne, ‘A khərzəga sartar, da zuwun fəta ka kaf khwadga ditsaditsa zə furakhar.’ ”

¹⁹ Ka manga furakhen ndəkve kwara tərkhai Yasu, ka dikanəf itar ad kaf ditsaditsen.

²⁰ Bəlga kə khakhugw, ka ndzəga Yasu zə furakh sar kəlatəm mits kə zu kaf.

²¹ Madəv itar ən zu kaf, ka nəv Yasu tsitar, “Ən təkha kura təkha kə, kitakul ən kur, da sukwdu sukw.”

²² Ka bazala rəv tsitar char. Ka farsa itar ad ndidarwar ndida də fang fang kwarne, “Ka nagh Dadzikana?”

²³ Ka ngawga Yasu kwarne, “Ude ən zuwa kənda kaf ən kwat kitakul zin, in da sukwdu.

²⁴ Da əmtsa ndəkve a kwarga kadkad Zər Ud. Ai ya dāngwa kə ude da sukwdu Zər Ud. Adara tsa kə yanən kuda, tsa yiga bud bi.”

²⁵ Ka nəv Yakhud dadake da sukwdu sukw, “Maləma, ka nagh?”

Ka ngawarkhai Yasu, “An, audzala khən kwarga kwar.”

²⁶ Madəv itar ən zu kaf, ka bəf Yasu ad brudi, udzala tsin ən kwarara us kə Yazhigəl, ka kwachanan. Batran kə furakh sar, niya tsitar, “Vəgharen, chawam chaw, zuwam zu.”

²⁷ Ka bəf ad kwate də yu inabi, udzala tsin kwarara us kə Yazhighəl, ka batran, niya tsitar, “Khə6am khə6 daghan nura.

²⁸ Ina vizhare a righanəf ad wilwa lanji Yazhigəl. Ai da dīduwud wirva udakh zikən. Wirva ki 6isa da khaipakh.

²⁹ Өн кwара кwара кə, аghба кa да khəб yu inabi bi, akwa sarte da khəба кa wilwa yu inabi zə kur ən tləksa Dadar.”

³⁰ Ka бəлга Yasu zə furakh sar ad ndus. Khalak yana, ka sawal itar, ka dal itar da tə ghuḃe də ufakh Oliv.

A kwarga Yasu ad dule da mana Bitrus ad tsugu sar

(Markus 14:27-31; Luk 22:31-34; Yuhhan 13:36-38)

³¹ Ka nəv Yasu tsitar, “Өн khudʹ vidʹ khan, daghanura da khwaya kur dəgal, da dukda duwa kur. Ngwade vindzan kwarne, “ ‘Da kədgə kəda kad dadak zighw,

Gida tuwagha da kwaza itar.’

³² Ai ən tə khal kə tsiyakəf tsiya tsud ən ngitl, kən da dala təghər tsəkur da khaya Galili.”

³³ Ka ngawar khai Bitrus, “Itsa kwazga itar daghan, ən təghər kə dəge da dzoghər də khə, na ka da khwaya dəgala, duwakhs ka lingling bi.”

³⁴ Ka nəv Yasu kə Bitrus, “Өн təkha kha təkha kə, ən khudʹ vidʹ khan, kəda wuga kə ghwachik, da bəg tsugu tsakatsəg kha sig khəkərd.”

³⁵ Ka nəv Bitrus tsin, “Itsa da əmtsa kə, na ka da bəg tsugu tsakhatsəg bi.”

A kwarakhga ndəkyan chaləm furakh sar daghan.

A manga Yasu ad dəgau ən Getsemani

(Markus 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Ka dal Yasu dagha zə furakh sar da tə vaken ai dakhud Getsemani. Ka niya tsitar, “Ndzamga ndzəg ən van, dəgal da dəgau ən tə vin.”

³⁷ Ka dala zə Bitrus zə zar ya Zabadi na mits. Ka dzoghər bazala rəv zə dzamghər tsin.

³⁸ Ka niya tsitar, “Rəvara righan da baza rəv, ai da təgh kə kədkai. Gidam gida ən van, ndzamga ndzəg, ən gwitagwita zə kə.”

³⁹ Dal tsin da təvuk khədikən, ka khəmbəgan də khudʹ khudʹ, ka dəgau tsin, ni, “Dadara, da təkhin kə manawan, бəkhər ба ad ina kə dlad. Tsakhənmīna, dəge ən naka ba da manud bi, khəkwa dəge ən nakha da manud.”

⁴⁰ Guyoghər tsin da vak furakh sar, ka tlatərhər ən khən khar. Ka niya kə Bitrus,

“Atsuk təgh bakh kur khəkərd daghur kə manga dəm zə ka, kə dəg aw kitakul biya?

⁴¹ Dem nikur zə dəgau, ki khək da бəла tsəkur da dləgd. A khayanəf sədikw, ma vəgha ləbukw.”

⁴² Ka gwidən dəgal tsin da dəgau kə dəg mits, ni, “Dadara, da ka ən manawa ba бəkhəra inen kə tladʹ bi, ba ka khəба khəба kə. Manud dəge ən nakh.”

⁴³ Gwiyyoghər tsin saks da vak furakh sar, ka tlatərhər ən khən khar, wirva khar ən di tsitar char.

⁴⁴ Ka gwidən duwatərs Yasu, dala kə dəg khəkərd da dəgau, ən gwayars kə lav kitakul.

⁴⁵ Ka gwidən guyoghər da vak furakh sar, ka niya tsitar, “Dlakh kur ən khən khar zə fətava? Vazam vaz, a sagh sarte da bədu wud Zər Ud, da dəv kə li khaipakh.

⁴⁶ Tsiyam tsi, ndziyam dəgal. Auna khərzəga dadake da sukwdu sukwə saks da van.”

A viyava Yasu

(Markus 14:43-50; Luk 22:47-53; Yuhhan 18:3-12)

⁴⁷ Madəv Yasu dlən kwar lav, təkən Yakhud ai kitakul ən təб kə kəlatəm mits, a sagh də dzakhava udakh zikən. Khwatan katsakarakh zə yaghwatakh ən dəvakh tar kə udakhen. Zikzikan na kə zil kəsakh, zə malanakhe ən təghər kə udakh kə бəlatərf.

⁴⁸ Yakhud dadak sukwdu sukwəna, audzala kəbitstər khai kəbitsa kə dzakhava udakhen kwarne, “Dadake da bruwa ka, in udanen, viyam vi.”

⁴⁹ Ka sagh Yakhud ger da vak Yasu, niya tsin, “Maləm, ndzəga ndzəg gabər ən təghər tsəkha.” Ka duts khəpangwang sar tsin.

⁵⁰ Ka nəv Yasu tsin, “Tsaghwa mana dəge a бəkhdəghər.”

Ka zəghvoghər udakhen, ka viga itar Yasu. Ka khutana itar char.

⁵¹ Ka fang ən təb kə liye dagh zə Yasu, ndəfadad ad katsakar sar. Ka tsəbgan ad vəб zikan na kə zil kəs, ka əntlardu ad tlim.

⁵² Ka nəv Yasu tsin, “Bəmbəg ad katsakarakh da kumbəgh sar.” Daga liye udzəva də katsakar, da əmtsən tukw katsakar itar.

⁵³ “Da khən kurana təgh bakh ka kə tat-laga Dadar kə mələku mələ? Ən dəvən dəva ka бəlokandagh ad zar бəlakh sar mal kə dəb

ənkwakh ənkwakh sig kəlatəm mits (6,000 x 12) kə tlujiyakha?

⁵⁴ Ai da ka takadga ka kə mələku məl, da righa ndarud vindzan na kə lav Yazhigəle tsa kwargin kwarne, barari tsin dzoghər dzəg ndəkyani?"

⁵⁵ Ka nəv Yasu kə dzakhava udakhe a sa da viya vi, "A sawala də katsakar zə yaghwatak kur kə da vika viya ngwada sənkarə? Itsera kə khəna kən ndzəgan ən tsagdutsag ən Fəta Yazhigəl, a vikai ba kur bi.

⁵⁶ Ai daghan dəgakhana dzoghəra, a manga kə righada dəge vindzga tlayan-gakh Yazhigəl ən kadkadud." Ka khwayala furakh sar daghan, duwars itar.

*Yasu ən təvuk kə Kayaf zə li taka lav
(Markus 14:53-65; Luk 22:54,55,63-71;
Yukhan 18:13,14,19-24)*

⁵⁷ Liye tsa viga Yasu, ka 6al itar da fəta Kayaf, zikan na kə zil kəs. Li tsagdu ndzikha ndzikh zə malanakh ən təghər kə udakh audzala itar ən dzafkhai dzəg ən vin.

⁵⁸ Bitrus tsuguna an gatatərsk kə bit, tangw da tə gəlvakh zikan na kə zil kəs. Da tsina, ndzəgan zə li uf udakh kə vaz dule da mbasda dəge da dzoghər dzəg.

⁵⁹ Zik zikan na kə zil kəsakh zə daghan li taka lav, ən gat udakhe da əntlarva lav fila fila itar ən təghər kə Yasu, kə nəghda kədə kədə tsitar.

⁶⁰ Itsa kitakula a mbəladu ba itar bi, tsakhənmina zikən udakhe a sarawal kə ngatlarva fil. Kə dəg mbasa ka sawala ud mits,

⁶¹ Ka nəv itar, "Nəv udanən, "Təkha ka kə khətana Fəta Yazhigəl, ndərga kən khəna khəkərd." "

⁶² Ka tsiyif zikan na kə zil kəs, ka niya kə Yasu, "Na kha də dəge təkha kha kə kwargan ən təghər kə lave ən kwarud ən təghər tsəkha?"

⁶³ A mbəda ba Yasu ad khay bi.

Ka nəv zikan na kə zil kəs tsin tsəgun, "A takad khe ka, a dzakhəf ka də Yazhigəl dadak saf, kwara kənda kwar, da kha Kristu, Zər Yazhigəl."

⁶⁴ Ka nəv Yasu tsin, "An kalkal ndəkve kwargakh." Ai ən kwara kura kwara kə, tsiyif təkhen, da nəgha nəgha kur Zər Ud ən ndzəgan ən tə dəva kaf Dadak Ndangan

daghan, tsuguna ən səgdagh ən ghwik ən gharazhigəl.

⁶⁵ Ka kwakhdu zikan na kə zil kəs ad katlang sar, ka ni, "A nenenan ad Yazhigəl, wirva yan, uda dla lava tsəkiyam ən gat tlərna shidakhi? Təkhina a tsəna tsəkur ad nena Yazhigəle a mangin.

⁶⁶ Uda dayaghəruri?"

Ka ngawa tsitar kwarne, "Khwaran sara kədgud."

⁶⁷ Ka tafarve tar ad shaghwwai ən tə vakdi, ka kədəf itar. Chaləmak tsuguna dayarwar itar mekhwpeng.

⁶⁸ Ən kwar kwarne, "Kwara kənda kwar, kha Kristu, dadake barghər Yazhigəl ad dəv, war kə kədkhəfi?"

*A bəga Bitrus ad tsugu tsa Yasu
(Markus 14:66-72; Luk 22:56-62;
Yukhan 18:15-18,25-27)*

⁶⁹ Ən tə sarta yayena, ən ndzəgan Bitrus ən tə gəlvagh məghen, ka sasəg kə dugh kudig məghen da vak sar, ka ni, "Fang ghəragha ən təb kə liye zə Yasu ud Galili nə"

⁷⁰ Ka bəgan ad tsugu tsa Yasu ən təvuk tar daghan. Ka ni, "Ən tsa ba ka dəge ən kwara kha lavən təghər bi."

⁷¹ Ka dala Bitrus da tə ghay rang, ka nəgha nəgh kə tlərna dugh kudig, ka niya kə udakhe ən ghitsən vin, "Ina kə uda, dagh itar zə Yasu ud ya Nazarat."

⁷² Ka gwidən bəg tsugu tsin, zəva wada tsin kwarne, "Ən tsa ba va ka də udan na bi."

⁷³ Zula khədikən, ka sasəg kə li ən ghitsən vinen da vak Bitrus. Ka nəv itar tsin, "Kadkadīya ghəragha fang khən təb tar, wirva ghaye ən kwara kha, in kə mətlakhai."

⁷⁴ Ka farsa Bitrus ad tlap ghərsar, zəva wada tsin kwarne, "Ən tsa ba ka də udan na bi."

Təvin təvin ka wuga kə ghwachik.

⁷⁵ Ka dzamana Bitrus ad lav ai tsa kwararkhe Yasu kwarne, "Kədə wuga kə ghwachik, da bəg tsugu tsatsəgarakh sig khəkərd." Ka dal da mel, ka tuwa tsin char.

27

*A bayala Yasu da təvuk Bilatus Gwumn kə takara lav
(Markus 15:1; Luk 23:1-2; Yukhan 18:28-32)*

¹ Përta kədl, daghan zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakhe ən təghər kə dlam, ka dayakavu itar dzanak kə kəf Yasu.

² Ka ngwudana itar, bo itar ən təvuk, 6ala itar da vak Bilatus Gwumn.

A kəḏga Yakhud ad ghər sar ən tə dəva də khərt ghər sar
(Furakh 1:18-19)

³ Vazga kə Yakhud dadake sukwdu Yasu kwarne a təkavarna lav əmtsa kə Yasu, ka bazala rəv tsin də däge a mangin. Ka sa da vak zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakh ən təghər kə dlam, guyatərnəf ad kwaḥ dawan kulkhəkərdən.

⁴ Ni, “A manga ka khaip, kə sukwdu dadake kwal də ghaz.” Ka nəv itar, “Uḏa ɗangwundi? Ya ɗangwa yan.”

⁵ Ka ɗiyars ad kwaḥ dawanen ən Fəta Yazhigəl, sawala, dakavala, ka khərtgan ad ghərsar.

⁶ Ka khutsanəf zikzikan na kə zil kəsakhen ad kwaḥen. Ka nəv itar, “Kalkal ba ɗiga kwaḥ na tsud, ən vake ɗidud kwaḥ Fəta Yazhigəl bi. Wirva kwaḥ vizhinen.”

⁷ Ka dayakavu itar dzanak, ka sugwa itar vak dadake ndar dæg ndər də kwaḥen. Ki da nəga tsin kə gidengitl kəstəlakh.

⁸ Wirva yan, sakhkana ən ɗakha kə yanud ad vaken də Vak Vizh.

⁹ Wirva yan, a righif lave tsa kwarga Rimi tlayang. Kwarne, “Ka 6əf itar kwaḥ dawan kulkhəkərdən, gane tsa kurga udakh ya Izrail kə pəlapəl ən təghər tsin.

¹⁰ Sukgwa itar vak dadak ndar dæg ndər də kwaḥen, ndəkve tsa kwarakhai Yazhigəl Dadzikan.”

A ndidakhawwal Bilatus kə Yasu
(Markus 15:2-5; Luk 23:3-5; Yukhan 18:33-38)

¹¹ Madəv Yasu ən ghitsən təvuk kə Bilatus Gwumn, ka ndidərwar Gwumn kwarne, “Kha nagh shik ya Yakhudakha?” Ka nəv Yasu tsin, “An, kalkal a kwargakh.”

¹² Ai kwarakhga kə zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakh ən təghər kə dlam, ad lav ghaze a əntlarva itar, a mbəḏa ba də ghay bi.

¹³ Ka nəv Bilatus tsin, “A tsəna bakha daghan lavakhan na ngatlakhvuda?”

¹⁴ A mbəḏa ba Yasu ad itsauda bi. Itsən təghər kə kitakul kə lavakhe a əntlarva itar bi. A ndawanəf ad Gwumn char.

A əntlavarnəflav əmtsa kə Yasu
(Markus 15:6-15; Luk 23:13-25; Yukhan 18:39; 19:16)

¹⁵ Ən te itsera kə sarta khwadga fudkəs ɗitsa ɗits, a kuyala Gwumn ən 6alars dadak khaip kitakul səgawal ən gud sal. Ai naghga dlamakh ad 6əlers 6əl.

¹⁶ Ən tə yanen kə sart, nəg udanen ai tsaghud, a ɗəmal ən gud sal, ɗakha sara Barabas.

¹⁷ Dzafkhai kə udakha, ka ndidatərwar Bilatus kwarne, “War na kur 6əlakurnars 6əla tsəki? Yasu Barabase, naghga Yasu ai ən ɗakhud də Kristu khi?”

¹⁸ A ndidga Bilatus ad ndidə na ndəkyan, wirva tsatsin kwarne, a bədu itar ad Yasu ən dəv sar kə wirva shilga.

¹⁹ Uk yan fang bi, madəv Bilatus ən ndzəgan ən tə vij taka lav, ka 6əlanəf nus sar ad ud də lava kə kwararkhai kwara kwarne, “Duwars ɗuwa kwar lav ən təghər kə dadake kwal khaipən. Wirva a mbaka dlad char, ən təghər kina kə ud khan ən suwan.”

²⁰ Təkən zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakh ən təghər kə dlam, shakhanəf itar udakh kə kwar kwarne, ɗuwars ɗuwud Barabas, ka kəḏgud Yasu.

²¹ Ka gwidən ndidatərwal Bilatus kə dza-khava udakh. “Warek ən təb tar ən nakur 6əlakurnars 6əla tsəki?” Nəv itara, “Barabas.”

²² Ka ndidatərwal Bilatus kwarne, “Ai uḏa da mana ka də Yasu ai ɗakhud də Kristuwi?”

Nəv itar daghana, “Khərtəga khərtud.”

²³ Ka ndidatərwar Bilatus kwarne, “Wirva uḏi? Uḏa dæg bəzane a mangini?” Ka səga ɗichaw kə udakh kwarne, “khərtəga khərtud.”

²⁴ Vazga kə Bilatus aghba däge təkhi kə mangan bi, tsugun a katlgan kwarne udakha ən tsikwva kə tsiya gadl. Ka ənəkəf ad yu, pargan ad dəvakhsar ən tə vuk dza-khava udakh. Ka ni, “Na vizh ina kə ud ən kwindara bi. Ya ɗangur yan.”

²⁵ Ka ngauga udakhen daghan kwarne, “Nalnəg vizh sar ən kwindənda zə kwində zarakhənd.”

²⁶ Ka 6elatərnars ad Barabas. Ən təkhal kə ba udakh tsin kə wadzaru ki6 kə Yasu, ka bədu kə khərtga khərt.

*A tsafanəf Tlujiyakh ad Yasu
(Markus 15:16-20; Yukhan 19:2-3)*

²⁷ Ka 6al6a kə tlujiyakh Gwumna Bilatus ad Yasu da tə gəlvagh Gwumn, daghan tlujiyakhe ən dakwalen tsuguna a tsarghər itar.

²⁸ Sakhardo itar kadlang, ka talarəm itar shalaraz, khulf katlang shikakh.

²⁹ Mbusaga itar dzakw man tləks də tak, barəm itar ən ghər. Ka ba itar da khuta gulv man tləks ən dəva kaf sar. Khala kə yana ka kalaga itar juguv ən tə vuk sar, ka tsafatsafa tsitar, ka nəv itar, “Dəg safagh da tə uragh, Shik ya Yakhudakh.”

³⁰ Tafarava itar shaghvvai da tə vəgh. Ka chawarvar itar yaghwat man tləksen, dlaghar khai itar kəda din ən ghər tsəgun.

³¹ Udzal tsitar ən tsafatsafa, ka sakhardu itar gabag man tləkse tsa talarəm itar. Ka talarəm itar katlangakh sar. Ka 6əlando itar ən təvuk, ka 6ala itar kə wirva khərta khərt.

*A khərtava Yasu
(Markus 15:21-32; Luk 23:26-43; Yukhan 19:17-27)*

³² Madəv itar ən təghər kə dəga, ka gamga itar zə ud ya Sayirin, dakhə sara Siman. Ka barghər itar də ndzəd ad zə6 ufa khərte da khərtdud Yasu.

³³ Sara da vake ən dakhud də Golgot (dəge ən tukuwina in, vak tlatl ghər).

³⁴ Ən vin a bara itar yu inabi la6an də dəg dəkhdəkhan. Tapanə tsina, ka kalwal kə khə6akhə6.

³⁵ Ən təkhal kə khərtəga khərta tsitar ən tə ufa khərt, ka man tsats tsitar ki da taka gabagakh sar.

³⁶ Ən təkhal kə yana, ka ndzakhga itar ən tə vin kə ufauf.

³⁷ Ka tsakhga itar ad ghaza sare ən kwara itar, ən tə vakghər sar kwarne, “INA YASU, SHIK YA YAKHUDAKH.”

³⁸ Khərtga itar tsugun ad sənkarakh mits ən təvəgh kə Yasu. Fanga ən tə dəva kaf tsin, yan tsuguna ən tə dəva dle6 sar.

³⁹ Udakhe ən dəgal, ka tsafatsafa itar ad Yasu, ka kadaghər itar.

⁴⁰ Ka nəv itar, “Khai ən kwarne təkha kə kə khətana Fəta Yazhigəl, ka gwidən

ndərgakhən tə khəna khəkərd. Ai kata də ghəragh. Da Zər Yazhigəl khə, sodagh səg ən tə ufa khərtan.”

⁴¹ Ndəkyan tsugun kə zikzikan na kə zil kəsakh, zə li tsagdu ndzikha ndzikh Mus, zə malanakh ən təghər kə dlam, ka tsafatsafa tsitar kwarne,

⁴² “A katgan ad yakhai, in tsuguna a piyarwal kat ghər sar. Shik ya Izrail bakhini? Sodagh səgin ən tə ufa khərtana təkkin, ka fadəghəro kənda din.

⁴³ A bo də ghər ən tə Yazhigəl. Ai katga kata Yazhigəlen təkkin, dən wayawayin. Wirva Zər Yazhigəl ka ni.”

⁴⁴ Ndəkyan sənkarakh ai khərt tərkhai ud dagh, ghərtar tsuguna kwarar khai itar lav bəzan.

*Əmtsa Yasu
(Markus 15:33-41; Luk 23:44-49; Yukhan 19:28-30)*

⁴⁵ Ən tə fatsi təghər, ka khədardu ngurtl ad khaya kəsen daghan, tangw da tə karfi khəkərda khakhug.

⁴⁶ Ən tə kalkala karfi khəkərda khahughen, ka tləkha tsin char kwarne, “Elo, Elo, lama sabaktani?” Dəge ən tukuwina in, “Yazhigəla, Yazhigəla, a dukədai ndar kha ndikini?”

⁴⁷ Chaləm udakhe ən ghitsən təvin, tsəna tsitar ad inen, ka nəv itar, “Ina kə uda, ən dakh Ili Tlayang.”

⁴⁸ Ən dəvən dəva, ka khwayala fang ən təb tar, 6adəghər ad zər ndəma ndəm, lu6anan ən yu Inabi kwarekrekan. Sı6au ən tə yaghwat, ka talaro kə Yasu kə dutsaduts.

⁴⁹ Ka nəv chaləmakh, “A dūwaman ndan, nəgha nəgha kiyam ndan patak da səgadagh Ili da katakat.”

⁵⁰ Ka gwidən Yasu ən tləkha char, ka dī safa tsin, 6awala safa sar.

⁵¹ Ən tə yanən kə sart, ləgwit ghay gud ai ən Fəta Yazhigəla tidəm mits, tsif ən tə vak ghər kakh da tə khay. Khay tsuguna a gidikəfkhai, tidəkhəm kurakh.

⁵² Ka cha6ga ngitlakha ngwarəf itar. Zikən udakh ya Yazhigəle tsa rugana, a tsayatərəfud də saf.

⁵³ Sakhawal itar ən ngitlakh tar. Ən khal kə tsif tsiya kə Yasu ən ngitl, ka dal itar da Wurshalim, chuwa6adan kə dləmda kəs. A mədlawa itar kə udakh zikən.

⁵⁴ Nəgha kə zikan kə tluji zə chaləm tlujiyakhe ən uf Yasu ad mbəda pəgdəm zə daghan dəgakhe dzoghər, a gadzəf itar char. Ka nəv itar. “Zər Yazhigəl ina kadi kadi.”

⁵⁵ Nəg chaləm nughwaskh zikən tsugun ən vinen, ən vaza vaza kə bit. Liye tsa gatars kə Yasu gwil səgawal ən Galili, ən nəgharu nəgha itar.

⁵⁶ Ən təb tara nəg Maryam ən kəs ya Magdal, zə Maryam bab Yakub zə Yusuvu, zə nus Zabadi.

Dule a khəduḍ Yasu
(Markus 15:42-47; Luk 23:50-56; Yukhan 19:38-42)

⁵⁷ Bəlga kə khakhug, ka sa ud ya Armati, dadak tluwadal, dakhə sara Yusuvu. In tsuguna fura Yasu.

⁵⁸ Ka da da vak Bilatus shik da takad tluvəgha Yasu. Ka kwara tərkhəi Bilatus ad bara tluvəgha Yasu tsud kə Yusuvu.

⁵⁹ Ka bəf Yusuvu ad tluvəgha Yasu, mbusanəm ən wilwa lapin.

⁶⁰ Ka khənanan Yusuvu ən gitl sare tsa khuradalin ən khurzəzə. Ka tləgaru ad kur zikan, ka təkaval.

⁶¹ Maryam ən kəs ya Magdal, zə tlərne ai dakhduḍ də Maryam ən ndzəgan itar ən vin, ən vaza ger da tə ngitlen.

A bava udakh kə uf ngitla Yasu

⁶² Təkəḍla sar kə fitsa fətav, ka dala zikzikan na kə zil kəsakh zə Farisakh da vak Bilatus.

⁶³ Nəv itar, “Dəg safagh da tə uragh, a dzamana kənda ad sarte tsa dla dadak valdu udakh na də saf, kwarne, ‘Fitsa khəkərda da tsiya ka də saf.’

⁶⁴ Wirva yan, babəg ad udakh kə uf ngitlen char tangw da tə khəna khəkərḍ. Ki khək dəgal kə furakh sar da gəl tluvəgh sar, kwarar khai itar kə udakh tsugun kwarne, ‘A tsiyif ən ngitl.’ Ya valdu udakhe kə dəg mbas, da malamala də dəg chak kə bəz.”

⁶⁵ Ka nəv Bilatus tsitar, “Khutsaməf tlujiyakh, dam da ufaufa ad ngitlen, khəlavuwa təkbur.”

⁶⁶ Ka dəgala itar kə gadlara gəma gəma kə itsawar ad ngitlen, ən tə dəva də tsakhga jakva ndzəda shik ən tə kur ghay ngitlen. Tsəguna ka ba itar tlujiyakh kə ufauf.

28

Tsiya Yasu ən ngitl

(Markus 16:1-8; Luk 24:1-12; Yukhan 20:1-10)

¹ Ən təkhal kə fətav, təkətlapərt fitsa tugwa chak kə kasuk, Maryam ən kəs ya Magdal zə tlərne ai dakhduḍ də Maryam, dala itar da nəgha ngitl.

² Kəda dəgal tsitar, a mangud mbəda pəgdəm, wirva zərbəla Dadzikan a sodagh ən gharazhigəl, tləgarwar ad kur ən tukw ngitlen, ka ndzo ən təf.

³ Da nəgha tsəkha ən wuda tsuwadaḍ, katlangan vəgha sar tsuguna til ndək chachad.

⁴ Nəgha kə li ufa ngitlen, a gadzəf itar char, ka təga vəgh tsitar. Mbadakhga itar da khay ngwada əmtsa udakh.

⁵ Ai ka nəv zərbəla Yazhigəlen kə nughwasakhen, “Gədzam bi, tsatsəka Yasu ən gata kur, ai tsa khərtavan.

⁶ Aghbən vana bi, a tsif ndək vai tsa kwargin. Ausəgam nəghama nəgha vakai tsa khənganin.

⁷ Damdəgal kujad kujad, kwaramartər khai kwar kə furakh sar kwarne, ‘A tsiyif ən ngitl. Kəvena ən təvukur in da dal tsəkur da Galili. Da nəghən vin kur.’ Tsənam tsən, niya audzal kən kwarakur khai kwar.”

⁸ Ka dūwars itar ad vak ngitl kujad kujad, də gəḍza zə khwadga char. Khwayala itar da kwarara kwara kə furakh sar.

⁹ Dzagwdlam ka tlatərgħər Yasu kə nughwasakhen, ka niya tsitar, “Gabər ən təghər kə tsəkur.” Ka zəghvoghər itar da vak sar, khwtana itar ən tə sigakh sar, ka dabanəf itar.

¹⁰ Ka nəv Yasu tsitar, “Gədzam bi. Dam da kwarara kə zar babakhar dəg itar da Galili, ən vin da nəghaka itar.”

Dəge a kwaradala li uf ngitl Yasu

¹¹ Madəv nughwasakhen ən təghər dəga tar, chaləm kə li uf ngitlen dagh itar daks da dləmdla kəs, ka tugwarkhai itar ak zikzikan na kə zil kəsakh ad daga dəgakhe a dzoghər.

¹² Dzafkhəi zikzikan na kə zil kəsakh zə malanakh ən təghər kə udakh dāya kavu itar lavakh ən təb tar kwarne, batəra bəg itar kwaḍ kə tlujiyakhna zikən.

¹³ Nəv itar kə tlujiyakhen, “Dəge da kwara kur, ‘Furakh sar kə sa kəvid kə gəlgəlgəl, mədəv kənd ən khar.’

¹⁴ Da dagh lavana da tlim kə Gwumn, da kwarara lava kənd kwarne na ghazur bi, wirva yan na dəge da gəma kuran bi.”

¹⁵ Ka chauga tlujiyakh ad kwaʁen, manga itar ndəkvə tsa kwara tərkhai yud. Ina kə lava sakhkana, dla Yahudakh ən kwarakha kavu kwar ən təb tar.

Tlære a batəra Yasu kə furakh sar

(Markus 16:14-18; Luk 24:36-49; Yushman 20:19-23; Furakh 1:6-8)

¹⁶ Ka dəgala kə furakhan na kəlatəm ki-takw da Galili, do itar da ghuʁe tsa kwara

tərkhai Yasu.

¹⁷ Nəgha tsitara, ka ʁabanəf itar, ai yakhaye ən təb tar a khayanəf ba itar kwarne patak in bi.

¹⁸ Ka sa Yasu khərzha ditar, ka ni, “Daga ndzəde ən gharazhigəl zen lard, a baka tsəkud.

¹⁹ Wirva yan, dam da nandal udakh ən lard daghan kə nəga kə furakhar. Paratəra para kur ən ʁakha Dada, zə Zəra, zə Səʁikw Yazhigəl.

²⁰ Ka tsagatərdu tsaga kur, kə tsənaru kə ʁaga dəgakhai a kwarakur khai kə. Da dagha ka zə kur tsika fatsi, tangw da tə mbasa lard.”